

SPRÁVA O ČINNOSTI

Hlavného banského úradu
a
obvodných banských úradov Slovenskej republiky

za rok 2021

Kammerhofska 25
969 50 Banská Štiavnica

HLAVNÝ
BANSKÝ
ÚRAD

OBSAH

Predhovor

1	ORGÁNY ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY	7
1.1	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	7
1.2	Hlavný banský úrad	7
1.3	Obvodné banské úrady	8
2	ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU	8
2.1	Hlavný banský úrad	8
2.2	Obvodné banské úrady	11
3	ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU	15
3.1	Bansko – správna činnosť	15
3.1.1	Správne úkony	15
3.1.2	Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie plynov a kvapalín	15
3.1.3	Správne poplatky	16
3.2	Výkon hlavného dozoru	16
3.2.1	Inšpekčná činnosť	16
3.2.2	Sankcie	18
3.2.3	Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov	18
3.2.4	Niektoré aktuálne riešené problémy	20
3.2.5	Overovanie odbornej spôsobilosti	21
3.2.6	Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami, prednášková činnosť	22
3.2.7	Medzinárodná spolupráca	23
4	BANSKO–HOSPODÁRSKY VÝVOJ	23
4.1	Uhlie a lignit	23
4.2	Ropa, gazolín a zemný plyn	24
4.2.1	Ropa, gazolín a zemný plyn v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	24
4.2.2	Ropa, gazolín a zemný plyn v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	26
4.3	Rudy	26
4.3.1	Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	27
4.3.2	Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	27
4.3.3	Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	27
4.4	Nerudné suroviny - magnezit	27
4.5	Soľ	29
4.6	Stavebný kameň	30
4.6.1	Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	30
4.6.2	Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	31
4.6.3	Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	31
4.7	Štrkopiesky a piesky	31
4.7.1	Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	31
4.7.2	Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	32
4.7.3	Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	32

4.8	Tehliarske suroviny	32
4.8.1	Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	32
4.8.2	Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	33
4.8.3	Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	33
4.9	Vápence a cementárske suroviny	33
4.9.1	Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	33
4.9.2	Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	34
4.9.3	Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	34
4.10	Vápence na špeciálne účely	34
4.10.1	Vápence na špeciálne účely v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	34
4.10.2	Vápence na špeciálne účely v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	35
4.11	Vápence vysokopercentné	35
4.11.1	Vápence vysokopercentné v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	35
4.11.2	Vápence vysokopercentné v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	35
4.12	Ostatné suroviny	36
4.12.1	Ostatné suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave	36
4.12.2	Ostatné suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici	36
4.12.3	Ostatné suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach	37
5	BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI	37
5.1	Banská technológia a bezpečnosť práce	37
5.1.1	Hlbinné dobývanie	38
5.1.1.1	Bezpečnosť podzemných diel	38
5.1.1.1.1	Dlhé banské diela	38
5.1.1.1.2	Likvidácia vyrúbaných priestorov	39
5.1.1.1.3	Dobývacie metódy	40
5.1.1.1.4	Vetranie baní	40
5.1.1.1.5	Požiarne ochrana a prevencia v podzemí	43
5.1.1.1.6	Strojné a elektrické zariadenia používané v podzemí	46
5.2	Povrchové dobývanie	46
5.2.1	Strojné a elektrické zariadenia pri povrchovom dobývaní	47
5.2.2	Úprava a zušľacht'ovanie nerastov pri povrchovom dobývaní	47
5.3	Výbušniny	47
5.4	Verejne prístupné podzemné priestory	48
5.5	Osobitné zásahy do zemskej kôry	49
5.5.1	Hermetickosť	50
5.6	Ostatné činnosti vykonávané banským spôsobom	51
5.7	Vyhradené technické zariadenia	53
6	BANSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	53
7	BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	55

Predhovor

„Správa o činnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky za rok 2021“ (ďalej len „správa“) bola vypracovaná Hlavným banským úradom podľa § 40 ods. 5 písm. g) zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“). Na základe tohto ustanovenia je táto správa verejne sprístupnená na webovom sídle Hlavného banského úradu www.hbu.sk.

Správa pozostáva z textovej a tabuľkovej časti a je zostavená tak, aby údaje v nej uvedené bolo možné porovnať s údajmi z predchádzajúcich rokov. Je určená pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o ochranu a využívanie nerastného bohatstva, banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom, výbušniny, výbušné predmety a muníciu alebo o technické zariadenia používané pri týchto činnostiach.

Správa podáva informácie a uvádza základné údaje o stave vo využívaní ložísk vyhradených a nevyhradených nerastov, likvidácii a zabezpečovaní banských diel a lomov, úprave a zušľachtovaní nerastov, osobitných zásahov do zemskej kôry, zabezpečovaní a likvidácii starých banských diel, sprístupňovaní banských diel a starých banských diel pre múzejné a iné účely a prácach na ich udržiavaní v bezpečnom stave a zabezpečovaní ochrany výhradných ložísk v určených chránených ložiskových územiach, atď. Uvádza aj niektoré údaje o výrobe a používaní výbušnín, výbušných predmetov, munície a príslušných vybraných zariadení a tiež aj o používaní vybraných banských zariadení a o používaní niektorých vyhradených technických zariadení pri vyššie uvedených činnostiach.

Cieľom správy je poskytnúť prehľad o celkovej činnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky, ako orgánov hlavného dozoru a tiež ako orgánov štátnej správy na úseku výbušnín, výbušných predmetov a munície podľa § 67 zákona č. 58/2014 Z. z. o výbušnínach, výbušných predmetoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 58/2014 Z. z.“).

Pri jej zostavovaní boli použité správy o činnosti obvodných banských úradov Slovenskej republiky, a to Obvodného banského úradu v Bratislave, Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a Obvodného banského úradu v Košiciach.

V Banskej Štiavnici, 19. apríl 2022

Ing. Bohumír Zvrškovec, v.r.
predseda úradu

1 Orgány štátnej banskej správy

Podľa § 38 zákona č. 51/1988 Zb. sú orgánmi štátnej banskej správy:

- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej banskej správy,
- Hlavný bankový úrad s postavením národného orgánu štátnej banskej správy Slovenskej republiky,
- obvodné bankové úrady a to:
 - Obvodný bankový úrad v Bratislave,
 - Obvodný bankový úrad v Banskej Bystrici,
 - Obvodný bankový úrad v Košiciach,
 - Obvodný bankový úrad v Prievidzi,
 - Obvodný bankový úrad v Spišskej Novej Vsi.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Hlavný bankový úrad a obvodné bankové úrady vykonávajú okrem štátnej banskej správy podľa zákona č. 51/1988 Zb. aj štátnu správu na úseku výbušnín, výbušných predmetov a munície podľa zákona č. 58/2014 Z. z. spolu s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom obrany Slovenskej republiky.

1.1 Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“)

- riadi výkon štátnej banskej správy,
- zabezpečuje a koordinuje v súčinnosti s ústrednými orgánmi úlohy medzinárodnej spolupráce v oblasti štátnej banskej správy,
- rozhoduje o odvolaniach vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol Hlavný bankový úrad,
- vydáva osvedčenie o vhodnosti osobitného zásahu do zemskej kôry na účely konverzie podľa osobitného predpisu,
- vydáva záväzné stanovisko o tom, či pri riešení stretov záujmov prevažuje všeobecný hospodársky záujem alebo verejný záujem na využití výhradného ložiska nad oprávneným záujmom vlastníka alebo iných oprávnených osôb podľa osobitného predpisu,
- pri príprave všeobecne záväzných právnych predpisov v odvetví ťažby a úpravy tuhých palív, ťažby ropy a zemného plynu, ťažby rudných a nerudných surovín a v oblasti vyhľadávania a prieskumu rádioaktívnych surovín a ich ťažby spolupracuje so Slovenskou bankovou komorou a s inými profesijnými združeniami a spolkami v oblasti ťažobného priemyslu,
- po dohode so Slovenskou bankovou komorou všeobecne záväzným právnym predpisom upraví vzhľad a formu, funkčné a stavovské označovanie, nosenie a nadobúdanie slávnostných baníckych uniforiem.

1.2 Hlavný bankový úrad

Hlavný bankový úrad je rozpočtová organizácia so sídlom v Banskej Štiavnici. V štruktúre orgánov štátnej banskej správy má Hlavný bankový úrad postavenie národného orgánu štátnej banskej správy SR. Na čele Hlavného bankového úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva minister hospodárstva Slovenskej republiky.

Hlavnému bankovému úradu sú podriadené obvodné bankové úrady. Hlavný bankový úrad zabezpečuje osobné a vecné potreby obvodných bankových úradov.

Hlavný bankový úrad plní úlohy hlavného dozoru orgánov štátnej banskej správy, riadi činnosť obvodných bankových úradov a rozhoduje o odvolaniach proti ich rozhodnutiam. Môže preniesť výkon hlavného dozoru u niektorých organizácií v obvode pôsobnosti jedného obvodného bankového úradu na iný obvodný bankový úrad, alebo poveriť obvodného bankového inšpektora jedného obvodného bankového úradu plnením úloh hlavného dozoru na inom obvodnom bankovom úrade.

Hlavný bankový úrad vykonáva správu webového sídla na adrese www.hbu.sk, na ktorej sú aj webové sídla obvodných bankových úradov Slovenskej republiky. Na týchto internetových stránkach sú zverej-

nené podrobné kontaktné údaje vzťahujúce sa k Hlavnému banskému úradu a obvodným banským úradom Slovenskej republiky, ďalej údaje, ktoré tieto orgány získavajú z úradnej činnosti a údaje, ktorých zverejnenie vyplýva zo zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a z ďalších predpisov.

1.3 Obvodné banské úrady

Obvodné banské úrady plnia úlohy hlavného dozoru orgánov štátnej banskej správy.

Na čele každého obvodného banského úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva predseda Hlavného banského úradu.

Obvody pôsobnosti obvodných banských úradov sú ustanovené vyhláškou MH SR č. 146/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných banských úradov v znení neskorších predpisov.

2 Úlohy orgánov hlavného dozoru

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady vykonávajú hlavný dozor nad dodržiavaním zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“), zákona č. 51/1988 Zb., zákona č. 58/2014 Z. z. a nad predpismi vydaných na ich základe a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pokiaľ upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, podmienky na používanie výbušnín a výbušných predmetov, podmienky na výskum, vývoj, pokusnú výrobu, výrobu, spracovanie, nadobúdanie, prepravu, skladovanie, evidenciu, skúšanie, delaboráciu, zneškodňovanie, likvidáciu a ničenie výbušnín, výbušných predmetov a munície a pomôcok na používanie výbušnín, podmienky revízie a opravy munície, vyhľadávanie nevybuchutej munície a humanitárneho odminovania, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení, požiaru ochranu v podzemí a pracovné podmienky, v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom a pri výrobe a používaní výbušnín, výbušných predmetov a munície. Okrem toho Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady plnia ďalšie úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

2.1 Hlavný banský úrad

Hlavný banský úrad (ďalej len „HBÚ“) pri výkone hlavného dozoru podľa zákona č. 51/1988 Zb.:

- ukladá opatrenia na zabezpečenie racionálneho využívania ložísk nerastov a na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a za tým účelom organizuje, riadi a vykonáva osobitné preverky,
- vykonáva preverky pracovísk, činností a technických zariadení a pritom zisťuje, ako obvodné banské úrady plnia povinnosti vyplývajúce z banského zákona, zákona č. 51/1988 Zb., zákona č. 58/2014 Z. z. a predpisov vydaných na ich základe,
- dáva súhlas na zriadenie, prípadne nariaďuje zriadenie hlavných banských záchranných staníc a obvodných banských záchranných staníc, určuje ich sídla a vymedzuje ich pôsobnosť, schvaľuje ich služobné poriadky, určuje podmienky na ustanovenie do funkcií a preveruje odbornú spôsobilosť ich vedúcich zamestnancov a dozerá na stav, organizáciu a vybavenie hlavných a obvodných banských záchranných staníc; môže tiež vzhľadom na povahu prác a ich rizikovosť a s prihliadnutím na miestne podmienky nariaďovať, aby organizácia pri činnosti vykonávanej banským spôsobom zabezpečila banskú záchrannú službu,
- v súvislosti s plnením úloh pri výkone hlavného dozoru vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce z banského zákona, zákona č. 51/1988 Zb., zákona č. 58/2014 Z. z. a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chráne-

ných objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, pri výrobe, uskladňovaní a používaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, ako aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,

- nariaďuje odstrániť zistené závady a nedostatky,
- na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky je oprávnený nariadiť nevyhnutné opatrenia,
- pri zistení závad, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďuje zastavenie prevádzky organizácie, alebo jej časti, prípadne technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- vedie súhrnnú evidenciu dobývacích priestorov a ich zmien,
- posudzuje odbornú spôsobilosť zamestnancov v rozsahu ustanovenom bankským zákonom, zákonom č. 51/1988 Zb. a predpismi vydanými na ich základe a vydáva týmto zamestnancom príslušné osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, alebo im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odníma,
- zabezpečuje medzinárodnú výmenu informácií s príslušnými orgánmi štátnej banskej správy členských štátov a Európskou komisiou,
- vypracúva každoročne súhrnnú záverečnú správu o činnosti HBÚ a obvodných bankských úradov najneskôr k 30. aprílu nasledujúceho roka a túto verejne sprístupní a oznámi zverejnenie záverečnej správy Európskej komisii,
- oznamuje Európskej komisii diskriminačné konanie tretích krajín pri udeľovaní a používaní povolenia na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhl'ovodíkov, ak ho o to organizácia požiadala, alebo ak sa o diskriminácii dozvie,
- koná o sťažnosti proti postupu obvodného bankského úradu v konaní o prevod dobývacieho priestoru na inú organizáciu podľa osobitného predpisu,
- rozhoduje v prípade pochybností, či ide o vybrané bankské zariadenie, ktoré nie je určeným výrobkom,
- povoľuje používať vybrané bankské zariadenie, ktoré nie je určeným výrobkom,
- určuje organizáciu alebo znalca na vyhotovovanie odborného posudku podľa § 8c ods. 6 písm. a) a b),
- nariaďuje overovaciu prevádzku vybraného bankského zariadenia, ktoré nie je určeným výrobkom,
- dáva predchádzajúci súhlas na zmenu na vybranom bankskom zariadení, ktoré nie je určeným výrobkom, ktorá by mohla mať vplyv na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky,
- schvaľuje typy dopravníkových pásov a plastické hmoty na ich použitie v podzemí,
- vydáva oprávnenie na overovanie bezpečnosti vyhradených technických zariadení oprávneným právnickým osobám (tzv. OPO),
- je odvolacím správny orgánom vo veciach vyvlastňovania podľa § 41a zákona č. 51/1988 Zb.,
- plní úlohy orgánu dohľadu podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ,
- môže uložiť pokutu podľa § 44 zákona č. 51/1988 Zb.

HBÚ podľa § 69 zákona č. 58/2014 Z. z. plní úlohy hlavného dozoru orgánov štátnej správy vo veciach výbušnín, výbušných predmetov a munície a vykonáva hlavný dozor nad dodržiavaním tohto zákona a riadi činnosť obvodných bankských úradov a rozhoduje o odvolaniach proti ich rozhodnutiam vo veciach výbušnín, výbušných predmetov a munície. Ďalej pri výkone hlavného dozoru podľa tohto zákona:

- ukladá opatrenia vo veciach výbušnín, výbušných predmetov a munície a opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a na tento účel organizuje, riadi a vykonáva osobitné previerky,
- vykonáva previerky pracovísk, činností a technických zariadení a pritom zisťuje, ako obvodné bankské úrady plnia povinnosti vyplývajúce pre nich z tohto zákona a príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov,

- overuje odbornú spôsobilosť osôb v rozsahu určeným týmto zákonom a vydáva im príslušné osvedčenia alebo oprávnenia a odoberá ich,
- vydáva a odoberá poverenia podľa tohto zákona,
- zabezpečuje medzinárodnú výmenu informácií s príslušnými orgánmi štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore a Európskou komisiou,
- povoľuje používanie výbušnín, výbušných predmetov alebo pomôcok na používanie výbušnín, ak sa majú používať v podzemí,
- vydáva oprávnenej osobe povolenie podľa § 41 písm. a),
- vydáva povolenie používať vybrané zariadenie a nariaďuje overovaciu prevádzku vybraného zariadenia,
- vedie evidenciu povolení a poverení vydaných podľa § 7, § 27 ods. 3, § 39 ods. 2 a § 41 písm. a) a evidenciu technických vedúcich odstrelov, pyrotechnikov a odpaľovačov ohňostrojov podľa § 37 ods. 1,
- prideluje kód jednoznačnej identifikácie,
- ukladá pokuty podľa § 78,
- vydáva rozhodnutie o uznávaní dokladov o odbornej spôsobilosti vydaných ich držiteľom v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo vo Švajčiarskej konfederácii; pri vydávaní rozhodnutia posudzuje, či obsah vykonanej skúšky o odbornej spôsobilosti vykonanej v štáte jej držiteľa obsahovo zodpovedá skúške podľa tohto zákona,
- kontroluje oprávnenie alebo osvedčenie pri predaji pyrotechnických výrobkov.

Podľa § 23 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2008 Z. z.“) HBÚ:

- rozhoduje po prerokovaní s ministerstvom v prípade pochybnosti, či ide o ťažobný odpad, na ktorý sa vzťahuje tento zákon,
- rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam obvodných bankských úradov vydaných podľa tohto zákona
- je orgánom štátneho dozoru podľa § 26 tohto zákona.

HBÚ podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 67/2010 Z. z.“):

- je kontrolným orgánom podľa tohto zákona,
- zodpovedá za presadzovanie povinností ustanovených v osobitných predpisoch,
- spolupracuje so Slovenskou obchodnou inšpekciou, s Úradom verejného zdravotníctva, so Slovenskou inšpekciou životného prostredia, s Národným inšpektorátom práce a s colnými orgánmi,
- je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých rozhodli v prvom stupni obvodné bankské úrady,
- zasiela MH SR súhrnnú správu o výsledkoch vykonaných kontrol, uložených nápravných opatreniach a pokutách.

HBÚ podľa § 20 ods. 3 zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2011 Z. z.“) na úseku ukladania CO₂:

- rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam obvodných bankských úradov, vydaných podľa tohto zákona,
- predkladá Komisii žiadosť o stanovisko k žiadosti o vydanie povolenia na ukladanie,
- zasiela obvodným bankským úradom stanovisko Komisie k žiadosti o vydanie povolenia na ukladanie,
- informuje Komisiu o splnení podmienky vydania povolenia na ukladanie,
- informuje Komisiu o rozhodnutí o povolení na ukladanie,
- zverejňuje na svojom webovom sídle zápisnicu o prehliadke,
- zasiela Komisii návrh rozhodnutia o prechode povinností na obvodný bankský úrad,

- vydáva rozhodnutia o prechode povinností na obvodný banský úrad a oznamuje Komisii konečné rozhodnutie obvodného banského úradu; ak sa toto rozhodnutie odlišuje od stanoviska Komisie, tento rozdiel zdôvodní,
- prevádzkuje a sprístupňuje obsah informačného systému ukladania,
- spolupracuje v rámci cezhraničnej prepravy a cezhraničného úložného komplexu s príslušným orgánom členského štátu,
- každé tri roky od účinnosti tohto zákona predkladá Komisii súhrnnú správu o uplatňovaní tohto zákona,
- je orgánom štátneho dozoru.

Podľa § 3 ods. 6 NV SR č. 298/2012 Z. z. o systéme identifikácie a sledovanosti výbušnín na civilné použitie má HBÚ kompetencie na pridelovanie trojmiestneho číselného kódu pre každé miesto výroby výbušnín na Slovensku.

HBÚ je podľa § 20 NV SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trhu v znení neskorších predpisov, orgánom dohľadu nad trhom pre pyrotechnické výrobky kategórie P2, T2 a F4.

Podľa § 23 ods. 1 písm. i) zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 128/2015 Z. z.“) vykonáva štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií.

2.2 Obvodné banské úrady

Obvodné banské úrady Slovenskej republiky (ďalej len „OBÚ SR“) pri výkone hlavného dozoru:

- v súvislosti s plnením úloh pri výkone hlavného dozoru vykonávajú prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontrolujú, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce z banského zákona, zákona č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, pri výrobe, uskladňovaní a používaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, ako aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,
- vyšetrojú príčiny vzniku závažného pracovného úrazu, ktorého dôsledkom nastala smrť, alebo pri ktorom došlo k ťažkej ujme na zdraví a vyšetrojú príčiny vzniku havárie,
- nariaďujú odstrániť zistené závady a nedostatky. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky sú oprávnené nariaďovať nevyhnutné opatrenia. Ak zistia závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďujú zastavenie prevádzky organizácie alebo jej časti, prípadne ich technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- sú povinné bez zbytočného odkladu preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu,
- dozerajú na stav, vybavenie a činnosť banskej záchranej služby a preverujú odbornú spôsobilosť jej vedúcich zamestnancov s výnimkou zamestnancov hlavných banských záchranných staníc a obvodných banských záchranných staníc,
- dozerajú, či organizácie riadne vedú evidenciu a registráciu pracovných úrazov a vyhodnocujú zdroje a príčiny úrazovosti,
- kontrolujú vykonávanie prehliadok a skúšok technických zariadení,
- preverujú skúškami u pracovníkov znalosť predpisov, ktorú títo pracovníci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzujú odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon vybraných funkcií a vydávajú im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odnímajú,

- plnia úlohy orgánu zodpovedného za posudzovanie odpadov z ťažobného priemyslu umiestnených na odvaloch, odkaliskách alebo iných úložiskách hmôt,
- určujú, menia alebo zrušujú chránené ložiskové územia a dobývacie priestory a vedú ich evidenciu, vydávajú predchádzajúce rozhodnutie na zmluvný prevod dobývacieho priestoru,
- povoľujú otváрку, prípravu a dobývanie výhradných ložísk a v určených prípadoch vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum výhradných ložísk bankskými dielami; pred zastavením prevádzky v bankských dielach a lomoch povoľujú ich zabezpečenie alebo likvidáciu hlavných bankských diel a lomov, predlžujú platnosť povolení banskej činnosti, povoľujú bankské diela a bankské stavby pod povrchom, vrátane stavieb na povrchu bezprostredne slúžiacich ich prevádzke, a to ťažné veže, jamové budovy, strojovne ťažných strojov, ventilátorovne a bankské stavby slúžiace otváрке, príprave a dobývaniu výhradného ložiska a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku a ich užívanie, zmeny a odstránenie,
- určujú nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk, ak by otvárkou, prípravou a dobývaním bola ohrozená prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie,
- nariaďujú, ak je to z hľadiska bezpečnosti prevádzky nevyhnutné, aby časť výhradného ložiska v dobývacom priestore jednej organizácie vydobyla iná organizácia, alebo ak je potrebné, aby si organizácia zriadila bankské dielo v dobývacom priestore inej organizácie; rovnako postupujú, ak je nevyhnutné spoločné užívanie bankských diel a zariadení,
- povoľujú dobývanie ložísk nevyhradených nerastov, ako aj zabezpečenie bankských diel a lomov a likvidáciu hlavných bankských diel a lomov, bankské stavby slúžiace dobývaniu ložiska nevyhradeného nerastu a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním vrátane umiestnenia stavby, ich užívanie, zmeny a odstránenie, v lomoch v hraniciach územia vymedzeného v rozhodnutí o využití územia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu, ak sa nevykonala rekultivácia pozemku,
- vydávajú záväzné stanovisko na povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území a chránenom území pre osobitné zásahy do zemskej kôry a k rozhodnutiu o využití bankských diel, bankských stavieb a lomov na iné účely po trvalom zastavení prevádzky v bankských dielach a lomoch,
- nariaďujú vyhotovenie alebo doplnenie bankomeračskej a geologickej dokumentácie, ak chýbajú, sú neúplné alebo ak sú v nich závady,
- povoľujú sprístupňovanie bankských diel a starých bankských diel pre muzeálne a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave, osobitné zásahy do zemskej kôry a zabezpečenie alebo likvidáciu starých bankských diel,
- vydávajú, menia a zrušujú bankské oprávnenia a vedú bankský register,
- v rámci inšpekčnej činnosti preverujú podania fyzických osôb a právnických osôb, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v § 39 ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. organizáciami, pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom, alebo inej činnosti upravenej týmto zákonom,
- vykonávajú správu úhrad za dobývacie priestory, úhrad za nerasty vydobyté z výhradných ložísk a úhrad za uskladňovanie plynov, alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch,
- môžu uložiť pokutu podľa § 44,
- plnia ďalšie úlohy vyplývajúce z bankského zákona, zákona č. 51/1988 Zb. a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 128/2015 Z. z.

OBÚ SR vykonávajú hlavný dozor aj nad dodržiavaním zákona č. 58/2014 Z. z.

Pri tom:

- vykonávajú prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontrolujú plnenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú výrobu výbušnín, výbušných predmetov a munície, ich používanie, skladovanie a evidenciu u výrobcu, dovozcu a predajcu, ako aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok,

- vyšetrujú príčiny vzniku závažného pracovného úrazu, ktorého dôsledkom nastala smrť alebo pri ktorom došlo k ťažkej ujme na zdraví, a vyšetrujú príčiny vzniku havárie,
- nariaďujú odstrániť zistené závady a nedostatky,
- preskúmavajú bez zbytočného odkladu odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce,
- dozerajú, či oprávnená osoba riadne vedie evidenciu a registráciu pracovných úrazov, a vyhodnocuje zdroje a príčiny úrazovosti,
- overujú odbornú spôsobilosť v rozsahu určenom týmto zákonom a vydávajú príslušné osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo oprávnenia o odbornej spôsobilosti, prípadne ich odoberajú,
- objasňujú a prejednávajú priestupky podľa všeobecného predpisu o priestupkoch,
- ukladajú pokuty podľa § 78,
- nariaďujú nevyhnutné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky,
- nariaďujú oprávnenej osobe zastavenie prevádzky alebo jej časti, prípadne jej technických zariadení v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad, ak ide o závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem,
- povoľujú trhacie práce, ohňostrojné práce a vyhľadávanie munície, predlžujú platnosť rozhodnutí o povolení trhacích prác, ohňostrojných prác a vyhľadávania munície, nariaďujú skúšobný odstrel,
- povoľujú umiestnenie stavby a užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície, určujú ochranné pásmo skladu výbušnín, výbušných predmetov a munície a rozsah obmedzení v ochranných pásmach za podmienok určených v § 17 až 24,
- vedú evidenciu oprávnených osôb, ktorým vydali povolenie na vykonávanie trhacích prác alebo ohňostrojných prác, povolenie na odber výbušnín a povolenie na užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín a evidenciu oprávnení strelmajstrov,
- povoľujú odber výbušnín a výbušných predmetov podľa § 40 ods. 1 a podľa § 70 ods. 2 písm. d) zasielajú ministerstvu rovnopis povolenia na odber výbušnín vydaného podľa § 40 ods. 1,
- v rámci dozornej činnosti preverujú podania osôb, oznámenia orgánov verejnej správy, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov,
- preverujú na základe vlastných poznatkov, na základe podania osôb, oznámenia orgánov verejnej správy, či osoba vykonávala alebo vykonáva činnosť bez oprávnenia, povolenia alebo súhlasu,
- kontrolujú oprávnenie alebo osvedčenie pri predaji pyrotechnických výrobkov,
- plnia ďalšie úlohy vyplývajúce im z tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 24 zákona č. 514/2008 Z. z. OBÚ SR:

- rozhodujú o povolení výnimky z niektorých ustanovení tohto zákona,
- rozhodujú o zaradení úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, do zodpovedajúcej kategórie,
- schvaľujú plán nakladania a jeho zmeny,
- povoľujú zriadenie, užívanie, zmeny a uzavretie úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti,
- prijímajú oznámenia a správy prevádzkovateľov a nariaďujú potrebné opatrenia týkajúce sa úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti a zabezpečujú vypracovanie znaleckého posudku týkajúceho sa takéhoto odvalu a odkaliska,
- vydávajú súhlas s uzavretím úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a nariaďujú vykonanie potrebných opatrení na takomto odvale a odkalisku po jeho uzavretí,
- prijímajú oznámenie prevádzkovateľa o vytvorení osobitného účtu na odvádzanie účelovej finančnej rezervy pre úložisko, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, každoročne kontrolujú výšku odvedených prostriedkov a vydávajú súhlas na čerpanie prostriedkov z tohto účtu,
- informujú ministerstvo o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že prevádzka úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, ktoré sú úložiskom kategórie A, alebo závažná havária vzniknutá na takomto odvale alebo odkalisku, môže mať významný cezhraničný vplyv,
- poskytujú potrebné údaje do informačného systému,
- sú orgánom štátneho dozoru,

- ukladajú pokuty,
- plnia ďalšie úlohy vo veciach nakladania s ťažobným odpadom podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa zákona č. 67/2010 Z. z. OBÚ SR:

- vykonávajú kontrolu podľa osobitného predpisu dodržiavania ustanovení osobitných predpisov, tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na základe tohto zákona,
- určujú podmienky a lehoty na vykonanie nápravy, ak zistia pri kontrole nedostatky pri uvedení látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch alebo ich používaní podľa tohto zákona a osobitných predpisov,
- ukladajú nápravné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu podľa § 32 v oblasti používania látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch; ak hrozí poškodenie zdravia alebo životného prostredia, alebo ak k nim už došlo, môže nariadiť zneškodnenie nebezpečnej látky alebo nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku na náklady ich vlastníka, prípadne držiteľa, ak nie je známy vlastník, a ukladajú pokuty podľa § 33 až 35,
- zasielajú centru dostupné informácie, či sa prostredníctvom vynucovacích a monitorovacích činností nezistilo možné riziko registrovaných látok pre zdravie alebo životné prostredie,
- zasielajú MH SR súhrnnú správu o výsledkoch vykonaných kontrol, uložených nápravných opatreniach a pokutách a ďalšie súhrnné správy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 258/2011 Z. z. OBÚ SR na úseku ukladania CO₂:

- určujú, menia alebo zrušujú chránené územia osobitných zásahov do zemskej kôry určené na zabezpečenie úložísk,
- vydávajú povolenia na ukladanie,
- zasielajú HBÚ odpis žiadostí o povolenie na ukladanie,
- predkladajú HBÚ odôvodnenie rozhodnutí o povolení na ukladanie,
- v prípade potreby aktualizujú zmeny v prevádzke úložiska,
- aktualizujú alebo rušia povolenie na ukladanie,
- vydávajú nové povolenia na ukladanie alebo uzatvorenie úložiska,
- vykonávajú činnosti podľa § 8 ods. 12, ak nevydajú nové rozhodnutie o povolení na ukladanie,
- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu monitorovania,
- vydávajú rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu monitorovania,
- vykonávajú priebežné prehliadky úložných komplexov,
- vykonávajú následné prehliadky úložných komplexov,
- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu nápravných opatrení,
- zabezpečujú vykonanie dodatočných nápravných opatrení,
- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu pre etapu po uzavretí úložiska,
- vydávajú rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu pre etapu po uzavretí úložiska,
- zodpovedajú za splnenie povinností podľa § 14 ods. 6,
- vykonávajú práce po vydaní rozhodnutia o prechode povinností,
- povoľujú prístup podľa § 18,
- vytvárajú osobitný účet na prijímanie finančnej úhrady,
- rozhodujú o výške primeraného finančného zabezpečenia a finančnej úhrady,
- nariaďujú umožnenie prístupu a vykonanie potrebných opatrení,
- poskytujú HBÚ potrebné údaje do informačného systému ukladania,
- sprístupňujú informácie pre verejnosť,
- sú orgánom štátneho dozoru,
- ukladajú pokuty,
- plnia ďalšie úlohy podľa tohto zákona.

3 Činnosť orgánov hlavného dozoru

HBÚ a OBÚ SR, ako orgány štátnej správy vykonávali hlavný dozor v súlade so zákonnými kompetenciami v subjektoch, využívajúcich celkom 843 ložísk nerastov, z ktorých bolo 566 výhradných ložísk a 277 ložísk nevyhradených nerastov. Nastal výraznejší pokles počtu ložísk nevyhradených nerastov štrkopieskov o 35 zo 158 v predchádzajúcom roku na súčasných 133. Tento pokles bol zapríčinený najmä postupným vydobytím zásob štrkopieskov z týchto ložísk.

Členenie ložísk podľa druhu nerastov je prehľadne uvedené v **Prílohe č. 23**.

3.1 Bansko – správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

O rozsahu činnosti orgánov hlavného dozoru, okrem iného, vypovedá aj počet zaevidovaných spisov a na ich základe vybavených registratúrnych záznamov, ktoré sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke. Významný pokles agendy na OBÚ v Prievidzi a OBÚ v Spišskej Novej Vsi je spôsobený zásadnou zmenou v obvodoch pôsobnosti OBÚ SR.

	Počet zaevidovaných spisov a vybavených registratúrnych záznamov						Spolu
	HBÚ	OBÚ BA	OBÚ BB	OBÚ PD	OBÚ KE	OBÚ SN	
Spisy	956	916	2 656	22	1 371	18	5 939
Záznamy	1 731	2 911	4 822	92	3 892	30	13 478

3.1.2 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie plynov a kvapalín

OBÚ SR, ako správcovia úhrad za dobývacie priestory (ďalej len „DP“), vydobyté nerasty a uskladňovanie plynov a kvapalín, pravidelne zabezpečujú odvody financií do štátneho rozpočtu, environmentálneho fondu a do rozpočtu obcí. Pri tejto činnosti sa riadia najmä ustanoveniami banského zákona a NV SR č. 50/2002 Z. z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladňovanie plynov a kvapalín v znení neskorších predpisov (ďalej len „NV SR č. 50/2002 Z. z.“). V tomto postavení, ako správcovia úhrad, vykonali aj kontroly v náhodne vybraných subjektoch, t.j. platcoch úhrad, pri ktorých overovali správnosť výšky vypočítaných, ako aj uhradených platieb. V prípadoch zistenia nesprávneho výpočtu, oneskoreného zaplatenia, alebo nezaplatenia úhrad, nedoplatky a penále vymáhali zákonnými prostriedkami.

Výšky úhrad za DP, vydobyté nerasty a za uskladnenie plynov a kvapalín sú prehľadne uvedené v nasledujúcich tabuľkách. Z údajov o úhradách za vydobyté nerasty je zrejmé, že výška týchto úhrad stúpila viac ako 0,5 mil. € a vrátila sa na úroveň roku 2019.

Rok	Príjmy z úhrad za dobývacie priestory					Spolu
	OBÚ BA	OBÚ BB	OBÚ KE	OBÚ PD	OBÚ SN	
	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]
2021	140 742,56	105 556,92	164 642,24	-	-	410 941,72
2020	152 028,52	77 673,96	132 776,00	98 918,10	31 202,36	492 598,94

Príjmy z úhrad za vydobyté nerasty						
	OBÚ BA	OBÚ BB	OBÚ KE	OBÚ PD	OBÚ SN	Spolu
Rok	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]
2021	535 570,60	899 976,50	865 021,04	-	-	2 300 568,14
2020	430 253,93	452 702,62	869 987,84	OBÚ BB	OBÚ KE	1 752 944,39

Príjmy z úhrad za uskladňovanie plynov	
	OBÚ BA
Rok	[€]
2021	715 105,15
2020	699 119,48

Poznámka: Organizácie, ktoré vykonávajú uskladňovanie plynov a kvapalín v prírodných horninových štruktúrach sú lokalizované v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave, preto správu úhrad v týchto prípadoch vykonáva iba OBÚ v Bratislave.

3.1.3 Správne poplatky

HBÚ a OBÚ SR, ako orgány štátnej správy, vyžadovali úhradu správnych poplatkov za úkony, ktoré sú uvedené v Sadzobníku správnych poplatkov zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Správne poplatky spravuje a eviduje prevádzkovateľ centrálnej evidencie poplatkov, t.j. Slovenská pošta, a.s.

Celková suma vybratých správnych poplatkov predstavuje 16 718 eur. Veľký pokles oproti predchádzajúcemu roku sa pripisuje útlmu činnosti v súvislosti s pandemickou situáciou a jej vyvrcholením v roku 2021.

Prehľad o platbách správnych poplatkov podľa jednotlivých úradov je prehľadne uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Uhradené správne poplatky							
	HBÚ	OBÚ BA	OBÚ BB	OBÚ KE	OBÚ PD	OBÚ SN	Spolu
Rok	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]	[€]
2021	3 334,50	3 514,50	5 478,00	4 391,00	-	-	16 718,00
2020	6 475,00	4 581,00	4 957,50	3 627,00	5 360,50	3 957,50	28 958,50

3.2 Výkon hlavného dozoru

Vykonávanie hlavného dozoru vyplýva HBÚ a OBÚ SR, ako orgánom štátnej banskej správy, zo zákona č. 51/1988 Zb. a zákona č. 58/2014 Z. z. Príslušné kompetencie týchto orgánov hlavného dozoru v členení podľa štruktúry úloh, ktoré im vyplývajú aj zo všeobecne záväzných právnych predpisov, sú podrobnejšie uvedené v kapitole 2 tejto správy.

3.2.1 Inšpekčná činnosť

Jedným z hlavných nástrojov, ktorými orgány hlavného dozoru, prostredníctvom banských inšpektorov vykonávajú svoje povinnosti a kompetencie priamo v jednotlivých dozorovaných subjektoch, sú inšpekcie, t.j. prehliadky (vykonávajú ich OBÚ SR) a previerky (vykonáva ich HBÚ).

Inšpekčná činnosť orgánov hlavného dozoru bola zameraná zväčša na dodržiavanie predpisov upravujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) a bezpečnosť prevádzky (ďalej len „BP“), ochranu a využívanie ložísk nerastov a používanie výbušnín na trhacie práce.

Inšpekčná činnosť však bola zameraná aj na dodržiavanie ustanovení NV SR č. 50/2002 Z. z., najmä na správnosť výpočtu výšky úhrady.

Orgány hlavného dozoru si popri vykonávaní inšpekčnej činnosti plnili zároveň aj úlohy vyplývajúce zo Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Slovenskej republiky na roky 2021 až 2027 a programu jej realizácie na roky 2021 - 2023 (ďalej len „Stratégia BOZP“) schválenej Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 790 zo 16.11.2020, kde bol kladený dôraz hlavne na prevenciu, t.j. predchádzanie pracovným úrazom a haváriám.

Celkom bolo vykonaných 742 inšpekcií, čo predstavuje 841 inšpekčných dní. Inšpekčných dní je viac, ako samotných inšpekcií, a to z dôvodu, že rozsahovo podrobnejšie zamerané inšpekcie bolo potrebné rozložiť do niekoľkých dní, spravidla postačilo do dvoch.

Pokiaľ ide o počet inšpekcií osobitne zameraných len na stav BOZP a BP, týchto bolo vykonaných spolu 524, z čoho bolo 22 mimoriadnych kontrol a 7 následných kontrol, ktoré boli zväčša zamerané na zlepšenie stavu BOZP a BP na základe opatrenia, uloženého kontrolovanému subjektu na predchádzajúcej inšpekcii. Medzi inšpekcie, resp. inšpekčné výkony zamerané na BOZP a BP sú zahrnuté aj výkony, ktoré súvisia s účasťou na kolaudačnom konaní, resp. s vybavovaním podnetov alebo vyšetrovaním udalostí na úseku BOZP, resp. BP a tiež aj vykonávanie poradenskej činnosti zameranej na BOZP a BP. Tých bolo vykonaných spolu 83.

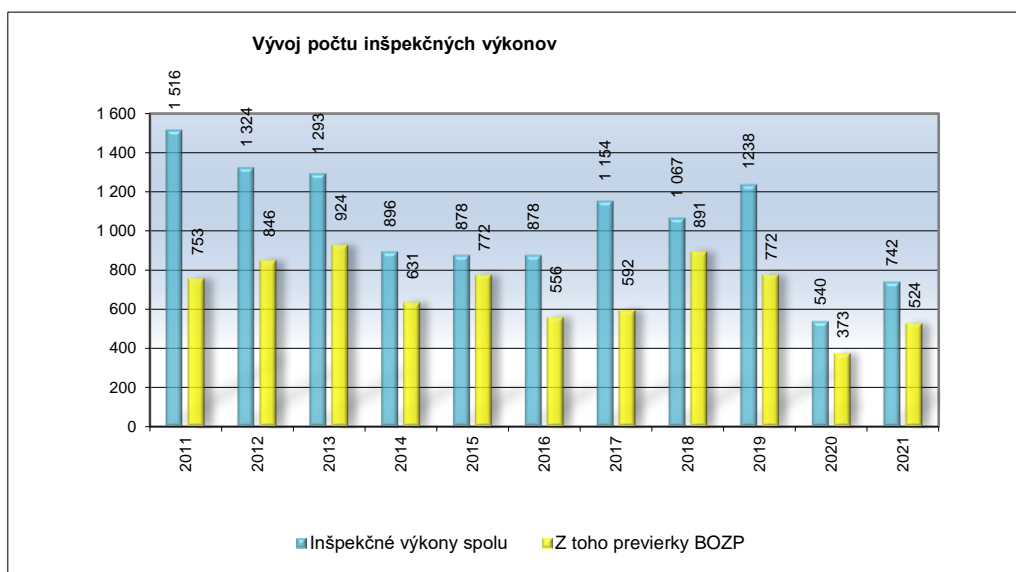
Poznámka: Vyhodnotenie tej časti vykonaných inšpekcií, ktoré boli zamerané osobitne na stav BOZP a BP je prevzaté zo *Správy o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce z oblasti hlavného dozoru štátnej banskej správy SR za rok 2021*, ktorá je zverejnená na webovom sídle HBÚ www.hbu.sk.

Z inšpekčnej činnosti vyplýva, že k najčastejšie zisteným nedostatkom patrili nedostatky v oblasti dodržiavania predpisov upravujúcich BOZP a BP pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom, konkrétne pri riadení BOZP a BP, ďalej pri organizácii práce a pri prevádzkovaní vyhradených technických zariadení.

Z výsledkov vykonaných inšpekcií možno pozorovať prehlbujúci sa deficit kvalifikovaných zamestnancov v organizáciách. Bežné sú situácie, že kvalitní, skúsení a už zapracovaní zamestnanci migrujú za lepšie platenými príležitosťami. Na pracovné pozície, na ktorých sa vykonáva činnosť v bezprostrednom styku s horninovým masívom, či už v podzemí, ale aj na povrchu, ktoré sú spojené s neodstrániteľným rizikom ohrozenia a poškodenia zdravia, sú prijímaní zamestnanci s nepreskúmanými odbornými znalosťami a čo je horšie, bez dostatočnej praxe a skúseností v náročnom banskom prostredí. V mnohých prípadoch dochádza ku kumulovaniu funkcií a preťažovaniu jednotlivcov. Je to aj dôsledkom nedostatku odborne spôsobilých osôb, ale aj úsporných opatrení uplatňovaných organizáciami. Následne potom dochádza k podceňovaniu rizík a ohrození pri vykonávaných činnostiach a tiež k určitým nedôslednostiam pri riadení činností.

Je pozorovateľné, že už aj tak pomerne veľmi riziková práca pri banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, resp. pri výrobe alebo manipulácii s výbušninami, výbušnými predmetmi alebo muníciou sa stáva ešte rizikovejšou aj z dôvodu pôsobenia rôznych vonkajších vplyvov, napríklad tlaku na dodržiavanie termínov výstavby alebo náhlych, resp. stupňujúcich sa požiadavkách na zvýšenie odbytu, napr. aj pri ťažbe v lomových prevádzkach.

Riadna a precízna kontrola a zabezpečenie pracoviska pred začatím prác, po odstrele, vrátane jeho riadneho odvetrania, sú zvlášť v podzemí a najmä pri razení v zložitých geologických podmienkach náročné, niekedy aj zdĺhavé. Týka sa to však aj lomových prevádzok na povrchu, najmä po výdatnej zrážkovej činnosti (dlhotrvajúce výdatné dažde a pod.). Preto vo väčšine prevádzok, kde je vykonávaná banká činnosť, ale aj činnosť vykonávaná bankým spôsobom a najmä činnosť v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície, je potrebné z hľadiska BOZP a BP prácu posudzovať osobitne s prihliadnutím na miestne podmienky, resp. meniaci sa vplyv prostredia. Skúsenosti z minulosti potvrdzujú, že pri tlaku na zvyšovanie výkonov pri razení, ale aj pri dobývaní a tiež aj pri výrobe a spracúvaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, dochádza k určitému podceňovaniu miery hroziaceho nebezpečenstva, resp. jeho nepostrehnutiu, či už priamo na pracovisku alebo v jeho blízkosti, alebo k nedôslednému posúdeniu stavu a úrovne bezpečnosti, resp. k podceneniu rizika vyplývajúceho z danej činnosti a tým k zvýšeniu pravdepodobnosti vzniku nešťastia.

Prehľadne je členenie inšpekcií podľa jednotlivých OBÚ SR a HBÚ, ako aj druhu nerastov uvedené v **Prílohe č. 26**. Z nej je zrejmé zvýšenie kontrolných aktivít nielen OBÚ SR, ale aj HBÚ a to aj napriek pandemickej situácii.

3.2.2 Sankcie

Na základe výsledkov vykonaných inšpekcií bolo za zistené porušenia predpisov uložených spolu 23 pokút v celkovej sume 45 458,20 eur.

Z tohto počtu bolo jednotlivcom uložených 10 blokových pokút v celkovej sume 289 eur. Jednotlivcom (zamestnancom) však boli uložené aj 3 pokuty rozhodnutím v správnom konaní, v celkovej sume 6 050 eur.

Organizáciám bolo zistené porušenia predpisov uložené rozhodnutím spolu 10 pokút v celkovej sume 39 119,20 eur.

Prehľadne je členenie pokút podľa druhu nerastov uvedené v **Prílohe č. 27**.

3.2.3 Vyšetrovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov

Havárie a závažné pracovné úrazy pri činnostiach podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy vyšetrujú OBÚ SR na základe kompetencií a postupov, vyplývajúcich z vyhlášky SBÚ č. 387/1990 Zb. o vyšetrovaní príčin havárií a závažných pracovných úrazov pri činnostiach podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy a podľa Metodického usmernenia HBÚ č. 4/2021 zo 16.12.2021 na vyšetrovanie závažných pracovných úrazov a havárií obvodnými banskými úradmi.

OBÚ v Bratislave nezaevidoval žiadnu haváriu ani závažný pracovný úraz, ale zaevidoval jednu nebezpečnú udalosť:

- dňa 23.03.2021 v organizácii Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., (ďalej len „HBP a.s.“) – Ťažobný úsek Čáry, na materiálovej chodbe 109 226 stenového porubu 109 026-70 pri práci s otvoreným ohňom, v zmysle povolenia na takýto výkon práce, vplyvom prasknutia acetylénovej hadice nastal požiar smerujúci na regulačný ventil a tlakové nádoby paličskej súpravy (O₂ a C₂H₂). Požiar bol uhasený zamestnancami organizácie a následne boli obe tlakové nádoby ochladené vodou.

OBÚ v Banskej Bystrici nevyšetroval žiadnu haváriu ani mimoriadnu udalosť, ale vyšetroval jeden závažný pracovný úraz s následkom smrti a jeden závažný pracovný úraz.

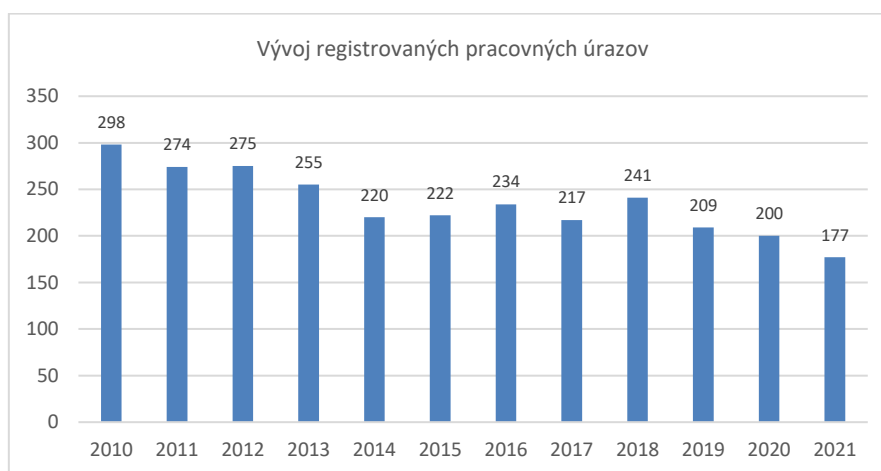
- v organizácii HBP a.s. – Ťažobný úsek Nováky, na odťazbovej chodbe 107 194-05 stenového porubu 107 094-95, dňa 10.01.2021 pri plienení TH výstuže na predstihu stenového porubu došlo k závažnému pracovnému úrazu. Pri uvoľňovaní spodného TH spoja vypadol zo stropu kus uhlia s rozmermi cca 70 x 5 x 10 cm, ktorý sa odrazil od oceleovej rozpery a zasiahol zamestnanca do pravého oka.
- v organizácii Slovenská banská spol. s r.o., Hodruša - Hámre vo výrobnom úseku úpravňa, časť drviareň, došlo dňa 27.08.2021 k závažnému pracovnému úrazu s následkom smrti. Úraz sa stal bez svedkov. Postihnutý zamestnanec bol objavený na primárnom drviči, v ústí násypky žľabového podávača, privalený rúbaninou. Zamestnanec bol pri vedomí. Pracovníci úseku Úpravne za pomoci elektrického zdviháka DEMAG, v spolupráci s privolanými členmi HaZZ vyprostili zraneného zamestnanca.

Bolo zaznamenaných 7 mimoriadnych udalostí, ktoré ale tento úrad nevyšetroval:

- I. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 10.06.2021 v čase 16:00 hod., v podzemí bane Handlová, organizácie HBP, a.s., kde pri demontáži stenového porubu 212 020-95 došlo k nárastu koncentrácií CO nad 0,013%. Z pracoviska boli odvolaní zamestnanci a udalosť bola nahlásená vedúcemu likvidácie havárie (ďalej len „VLH“). Boli realizované práce na priestorovom uzatvorení stenového porubu penovými hrádzami v prístupových chodbách s následnou inertizáciou uzavretého priestoru.
- II. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 01.07.2021 v čase 07:40 hod., v podzemí bane Nováky, organizácie HBP, a.s., kde počas prevádzky banskej koľajovej lokomotívy DH-30 došlo v motore priestore k vznieteniu horľavých častí, následne k úniku a horeniu paliva. Vodič lokomotívy po spozorovaní požiaru ihneď odstabil lokomotívu a zahájil likvidáciu požiaru prostredníctvom stabilného hasiaceho systému vrátane použitia ručného hasiaceho prístroja. K uhaseniu požiaru bola následne použitá voda z požiarneho vodovodu. Boli odvolaní pracovníci, ktorí boli ohrození splodinami horenia vplyvom prúdenia vetrov od miesta udalosti. Pri evakuácii ohrození pracovníci prešli zadymený úsek s použitím filtračného sebazáchranného prístroja POG 8 a po vyfárani boli odoslaní na ošetrovanie do zdravotníckeho zariadenia. Celkovo išlo o 12 zamestnancov, z ktorých 11 bolo prepustených a jeden bol ponechaný v zdravotníckom zariadení na ďalšie pozorovanie. Bol povolaný výjazd HBZS s lekárom. Po sfárani záchranárov HBZS hasenie nebolo nutné. Záchranári vykonali prieskum zadymeného úseku a okolia miesta horenia.
- III. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 15.08.2021 v čase od 11:15 hod. do 12:40 hod. v podzemí bane Nováky, organizácie HBP, a.s., kde došlo k zastaveniu chodu hlavného ventilátora pre poruchu napájania. Porucha vznikla na transformátore č. 2 v banskej trafostanici TB 107, ktorá spôsobila výpadok hlavného transformátora v povrchovej trafostanici TP15. Boli odvolaní pracovníci danej vetracej oblasti. Pracoviská boli opätovne obsadené po obnovení chodu hlavného ventilátora, premeraní zloženia ovzdušia a preverení stavu vetrania.
- IV. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 24.08.2021 v čase 11:30 hod., na ťažnom zariadení ČKD B 4009 Severnej jamy bane Nováky, organizácie HBP, a.s., kde počas vyfárania došlo z dôvodu elektrickej poruchy k náhlemu zastaveniu dopravnej nádoby cca 50 m pod ohlbňou. V čase zastavenia sa v dopravnej nádobe nachádzali štyria zamestnanci, ktorí sa prostredníctvom lezného oddelenia bezpečne dostali na povrch. Ťažné zariadenie bolo opätovne sfunkčnené o 21:45 hod. Pri udalosti nedošlo k zraneniu žiadnych osôb.
- V. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 13.09.2021, v čase 19:15 hod., v podzemí bane Nováky, organizácie HBP, a.s., kde bol v strope banského diela 111 119-05, v staničení 120 m spozorovaný požiar. K likvidácii požiaru bol privolaný výjazd HBZS. Požiar bol likvidovaný priamym zásahom, vodou z požiarneho vodovodu, vypustením a ochladzovaním rúbaniny zo stropu a následnou inertizáciou miesta vzniku požiaru. V čase udalosti boli odvolaní všetci pracovníci zo stenového porubu 111 019-95 a práce na stenovom porube boli obnovené o 22:30 hod.
- VI. Mimoriadna udalosť sa stala dňa 26.09.2021, v čase od 20:08 hod. do 21:34 hod., v podzemí bane Nováky, organizácie HBP, a.s., kde pre poruchu napájania došlo k zastaveniu chodu hlavného ventilátora na B-jame. Porucha vznikla v povrchovej trafostanici TP15 v dôsledku poškodeného izolátora na linke č. 15. Boli odvolaní zamestnanci z dotknutej oblasti. O udalosti bol informovaný VLH. Pracoviská boli opätovne obsadené po obnovení chodu hlavného ventilátora, premeraní zloženia ovzdušia a preverení stavu vetrania.

VII. Mimoriadna udalost' sa stala dňa 15.10.2021 v čase 13:40 hod., v podzemí bane Handlová, organizácie HBP, a.s., kde banskom diele 212 615-0 bol zaznamenaný vychádzajúci dym zo stropu. V dôsledku zvyšujúcich sa koncentrácií, silného zadymenia a potreby prevádzkovania čerpania v chodbe 212 119-15, bol privolovaný výjazd HBZS. Hasenie požiaru prebehlo priamym zásahom, vodou z požiarneho vodovodu, vypustením zásoby v strope s následným ochladzovaním. Z ohrozenej oblasti boli odvolaní všetci pracovníci.

OBÚ v Košiciach nezaevidoval žiadnu haváriu ani závažný pracovný úraz.

Prehľad o vyšetrovaných závažných pracovných úrazoch a haváriách v členení podľa jednotlivých druhov ťažených nerastov je uvedený v **Prílohách č. 28 až č. 32a**.

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

HBÚ rozhodoval o 13 riadnych opravných prostriedkoch - odvolaniach proti rozhodnutiam OBÚ SR. Z tohto počtu napadnutých rozhodnutí 5 odvolaní zamietol a potvrdil rozhodnutia OBÚ, 2 rozhodnutia zmenil, 3 rozhodnutia zrušil a vrátil prvostupňovým orgánom na nové prejednanie, 1 odvolanie postúpil na Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, v 1 prípade bolo späťvzatie návrhu a o jednom odvolaní sa rozhoduje.

Mimoriadnych opravných prostriedkov – preskúmaní rozhodnutí súdom je na HBÚ zaznamenaných celkom 28.

V procese preskúmania súdmi je celkom 24 káuz.

Súdy 1 rozhodnutie potvrdili, 1 konanie zrušili a vrátili na nové konanie a 2 žaloby zamietli.

OBÚ v Bratislave sledoval vývoj súdneho konania na Krajskom súde Trnava, týkajúceho sa preskúmania rozhodnutia HBÚ o odvolaní k rozhodnutiu OBÚ v Bratislave o povolení likvidácie časti lomu v DP Dechtice a vývoj súdneho konania na Krajskom súde Bratislava, týkajúceho sa preskúmania rozhodnutia HBÚ o odvolaní k rozhodnutiu OBÚ v Bratislave o vyvlastnení pozemkov v DP Vysoká pri Morave III. – časť A.

OBÚ v Banskej Bystrici riešil najmä problémy vyplývajúce z nepresnej a nejednoznačnej legislatívy, ktoré boli konštatované aj v protokole Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, Expozitúra Banská Bystrica o výsledku kontroly Ochrana a využitie vybraného nerastného bohatstva KA-014/2020/1070.

OBÚ v Košiciach okrem iného riešil problémy skladovania výbušnín, výbušných predmetov a munície, kde v rámci inšpekčnej činnosti zistil nesprávnu evidenciu a častokrát aj nevyhovujúce stavby skladov. V mimoodvolacom konaní sa začala riešiť závažná problematika banskej činnosti a to likvidácie hlavných bankských diel a zatopenie sadrovcovej bane Mária v DP Spišská Nová Ves. Na HBÚ bolo predložené odvolanie účastníkov konania vo veci vyvlastnenia pozemkov v DP Spišské Podhradie I – Dreveník. V doch prípadoch bolo riešené nepovolené dobývanie a to zastavením nelegálnej činnosti a následným sankčným postihom.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

HBÚ a OBÚ SR overili odbornú spôsobilosť a na základe úspešne vykonanej skúšky vydali spolu 113 osvedčení o odbornej spôsobilosti podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom (t.j. na funkcie: vedúci bane, vedúci lomu, vedúci pracovník, bankský projektant, bankský bezpečnostný technik a vedúci likvidácie havárie) a predĺžili platnosť 2 osvedčení o odbornej spôsobilosti. Vydali aj 7 potvrdení o overení odbornej spôsobilosti osoby na vykonávanie funkcie podľa bankských predpisov.

Ďalej, HBÚ a OBÚ SR vydali v oblasti BOZP a BP spolu 26 rozhodnutí o povolení výnimky z bankských predpisov, ktoré upravujú BOZP a BP a 3 rozhodnutia o nepovolení výnimky z bankských predpisov.

HBÚ vydal 4 rozhodnutí o uznaní dokladov o odbornej kvalifikácii podľa zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na základe úspešnej skúšky vydal HBÚ 4 osvedčenia o odbornej spôsobilosti hlavného bankského merača.

Osvedčenia o odbornej spôsobilosti bankského merača podľa § 4 ods. 3 výnosu Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 1/1993 z 20. júla 1993 o bansko-meračskej dokumentácii pri banskej činnosti a niektorých činnostiach vykonávaných bankským spôsobom (oznámený v Zbierke zákonov č. 203/1993 Z. z.) OBÚ SR nevydali.

Ďalej, HBÚ vydal podľa § 5 ods. 6 zákona č. 51/1988 Zb. a zároveň aj podľa § 27 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 6 subjektom oprávnenie na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce.

Tiež vydal 1 rozhodnutie o povolení vybraného bankského zariadenia na používanie v podzemí.

V oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície vydali HBÚ a OBÚ SR na základe výsledku skúšky spolu 14 osvedčení o odbornej spôsobilosti strelmajster a v 55 prípadoch predĺžili platnosť osvedčení strelmajstrov, vydali 4 nové osvedčenia a predĺžili platnosť 12 osvedčení o odbornej spôsobilosti technický vedúci odstrelov, predĺžili platnosť 15 osvedčení o odbornej spôsobilosti odpaľovača ohňostrojov, vydali 1 nové osvedčenie a predĺžili platnosť 6 osvedčení o odbornej spôsobilosti pyrotechnik a vydali 6 rozhodnutí o uznaní odbornej kvalifikácie pyrotechnik. Ďalej HBÚ vydal spolu 21

rozhodnutí týkajúcich sa špecializovaných činností z oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície. Z činnosti v tejto oblasti HBÚ každoročne vypracováva podľa článku III. bodu B uznesenia Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky č. 238 z 26. novembra 2008 a metodiky na vypracúvanie správy o bezpečnosti Slovenskej republiky o situácii na úseku výbušnín a pyrotechnických výrobkoch, osobitnú „*Správu o bezpečnosti Slovenskej republiky*“, ktorú predkladá Bezpečnostnej rade SR.

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami, prednášková činnosť

Spolupráca dozorných orgánov pokračovala už tradične s Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu SR, Slovenskou banskou komorou, Slovenským združením výrobcov kameniva (SZVK), Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre vrtné a trhacie práce, Fakultou baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach a tiež so Slovenským ústavom technickej normalizácie, najmä prostredníctvom niektorých SKTC. Taktiež je aktívna spolupráca v rámci dozornej a povoľovacej činnosti aj s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, Policajným zborom Slovenskej republiky, Dopravným úradom Slovenskej republiky, krajskými prokuratúrami, okresnými úradmi a inými orgánmi štátnej správy a samosprávy.

HBÚ a Národný inšpektorát práce majú podpísanú novú vzájomnú Dohodu o spolupráci. HBÚ a OBÚ SR spolupracujú aj s Národným inšpektorátom práce, ako aj jednotlivými krajskými inšpektorátmi práce (napr. pri určovaní hranice dozoru nad BOZP a BP). Zástupca HBÚ je vymenovaný generálnym riaditeľom NIP za člena Koordinačného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktorý je poradným orgánom ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

OBÚ SR a tiež HBÚ v súčinnosti so Slovenskou inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky vykonávali v súlade so zákonom č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov koordinované kontroly na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v organizáciách (podnikoch) podliehajúcich hlavnému dozoru, na ktoré sa vzťahuje tento zákon.

Na základe zákona č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov je nadviazaná aj spolupráca HBÚ a OBÚ SR s Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby v oblasti zabezpečovania funkčnosti tzv. jednotných kontaktných miest, ktoré boli alokované na okresných úradoch všeobecnej štátnej správy

HBÚ a OBÚ SR prostredníctvom svojich inšpektorov spolupracujú aj so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vrtné práce v Banskej Bystrici - najmä pri výučbe v strelmajstrovských kurzoch (lektorská činnosť) a tiež s viacerými organizáciami pri vykonávaní lektorskej a prednáškovej činnosti zameranej na odbornú prípravu odborne spôsobilých zamestnancov organizácií.

HBÚ a OBÚ SR spolupracujú tiež so Slovenskou plavebnou správou Bratislava a to najmä pri riešení otázok BOZP a BP pri používaní plávajúcich ťažobných zariadení.

V oblasti výbušnín a vyšetovania závažných pracovných úrazov OBÚ SR spolupracujú s krajskými a okresnými riaditeľstvami Policajného zboru SR a s Kriminalistickým a expertíznym ústavom. V oblasti predaja pyrotechnických výrobkov spolupracujú aj so Slovenskou obchodnou inšpekciou, s ktorou spolupracuje HBÚ aj na úseku chemických látok.

Zástupca HBÚ je členom poradnej komisie vo vzťahu k uplatňovaniu nariadenia REACH na Slovensku.

V rámci konzultácií a prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov v oblasti baníctva, ale aj v oblasti vykonávania skúšok a vydávania odborných posudkov pre rozhodovaciu činnosť HBÚ a OBÚ SR pokračovala aj spolupráca s Fakultou baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach, a tiež aj so Strojníckou fakultou Technickej univerzity v Košiciach.

V dôsledku opatrení vyplývajúcich z pandemickej situácie v súvislosti s rozvíjajúcim sa ochorením Covid-19 sa tradične usporiadané konferencie a odborné semináre neuskutočnili a z tohto dôvodu sa ani neuskutočnila prednášková činnosť zástupcov štátnej banskej správy.

K určitým formám spolupráce s inými inštitúciami, ale najmä s dozorovanými organizáciami, resp. k prednáškovej činnosti je možné pričleniť aj takú činnosť orgánov dozoru, ktorú tieto poskytujú v rámci

bezplatnej poradenskej činnosti. Táto bola najčastejšie poskytovaná v oblasti praktickej aplikácie bansko-bezpečnostných predpisov, vyhradených technických zariadení, vybraných banských zariadení, vybraných zariadení, ako aj v oblasti projektovej prípravy objektov, zariadení a prác súvisiacich s BČ alebo ČVBS, prípadne inej činnosti upravenej zákonom č. 51/1988 Zb., resp. zákonom č. 58/2014 Z. z.

Skúsenosti z praxe jednoznačne poukazujú na to, že orgány hlavného dozoru pôsobia síce ako nástroj kontroly, ale poradenská činnosť poskytovaná bezprostredne počas, prípadne po vykonanej inšpekčnej činnosti je účelná, vhodná a potrebná. V rámci výkonu hlavného dozoru vzniká totiž vhodná príležitosť na podávanie informácií o aktuálnych právnych predpisoch najmä v oblasti BOZP a BP. Využívanie tejto príležitosti je možné považovať za jeden z najjednoduchších, ale zároveň aj najúčinnějších spôsobov prevencie v oblasti BOZP a BP. Zástupcovia organizácií takúto možnosť využívajú najmä na riešenie pálčivých problémov z pohľadu aplikácie príslušných predpisov v praxi.

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

V dôsledku opatrení vyplývajúcich z dôvodu pandémie ochorenia Covid-19 bola medzinárodná spolupráca realizovaná len prostredníctvom písomného styku s rôznymi komisiami EÚ, a to najmä v oblasti trhového dohľadu, kritických surovín a odbornej spôsobilosti.

4 Bansko–hospodársky vývoj

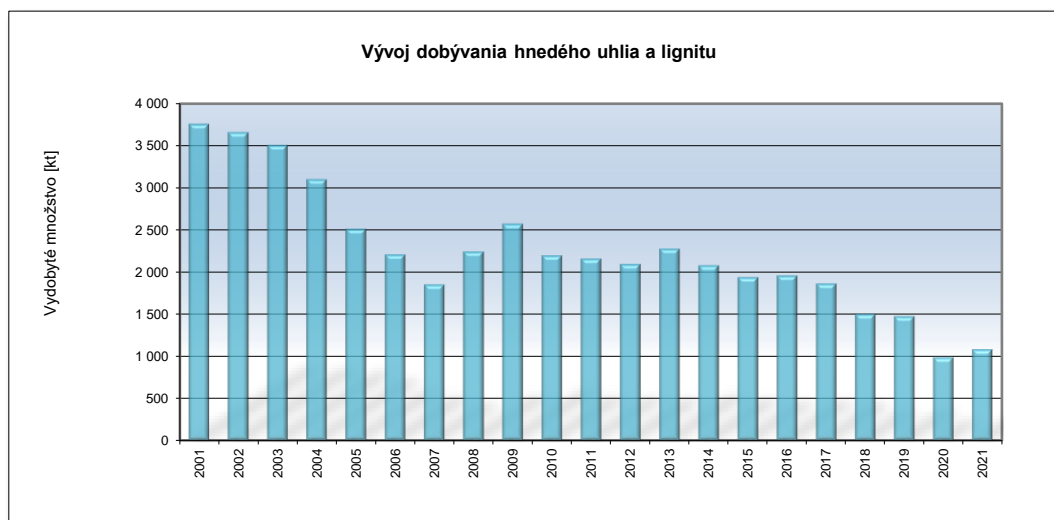
OBÚ SR evidovali celkom 843 ložísk nerastov v podzemí i na povrchu. Hospodársky význam majú hlavne ložiská energetických surovín (hnedé uhlie, ropa, zemný plyn), rúd (Au, Ag, Zn), magnezitu, stavebných materiálov (stavebný kameň, štrkopiesky a piesky, tehliarske suroviny), vápencov (výroba cementu, vápna a iné špeciálne účely), ale aj ostatných surovín (bentonit, perlit, mastenec a iné).

Prehľadne sú ložiská nerastov uvedené v **Prílohe č. 23**.

4.1 Uhlie a lignit

V Slovenskej republike sa dobýva hnedé uhlie a lignit hlbinným spôsobom. Celá ročná ťažba sa spotrebuje na energetické účely. Výhrevnosť slovenského uhlia je štandardná, t.j. 9 – 14 MJ/kg.

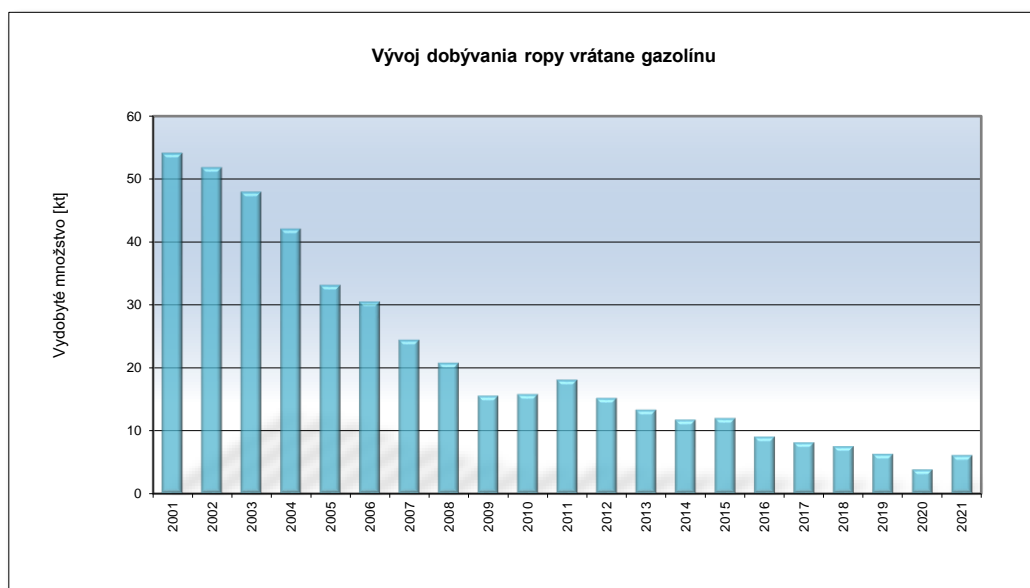
Aktívne dobývala uhlie organizácia Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., Matice slovenskej 10, 971 01 Prievidza, ktorá vykonávala dobývanie uhlia v dobývacích priestoroch Handlová, Nováky I., ktoré sa nachádzajú v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici a v DP Gbely III., ktorý sa nachádza v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave.

Prehľadne sú údaje o dobývaní hnedého uhlia a lignitu a počte zamestnancov pri jeho dobývaní uvedené v **Prílohách č. 3 a č. 4**.

4.2 Ropa, gazolín a zemný plyn

V Slovenskej republike je dobývanie ropy, gazolínu a zemného plynu, ako aj podzemné uskladňovanie plynov v prírodných horninových štruktúrach, lokalizované v obvodoch pôsobnosti OBÚ v Bratislave a OBÚ v Košiciach.

4.2.1 Ropa, gazolín a zemný plyn v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Ropa

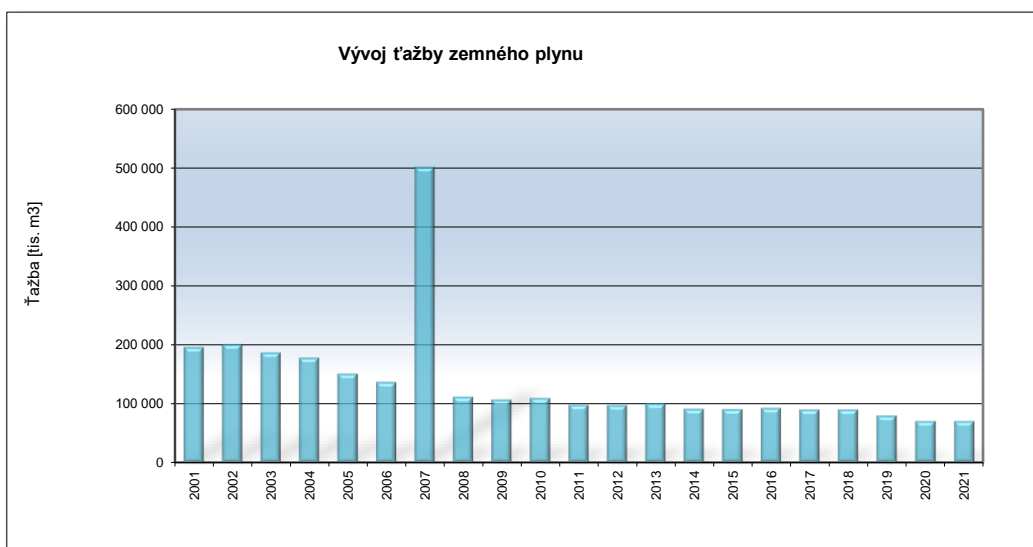
Organizácia NAFTA a.s., Bratislava vydobyla celkom 4 557 ton ropy. Išlo o ropu poloparafinickú z ložísk: Jakubov (Dúbrava) 1 280 ton (DP Jakubov I), Jakubov – západ 463 ton (DP Suchohrad), Gajary – bádén 2 807 ton (DP Gajary) a vrt Dúbrava (PÚ Viedenská panva sever) 7 ton.

Gazolín

Dobývanie gazolínu prebiehalo kontinuálne s primárnou ťažbou zemného plynu, alebo jeho získavaním separáciou z procesu dobývania plynu pri jeho podzemnom uskladňovaní v objekte Gajary – bádén a Láb. Organizáciou NAFTA a.s., Bratislava boli získané separáciou z vydobytého zemného plynu tieto objemy z jednotlivých ložísk: Závod – mezozoikum 201 ton (DP Závod), Jakubov – sever 10 ton (DP Kostolište), Jakubov – juh 7 ton (DP Plavecký Štvrtok I) a pri prevádzke Podzemného zásobníka zemného plynu Láb 148 ton (CAG Gajary a CA PZZP Láb).

Celková ťažba gazolínu v NAFTA a.s., Bratislava dosiahla hodnotu 376 ton.

Zemný plyn

Organizácia NAFTA a.s., Bratislava

Z plynových ložísk bolo vyťažených v DP Závod 10 884,595 tis. m³, v DP Záhorská Ves I 7 832,241 tis. m³, v DP Záhorská Ves 2 931,128 tis. m³, v DP Gajary 998,067 tis. m³, v DP Kostolište 3 062,596 tis. m³, v DP Plavecký Štvrtok I 1 687,745 tis. m³, v DP Suchohrad 2 483,260 tis. m³, v DP Feld 1 517,761 tis. m³, v DP Trakovice 1 274,618 tis. m³, v DP Studienka – Závod 1 279,018 tis. m³, v DP Láb 5 642,318 tis. m³, celkove 39 593,347 tis. m³ zemného plynu.

Z ložísk ropy bol, ako sprievodný plyn, vyťažený nasledovný objem: v DP Jakubov I 259,311 tis. m³, v DP Suchohrad 100,468 tis. m³ a v DP Gajary 297,230 tis. m³ zemného plynu, celkove 661,264 tis. m³.

Spolu organizácia NAFTA a.s., Bratislava vyťažila 40 254,611 tis. m³ zemného plynu.

Organizácia ENGAS spol. s r.o., Nitra

Z ložiska zemného plynu v DP Golianovo bolo vyťažené celkom 5 312,517 tis. m³ zemného plynu. Zemný plyn bol dodávaný spoločnosti OPM 2 SR s.r.o., Nitra, na výrobu tepla v teplárni Nitra – Chrenová a na výrobu elektrickej energie v Mestskej elektrárni Nitra.

Organizácia COMAG spol. s r.o., Bratislava

Na ložisku zemného plynu v DP Horná Krupá nebola vykonávaná ťažba zemného plynu v súvislosti s kontrolou stavu a overovania funkčnosti produkčných krížov na sondách HK – 1 a HK- 5.

Celkový objem ťažby zemného plynu v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave predstavoval 45 567,128 tis. m³.

Prehľad ťažby ropy, gazolínu a zemného plynu je uvedený v **Prílohe č. 5 a č. 6**.

Prehľad o počte zamestnancov pri ťažbe ropy a zemného plynu a pri podzemnom uskladňovaní plynu je uvedený v **Prílohách č. 8 a č. 9**.

4.2.2 Ropa, gazolín a zemný plyn v obode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Organizácia NAFTA a.s., Bratislava pokračovala v spolupráci so Slovakian Horizon Energy, s.r.o. Bratislava (s 50 % účasťou organizácie NAFTA a.s., Bratislava) vo vyhľadávacom a podrobnom geologickom prieskume vyhradeného nerastu horľavého zemného plynu v prieskumnom území (ďalej len „PÚ“) Beša– interpretáciou 2D seizmických dát za účelom riešenia geologickej stavby a indikácie lávových prúdov a predpokladaných neogénnych sedimentov a prehodnocovaním dostupných geologických dát a prípravou podkladov na spracovanie zmeny projektu geologickej úlohy.

V PÚ Pavlovce nad Uhom prebiehala interpretácia kľúčových horizontov, tektoniky a príprava prospektov na základe 3D seizmiky a atribútov AVO, Pravo a ďalšia príprava podkladov na spracovanie zmeny projektu geologickej úlohy.

V DP Kapušianske Kľáčany, v etape ťažobného ložiskového prieskumu, organizácia NAFTA a.s., Bratislava spresňovala podklady pre vypracovanie výpočtu zásob a objemu prírodných horninových štruktúr.

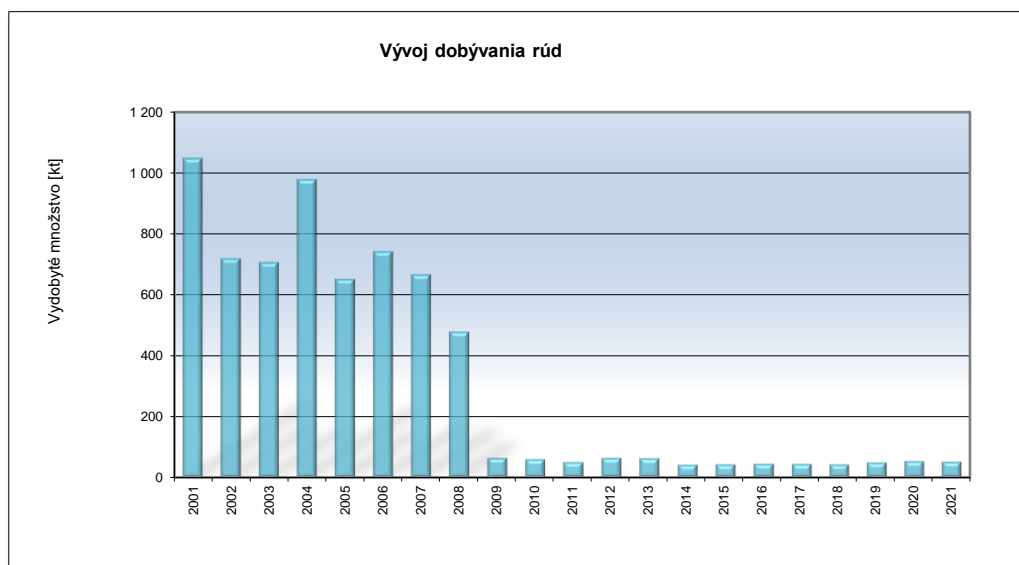
V DP Trebišov organizácia NAFTA a.s., Bratislava spresňovala podklady pre účely posúdenia iných zásahov do zemskej kôry.

Ťažba horľavého zemného plynu a gazolínu bola realizovaná na ložiskách Trhovište – Pozdišovce v DP Pozdišovce I, Stretava v DP Pavlovce nad Uhom, Senné v DP Pavlovce nad Uhom I, Bánovce nad Ondavou v DP Bánovce nad Ondavou, Lastomír v DP Lastomír, Žbince v DP Žbince, Ptrukša v DP Kapušianske Kľáčany, Moravany v DP Moravany. Ťažba predstavovala 25,079 mil. m³ horľavého zemného plynu a 1 194 t gazolínu.

V rámci osobitných zásahov do zemskej kôry organizácia spracovávala podklady pre vypracovanie výpočtu zásob a objemu horninových štruktúr ložiska Ptrukša pre účely prípravy konverzie na podzemné uskladňovanie zemného plynu v rámci PZZP Veľké Kapušany a likvidovala vyčistené banské vody zatlačaním do podzemných priestorov po odťažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptrukša 35 a Trhovište 42 v množstve 1 773,76 m³.

Podzemné opravy sond organizácia nerealizovala.

4.3 Rudy

4.3.1 Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave bola banká činnosť na ložiskách rúd vykonávaná v DP Pezinok a v DP Pezinok II.

DP Pezinok – po útlme dobývania antimónových rúd v závode Pezinok Rudných baní, š.p., Banská Bystrica sa následne začali vykonávať likvidačné a zabezpečovacie práce na bankých dielach. V aktuálnom roku bolo na likvidáciu lomu v DP Pezinok použitých 40 090 ton dovezeného materiálu.

DP Pezinok II – dobývanie výhradného ložiska sa nevykonávalo.

Pri uvedených činnostiach bolo zamestnaných spolu 7 zamestnancov, pričom v danom prípade sa však nejednalo o dobývanie rudy.

4.3.2 Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Rudné baníctvo je reprezentované organizáciami Slovenská banká, spol. s r. o. Hodruša – Hámre, ORTAC s.r.o. Kremnica a Rudné bane š. p. Banská Bystrica.

Slovenská banká, spol. s r. o. Hodruša – Hámre vykonávala bankú činnosť v DP Banská Hodruša, v osobitnom DP Banská Štiavnica VII a v DP Banská Štiavnica.

ORTAC, s.r.o. Kremnica dobývala výhradné ložisko Kremnica – Šturec, Au-Ag rudy, v DP Kremnica.

Rudné bane š. p. Banská Štiavnica vykonávali pravidelnú údržbu a monitoring odkalísk v Dúbrave, Španej Doline, Vajskovej a Banskej Štiavnici.

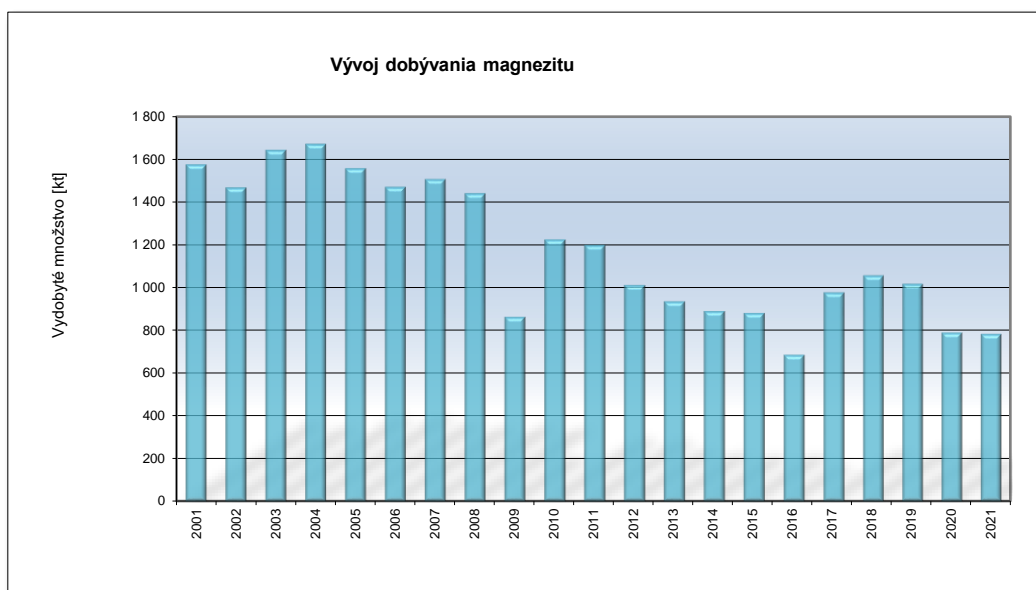
4.3.3 Rudy v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

V bankých dielach Bane Mária v DP Rožňava I a Rožňava III organizácia TRATEC s.r.o. Prešov, na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava, vykonávala bankú činnosť zameranú na odvodňovanie bankých diel, sprístupnenie bankých diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, údržbárske práce a rekonštrukciu bankých diel na VI. obzore Bane Mária, vytvorenie podmienok pre dobývanie Ag rúd na žile Strieborná. Taktiež táto organizácia zabezpečovala čerpanie bankých vôd zo slepej jamy pod úrovňou VI. obzoru tak, aby hladina vody bola stále minimálne 80 m pod úrovňou VI. obzoru. Zároveň aj realizovala dobývanie výhradného ložiska Rožňava - Strieborná žila v množstve 0,07 kt.

Prehľad o dobývaní rúd, výrobe koncentrátov a počte zamestnancov pri dobývaní rúd je uvedený v **Prílohách č. 10 a č. 11**.

4.4 Nerudné suroviny - magnezit

V Slovenskej republike je dobývanie nerudných surovín, resp. magnezitových hornín lokalizované v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach.

V organizácii SMZ a.s., Jelšava predstavovala celková ťažba magnezitu 691,244 kt, čo je oproti predchádzajúcemu roku viac o 0,612 kt. V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa celkovo vydobylo 77,942 kt magnezitovej suroviny, čo je oproti predchádzajúcemu roku menej o 7,352 kt.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa vydobylo 12,50 kt magnezitovej suroviny, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku zvýšenie ťažby o 0,95 kt. Celkovo bolo vydobytých 781,686 kt magnezitovej suroviny.

Oproti predchádzajúcemu roku, keď bolo vydobytých spolu 787,476 kt, vykazuje ťažba magnezitu zníženie o 5,790 kt., Bol zaznamenaný aj znížený odbyt magnezitu. Bolo vyrobených 576,7 kt koncentráty.

Pre nepriaznivý hospodársky vývoj a negatívnu finančnú situáciu v bývalej organizácii KOMAG a.s. Košice bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29.6.1999 na majetok tejto organizácie vyhlásený konkurz. Ďalšia otvarka, príprava a dobývanie výhradného ložiska na bani Bankov bola úplne zastavená ešte v roku 1999. Následne bolo povolené zabezpečovanie bankých diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2000 bol majetok tejto organizácie ešte stále v konkurznom konaní. Vo februári 2001 na základe kúpnopredajnej zmluvy prešlo vlastníctvo tejto organizácie na organizácie SMZ Jelšava a.s. a TELESERVIS s.r.o. Bratislava. Následne po vzniku novej organizácie KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. a po predaji majetku organizáciou TELESERVIS s.r.o. Bratislava tejto novej spoločnosti bol vykonaný prevod DP Košice na túto organizáciu s účinnosťou od 25.5.2001. Následne bola tejto organizácii rozhodnutím OBÚ v Košiciach č. 1127/2001 z 11.6.2001 povolená banká činnosť – zabezpečovanie bankých diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2003 došlo k predaji majetku spoločnosti KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. spoločnosti MEOPTIS, a.s. a následne v roku 2004 s účinnosťou od 25.5. 2004 bol vykonaný prevod DP Košice na túto organizáciu. Zároveň na túto spoločnosť prešli podľa bankého zákona priamo aj všetky oprávnenia a povinnosti. V roku 2006 s účinnosťou od 21.12.2006 bol vykonaný prevod tohto DP na organizáciu Magnimex a.s. Bratislava. V roku 2011 s účinnosťou od 20.12.2011 bol vykonaný znovu prevod na organizáciu MEOPTIS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Lachova 37.

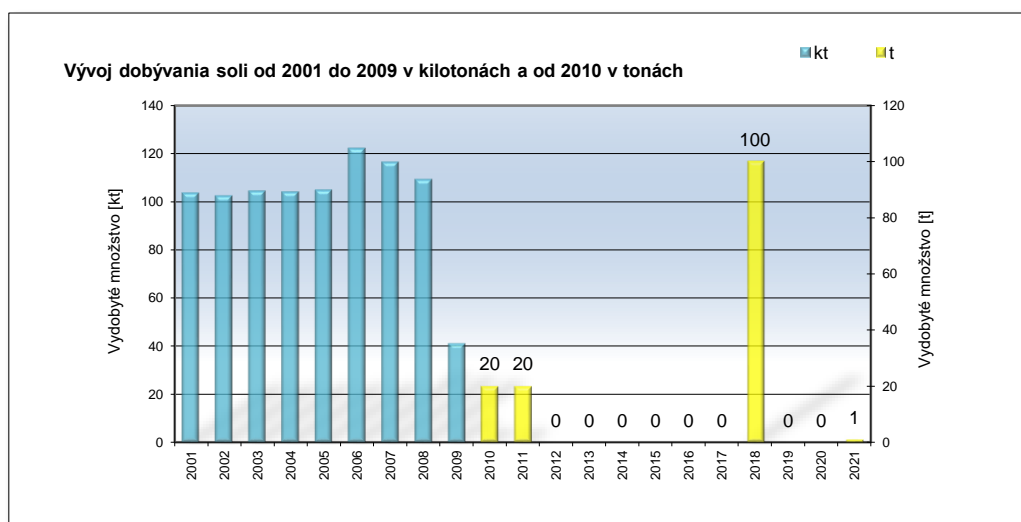
OBÚ v Košiciach vydal v roku 2015 rozhodnutie o povolení banskej činnosti - otvárkou, prípravy a dobývania výhradného ložiska magnezitu v DP Košice podľa overeného plánu otvárkou, prípravy a dobývania pre túto organizáciu, konkrétne sa jednalo o dobývanie magnezitu v ložiskovej časti Medvedza na výstupku V-602 a v roku 2016 organizácia mala rozhodnutím OBÚ v Košiciach povolené trhacie práce malého rozsahu. Organizácia vykonala na výstupku V-602 jeden odstreľ, pričom bola rozpojená rúbanina s hmotnosťou 250 ton. Dobývanie nebolo vykonávané.

Nadálej ostalo v platnosti rozhodnutie OBÚ v Košiciach o povolení banskej činnosti – zabezpečenia banských diel a lomu podľa overeného „Plánu zabezpečenia banských diel, lomu a povrchových objektov DZ Bane Bankov“. Na základe toho boli v podzemí a na povrchu tejto bane vykonávané aj nadálej ďalšie zabezpečovacie práce (najmä prehliadky a kontroly banských diel, objektov a zariadení v podzemí a na povrchu, prehliadky a kontroly závalového pásma, čerpanie vôd, skúšky a revízie na funkčných zariadeniach, kontrolné merania banského ovzdušia, údržba, opravy a obnova zariadení, prevádzkovanie funkčnej skládky odpadov a ďalšie zabezpečovacie práce podľa overeného plánu a to najmä meranie napätovo – deformačných stavov v horninovom masíve, merania prítokov vôd, údržba telefónov a signalizácie, prehliadka územia v rámci DP, prehliadky dopravných ciest a ciest určených na chôdzu zamestnancov).

Divízny závod Bočiar vo vlastníctve organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pokračoval vo výrobe slinkov z prachových úletov dovážaných z Jelšavy.

Prehľad o dobývaní magnezitu, výrobe koncentrátov a počte zamestnancov pri dobývaní magnezitu je uvedený v **Prílohách č. 12 a č. 13**.

4.5 Soľ

V súčasnosti je v DP Prešov I – Solivary takmer neriešiteľný právny stav. DP je v súčasnosti bez organizácie, ktorá by bola nositeľkou práv a povinností a stále hrozia škody na životnom prostredí. Likvidačné práce neboli vykonané. Výsledky zabezpečovacích prác vykonaných v roku 2010 boli zdevastované fyzickými osobami.

Zabezpečovacie práce už nie sú vykonávané, ústia jednotlivých vrtov a nebezpečné časti podrúbaného územia nie sú označené a zabezpečené. Tlaky a deformácie v otvorených komorách – kavernách okolo lúhovacích vrtov sa prejavujú na povrchu zvyšovaním tlaku vo vrtoch a deformáciou terénu.

V roku 2016 boli organizáciou Rudné bane, š.p. Banská Bystrica vykonávané fyzické ohliadky zamerané na kontrolu plnenia časti opatrení nariadených rozhodnutím HBÚ, ktorým bolo zmenené a nahradené rozhodnutie OBÚ v Košiciach na zaistenie ochrany všeobecných záujmov v DP Prešov I – Solivary a v jeho okolí pre organizáciu Rudné bane š.p. Výsledky týchto ohliadok boli hlásené pravidelne na OBÚ v Košiciach.

Proti tomuto rozhodnutiu HBÚ podal protest prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica. HBÚ ďalším rozhodnutím tomuto protestu prokurátora v plnom rozsahu vyhovel, zrušil svoje rozhodnutie aj rozhodnutie OBÚ v Košiciach o nariadení opatrení organizácii Rudné bane, š.p. z dôvodu vecnej nepríslušnosti.

V DP Prešov I – Solivary sú v platnosti úradom nariadené opatrenia, naposledy známemu vlastníčkovi vrtov – organizácii EKOFARMA, s.r.o., Prešov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

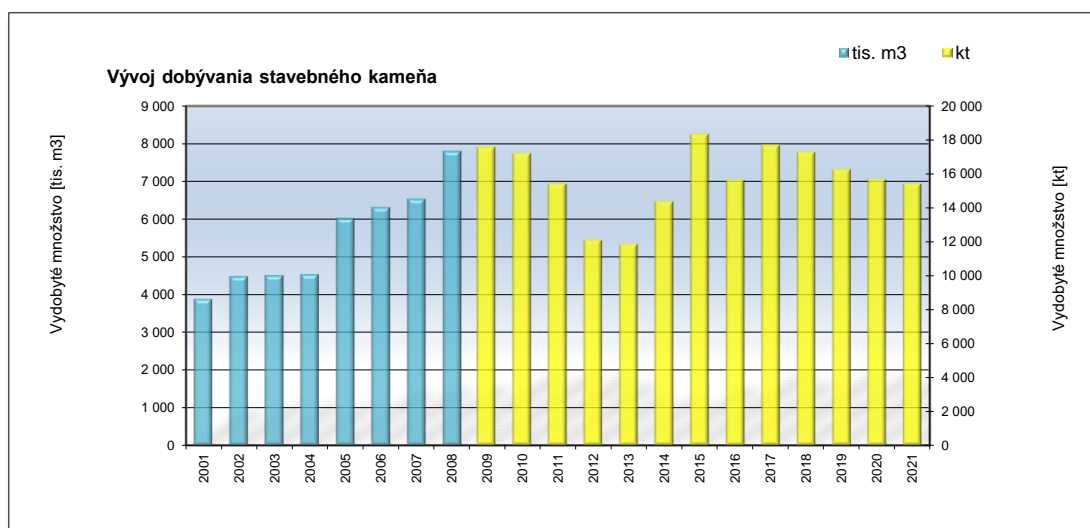
a bezpečnosti prevádzky a zariadení lúhovacieho poľa (pravidelné kontroly zabezpečenia ústia jednotlivých vrtov a stavu akumulčných nádrží a ich zabezpečenie na zabránenie úniku soľanky do terénu). Táto organizácia je v súčasnosti nezastihnuteľná bez možnosti akejkoľvek komunikácie.

V DP Zbudza organizácia PROROGO, s.r.o., Strážske vykonávala banskú činnosť - dobývanie soli. Organizácia vykonávala dobývanie z vrtu P4. Soľ sa dobývala vrtom z povrchu lúhovaním, pričom sa používala dobývací metóda neriadeného priameho lúhovania sólovrtu. Dobývanie sa vykonávalo pomocou tlakového čerpadla. Na lúhovanie bola použitá demineralizovaná voda, ktorá bola cisternou dovezená k vrtu. Z vrtu sa vytlačila 1 t soľanky. Soľanka bola odvádzaná do zbernej nádrže a z nej prečerpaná do autocisterny a prevezená do areálu závodu v Strážskom, kde bola v úpravni vody demineralizovaná. Úprava a zušľachtovanie neboli vykonávané.

Po roku 2009 nastal rapidný pokles ťažby soli. Z dôvodu prehľadnosti je ťažba soli v nasledujúcom grafe zobrazená za roky 2001 až 2009 v kilotonách a od roku 2010 v tonách.

Prehľad o dobývaní a výrobe soli a o počte zamestnancov pri jej dobývaní je uvedený v **Prílohách č. 14 a č. 15**.

4.6 Stavebný kameň

4.6.1 Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Z porovnania celkového objemu dobývania stavebného kameňa oproti predchádzajúcemu roku nastal mierny nárast o 62,4 kt. Najväčším producentom stavebného kameňa na jednu ťažobnú lokalitu bola organizácia ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava, ktorá v DP Trstín vydobyla 551 kt dolomitov, v DP Sološnica vydobyla 481,0 kt melafýru a v DP Lošonec 321,0 kt melafýru.

Medzi ďalších významných producentov stavebného kameňa patrila organizácia Výroba kameňa a pieskov, spol. s r.o., Buková, ktorá v DP Buková vydobyla 193,0 kt dolomitov, organizácia Danucem Slovensko a.s., Rohožník, ktorá v DP Hubina vydobyla 147,0 kt dolomitov a organizácia Calmit, spol. s r.o., Bratislava, ktorá v DP Žirany vydobyla 162,0 kt vápenca – stavebného kameňa.

V sledovanom období bolo celkom vydobytých 2 388,2 kt stavebného kameňa.

V počte zamestnancov zamestnaných pri dobývaní stavebného kameňa sa situácia v porovnaní s predchádzajúcim rokom opäť zmenila, keď v sledovanom období došlo k nárastu počtu zamestnancov o 8.

Prehľad o dobývaní stavebného kameňa a počte zamestnancov pri jeho ťažbe je uvedený v **Prílohe č. 16_{BA}**.

4.6.2 Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Celkom bolo vydobytých 8 455,8 kt stavebného kameňa. Túto činnosť zabezpečovalo 614 zamestnancov. Pri porovnaní ťažby a počtu zamestnancov pri ťažbe s predchádzajúcim rokom bol nasledovný stav:

- Ťažba stavebného kameňa bola nižšia o 528,8 kt, čo predstavuje pokles o 5,9 %.
Nárast bol zaznamenaný napr. v lomoch Bulhary (+70,3 kt), Liptovská Porúbka (+160kt). Oproti tomu pokles bol zaznamenaný v lome Vígľaš-Podrohy (-243,6 kt) a Ružomberok III (-107 kt).
V ostatných lomoch bol zaznamenaný viac-menej vyrovnaný stav voči predchádzajúcemu obdobiu.
- Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní stavebného kameňa bol 614 čo predstavuje pokles o 24 zamestnancov oproti predchádzajúcemu roku.

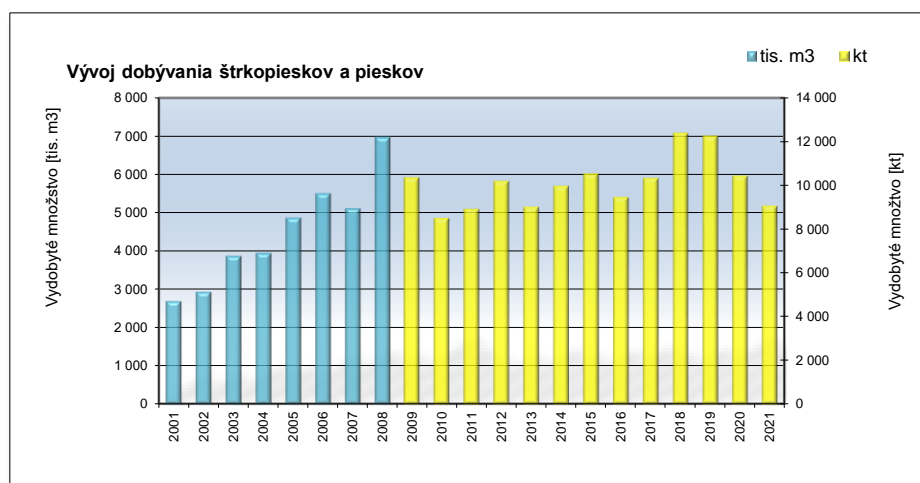
Prehľad o dobývaní stavebného kameňa a počte zamestnancov pri jeho dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 16_{BB}**.

4.6.3 Stavebný kameň v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Celková ťažba stavebného kameňa bola vo výške 4 525,36 kt, oproti predchádzajúcemu roku bola ťažba stavebného kameňa vyššia o 206,65 kt. Celkový počet zamestnancov pri dobývaní stavebného kameňa bol 357. V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastal pokles o 56 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní stavebného kameňa a počte zamestnancov pri jeho ťažbe je uvedený v **Prílohe č. 16_{KE}**.

4.7 Štrkopiesky a piesky

4.7.1 Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Celkový objem dobývania štrkopieskov a pieskov v porovnaní s predchádzajúcim rokom bol o 861,4 kt nižší, čo je dôsledok útlmu ich spotreby na trhu stavebných látok aj v dôsledku pandemických opatrení.

Celkový objem vydobytých štrkopieskov a pieskov bol 6 525,6 kt.

Stav zamestnancov pri dobývaní štrkopieskov a pieskov zaznamenal pokles o 5 zamestnancov. Pri dobývaní štrkopieskov a pieskov bolo zamestnaných 356 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní pieskov a štrkopieskov a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v Prílohe č. 17_{BA}.

4.7.2 Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Celková ťažba štrkopieskov a pieskov bola 1 355,5 kt, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles o 221,5 kt.

Počet zamestnancov pri dobývaní štrkopieskov a pieskov bol 161 zamestnancov. Bolo zaznamenané zvýšenie počtu zamestnancov o 23.

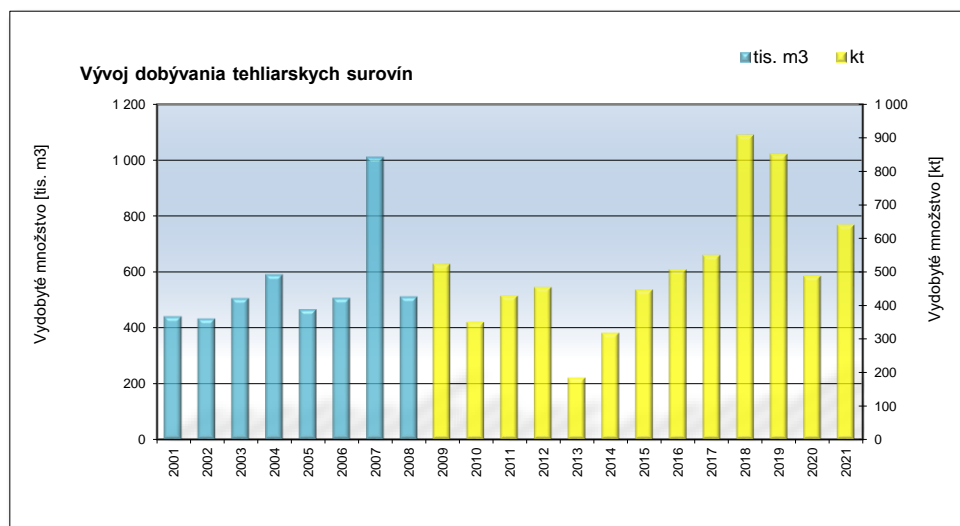
Prehľad o dobývaní pieskov a štrkopieskov a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v Prílohe č. 17_{BB}.

4.7.3 Štrkopiesky a piesky v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Ťažba štrkopieskov a pieskov bola vo výške 1 416 kt, oproti predchádzajúcemu roku klesla o 49 kt. Počet zamestnancov bol 118, došlo k poklesu o 44 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní pieskov a štrkopieskov a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v Prílohe č. 17_{KE}.

4.8 Tehliarske suroviny

4.8.1 Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Dobývanie tehliarskej suroviny v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenalo nárast o 31,1 kt. Najväčší objem tehliarskej suroviny vydobyla v sledovanom období organizácia Wienerberger s.r.o., Zlaté Moravce, ktorá v DP Zlaté Moravce II vydobyla 141,7 kt a v DP Boleráz 138,2 kt. Ďalšími subjektami, ktoré dobývali tehliarske suroviny bola organizácia Pezinské tehelne – Paneláreň, a.s., Pezinok,

ktorá v DP Pezinok I vydobyla tehliarske suroviny v objeme 40,1 kt a z ložiska nevyhradeného nerastu v k.ú. Pezinok 5 kt. Fyzická osoba Alžbeta Tomišová – ARMAT, Myjava v DP Myjava I. vydobyla 0,1 kt tehliarskych surovín. Na ostatných ložiskách tehliarskych surovín sa dobývanie nevykonávalo.

Celkový objem vydobytých tehliarskych surovín bol 325,1,0 kt.

V počte zamestnancov pri dobývaní tehliarskych surovín nastal pokles o 6, pričom pri dobývaní tehliarskych surovín pracovalo 29 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní tehliarskej suroviny a o počte zamestnancov pri jej dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 18_{BA}**.

4.8.2 Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Organizácie vydobyli 68 kt tehliarskych surovín. V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastal nárast o 14 kt. Pri dobývaní bolo zamestnaných 8 pracovníkov.

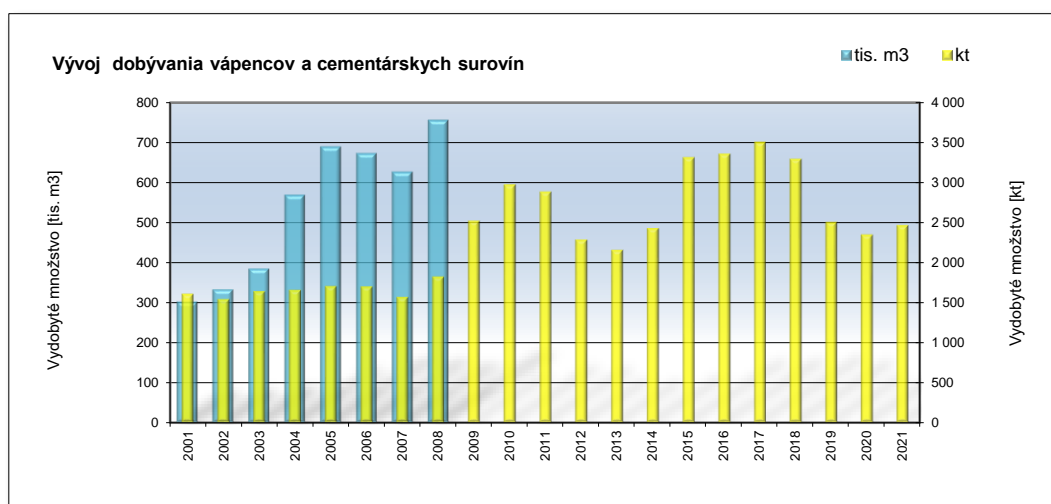
Prehľad o dobývaní tehliarskej suroviny a o počte zamestnancov pri jej dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 18_{BB}**.

4.8.3 Tehliarske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Ťažba tehliarskych hĺn bola vykonávaná v DP Drienov a Močarmany v množstve 247 kt, čo bolo o 107 kt viac. Počet zamestnancov bol 18, nastalo zníženie počtu o dvoch zamestnancov.

Prehľad o dobývaní tehliarskej suroviny a o počte zamestnancov pri jej dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 18_{KE}**.

4.9 Vápence a cementárske suroviny

4.9.1 Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Objem dobývania vápencov a cementárskych surovín v sledovanom období v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenal pokles o 17,9 kt. Dobývanie tohto druhu nerastov sa vykonávalo naďalej v 6 DP (DP: Pohranice, Sološnica I, Žirany, Jablonica, Podbranč I a Dechtice).

Celkový objem dobývania vápencov a cementárskych surovín bol 1 014,9 kt.

Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín bol stabilizovaný na počte 59 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní vápencov a cementárskych surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 19_{BA}**.

4.9.2 Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Bolo vydobytých 1 337,1 kt vápencov a cementárskych surovín, čo je o 87,9 kt viac, ako v predchádzajúcom roku. Vydobytie tohto množstva surovín zabezpečovalo 49 zamestnancov. Počet zamestnancov bol totožný s predchádzajúcim obdobím.

Prehľad o dobývaní vápencov a cementárskych surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 19_{BB}**.

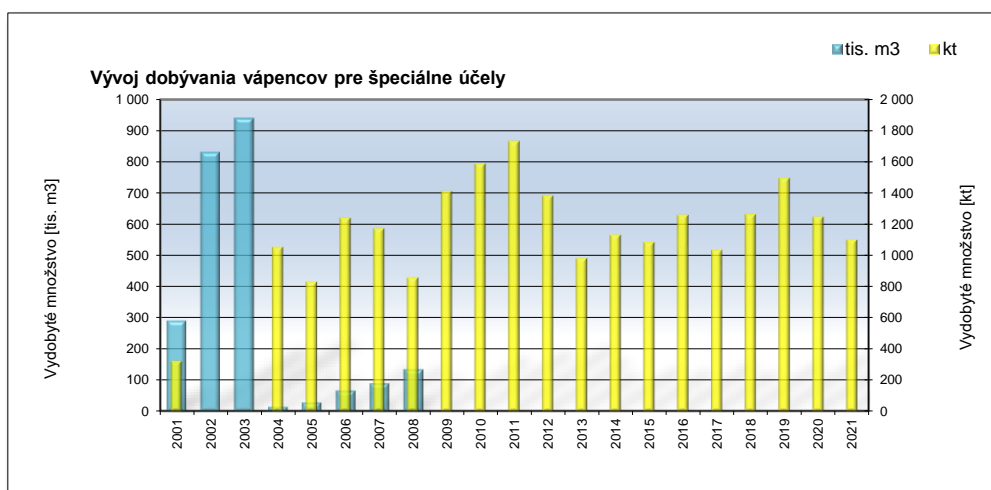
4.9.3 Vápence a cementárske suroviny v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Celková ťažba vápencov a cementárskych surovín bola 59 kt, čo je o 17,7 kt menej oproti predchádzajúcemu roku. Počet zamestnancov bol 20, čo je totožné s predchádzajúcim rokom.

Prehľad o dobývaní vápencov a cementárskych surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 19_{KE}**.

4.10 Vápence na špeciálne účely

Vápence na špeciálne účely sa dobývali len v lokalitách, ktoré spadajú do obvodov pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici a OBÚ v Košiciach.

4.10.1 Vápence na špeciálne účely v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Na špeciálne účely bolo vydobytých 1 084,9 kt vápencov. Toto množstvo je o 143,3 kt menšie, ako v predchádzajúcom roku. Pri dobývaní však napriek poklesu množstva bolo zamestnaných 37 pracovníkov, čo je rovnaký počet ako v predchádzajúcom roku.

Prehľad o dobývaní vápencov na špeciálne účely a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 20_{BB}**.

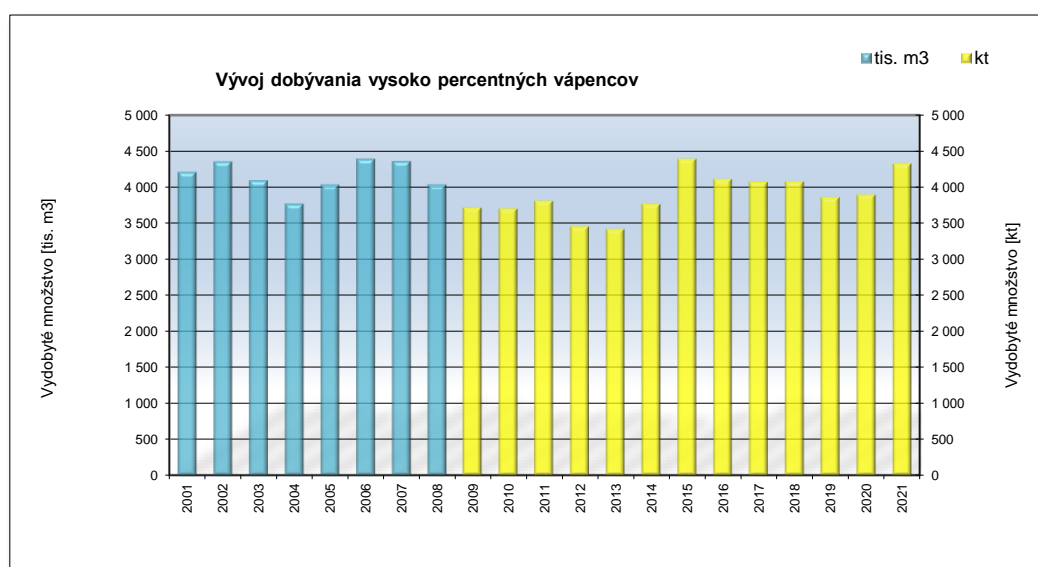
4.10.2 Vápence na špeciálne účely v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Ťažba vápencov pre špeciálne účely bola 20,6 kt, čo je o 0,1 kt menej. Dobývanie sa vykonávalo v DP Ladmovce II a Oreské. Celkový počet zamestnancov bol 12, čo je pokles o 1 zamestnanca.

Prehľad o dobývaní vápencov na špeciálne účely a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 20_{KE}**.

4.11 Vápence vysokopercentné

Vysokopercentné vápence sa dobývali len v lokalitách, ktoré spadajú do obvodov pôsobnosti OBÚ v Bratislave a OBÚ v Košiciach.

4.11.1 Vápence vysokopercentné v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Objem dobývania vápencov vysokopercentných v DP Rohožník III. bol 1 909,2 kt, v porovnaní s predchádzajúcim rokom bol o 38,9 kt nižší. Počet zamestnancov bol znížený z 24 na 21.

Prehľad o dobývaní vysokopercentných vápencov a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 21_{BA}**.

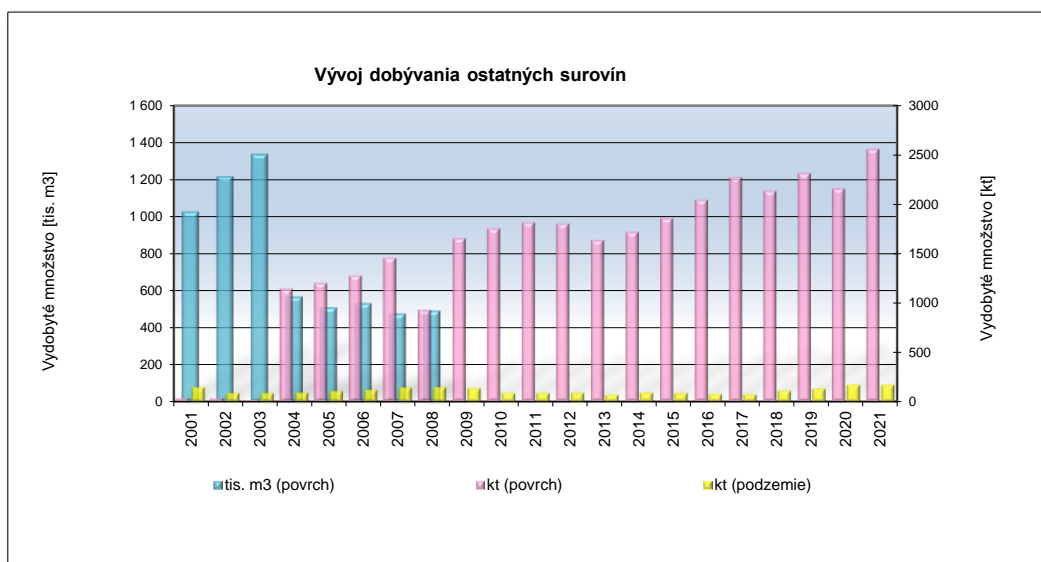
4.11.2 Vápence vysokopercentné v obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Dobývanie a úprava vysokopercentných vápencov sa vykonávala v DP Včeláre Tisovec, Jaklovce a Host'ovce. Celková ťažba bola 2 420,3 kt, nastal nárast o 476,5 kt. Počet zamestnancov vzrástol z 54 na 91 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní vysokopercentných vápencov a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 21_{KE}**.

4.12 Ostatné suroviny

Medzi „ostatné suroviny“ sa zaraďujú napr. zlievarenské piesky, sklárske piesky, dolomity pre sklárne, dolomity pre hutníctvo, dekoračný kameň, bentonit, keramické íly, žiaruvzdorné íly, kaolín, kremičité piesky, perlit, zeolit, kaolín, živce, mastenec, baryt, siderit, sadrovec, anhydrit, travertín, amfibolit, brucit, mramor, tufy, tufity, opály. Ich ložiská sú lokalizované po celom Slovensku a ich špecifické vlastnosti sú charakterizované lokalitou, v ktorej sa dobývajú.

4.12.1 Ostatné suroviny v obode pôsobnosti OBÚ v Bratislave

Z ostatných surovín sa dobývanie vykonávalo v DP Bažantnica (sklárske a zlievarenské piesky – 289,1 kt), v DP Šajdíkove Humence (zlievarenské a sklárske piesky – 212,3 kt), v DP Šaštín (zlievarenské a sklárske piesky – 109,0 kt) a v DP Borský Peter (sklárske a zlievarenské piesky – 116,7 kt).

Celkový objem dobývania týchto surovín zaznamenal nárast o 61,3 kt na celkových 726,9 kt.

Dobývanie dekoračného kameňa v DP Levice III - Zlatý Onyx, v DP Chtelnica a v lome Šiklôš v chránenom ložiskovom území Mýtne Ludany sa nevykonávalo.

Počet zamestnancov pri dobývaní ostatných surovín oproti predošlému roku zaznamenal pokles o 16 zamestnancov na 51 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní ostatných surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 22_{BA}**.

4.12.2 Ostatné suroviny v obode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Dobývali sa tieto ostatné suroviny: bentonit, keramické a žiaruvzdorné íly, kaolín, kremité piesky, perlit a dolomit pre sklárne a pre hutníctvo.

Celková ťažba ostatných surovín bola 1 530,5 kt. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu ťažby o 364,9 kt.

Dobývanie ostatných surovín zabezpečovalo 111 zamestnancov, čo bolo o 20 zamestnancov viac, ako v predchádzajúcom roku.

Prehľad o dobývaní ostatných surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 22_{BB}**.

4.12.3 Ostatné suroviny v obode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Z ostatných surovín sa dobývali ložiská zeolitu, bentonitu, kaolínu, živcov, tufov, keramických ílov, brucitu, travertínu, sadrovca a drahého opálu. Celková ťažba týchto surovín klesla na 462,3 kt, čo je pokles o 23,3 kt. Celkový počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe týchto surovín klesol z 220 na 193 zamestnancov.

Prehľad o dobývaní ostatných surovín a o počte zamestnancov pri ich dobývaní je uvedený v **Prílohe č. 22_{KE}**.

5 Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci

Základným pilierom, na ktorom je postavená starostlivosť o ochranu a bezpečnosť zdravia pri práci v Slovenskej republike je čl. 36 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého majú zamestnanci v Slovenskej republike právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky.

Zákony upravujúce bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky platné v Slovenskej republike a predpisy vydané na ich základe sú vydané v súlade s požiadavkami kladenými na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky v Európskej únii a ustanovujú základné požiadavky na to, aby úroveň pracovných podmienok v Slovenskej republike bola vytváraná na podstate spravodlivosti a uspokojenia z práce pre každého zamestnanca, pretože jedine takéto podmienky môžu vytvoriť predpoklad náležite pokojnej a bezpečnej práce, spokojnosť zamestnancov a znížiť predpoklady na vznik úrazov pri vykonávaní pracovnej činnosti.

Tieto predpoklady však ovplyvňujú aj samotní zamestnanci, úroveň ich zodpovednosti a prístupu k plneniu si svojich pracovných povinností, dôslednosť riadiacich a kontrolných zložiek v organizáciách, ako aj riziko práce, pretože pri väčšine pracovných pozícií pri dobývaní nerastov, resp. pri iných činnostiach, ktoré sú dozorované orgánmi hlavného dozoru, ide o činnosti pri bezprostrednom styku s horninovým masívom, či už v podzemí alebo na povrchu, resp. o iné činnosti, na ktoré pôsobia aj vonkajšie nepriaznivé vplyvy, ktoré nie je možné spoľahlivo vylúčiť, pri ktorých pretrváva, resp. ktoré zhoršujú už aj tak vysoké neodstrániteľné riziko ohrozenia a poškodenia zdravia a tým aj s vyšší výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania.

Údaje o stave vo vývoji pracovnej úrazovosti spracoval HBÚ z podkladov, ktoré mu poskytli jednotlivé OBÚ SR a uviedol ich nielen v tejto správe o činnosti, ale aj v samostatnej „*Správe o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce z oblasti hlavného dozoru štátnej banskej správy SR za rok 2021*“, ktorá je zverejnená na webovom sídle HBÚ www.hbu.sk.

Údaje o počte vyšetrovaných závažných pracovných úrazov a havárií, priemyselných havárií a chorôb z povolania prehľadne uvádzajú **Prílohy č. 28 až č. 32**.

5.1 Banská technológia a bezpečnosť práce

Kompetencie orgánov hlavného dozoru zasahujú na základe § 30 a nasl. banského zákona aj do oblasti kontroly a overovania racionálneho využívania výhradných ložísk organizáciami. Orgán hlavného dozoru pritom dbá, aby organizácie pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom dodržiavali zásady racionálneho a bezpečného využívania zásob nerastných surovín. Pritom zisťuje aj skutočný stav BOZP, BP, resp. PO v podzemí, v mnohých prípadoch vykonaním osobitných špecializovaných inšpekcií.

Prehľad o niektorých používaných dobývacích metódach pri dobývaní ložísk nerastných surovín v podzemí je uvedený v **Prílohách č. 38 a č. 39**.

5.1.1 Hlbinné dobývanie

V Slovenskej republike sú hlbinné bane v obvodoch pôsobnosti všetkých OBÚ SR. Hlbinným spôsobom sa dobýva najmä hnedé uhlie a lignit, rudy, magnezit a niektoré ostatné nerasty (napr. mastenec, baryt, sadrovec, anhydrit).

5.1.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

Orgány hlavného dozoru kontrolujú pri svojej činnosti, okrem dodržiavania predpisov a zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky, aj dodržiavanie technológií vedenia banských diel, ich stavu a udržiavanie banských diel v bezpečnom stave. Pokiaľ zistia nedostatky alebo porušenia predpisov, na odstránenie zistených nedostatkov vydajú banskí inšpektori záväzné príkazy, ktoré sú spravidla súčasťou zápisníc o vykonaných inšpekciách. Odstránenie nedostatkov môže nariadiť rozhodnutím obvodný banský úrad.

Väčšina opatrení nariadených orgánmi hlavného dozoru smerovala k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k doplneniu prevádzkovej dokumentácie, k zamedzeniu pádu horniny, k vybavenosti niektorých strojných a dopravných zariadení, k pracovným postupom pri manipulácii s bremenami, k údržbe banských diel a k protivybuchovej a protizáparovej prevencii na uhoľných baniach. Pozornosť bola venovaná aj používaniu výbušnín pri trhacích prácach.

5.1.1.1.1 Dlhé banské diela

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** boli razené dlhé banské diela v organizácii HBP, a.s., v ŤÚ Čáry. Na ich razenie sa používali raziace kombajny typu GPK a vrtno-trhacie práce. Banské diela boli razené v kruhovom profile KC-O-04, KC-O-06, KC-O-08. Ako výstuž sa používala oceľová výstuž K-24, banské drevo, železobetónové pažnice UNION.

Celkom bolo vyrazených 1 765 m prípravných chodieb pre zabezpečenie ďalších stenových porubov na IX. ŤÚ bane Čáry. Prevažná časť týchto chodieb, 95 %, bola vyrazená raziacimi kombajnami. Len 5 % bolo razené vrtno-trhacími prácami.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** boli razené dlhé banské diela v organizácii HBP a.s., kde bolo razenie vykonávané vrtno-trhacími prácami, alebo mechanizovaným spôsobom – raziacimi kombajnami typov GPK, GPK 4. Prevažná časť dlhých banských diel bola vyrazená v uhli. V DP Handlová bolo vyrazených 1 250 bm a v DP Nováky bolo vyrazených 3 522 bm. Spolu bolo v HBP, a.s. vyrazených 4 772 bm dlhých banských diel.

V organizácii Slovenská banská, spol. s r.o. Hodruša Hámre bolo vyrazených 2 794 bm dlhých banských diel. Banské diela boli razené ručne, pomocou víťacích kladív VK-22 s podperou, resp. Atlas Copco Secoroc YT, s výnimkou troch pracovísk, kde sa používali vrtné súpravy VS-1 a VS-2.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** boli na rudných a nerudných ložiskách razené horizontálne banské diela. Spôsob razenia bol spravidla vrtno-trhacími prácami, s použitím vrtných kladív VK-15 a VK-22 na pneumatických podperách P-100 RR 80/100, VS-1 B, VP 800, s odťažbou škrabákovými vrátkami ŠV-20, ŠV-30, s nakladaním rozpojenej horniny lopatovým nakladačom NL-12V, NL-15V a NLP 15, prepravníkovými nakladačmi MIS – 1P, PN-1500, PN-1700, PN-2200, UNC 200, do banských vozov, resp. nákladných áut.

V SMZ, a. s. Jelšava sa vrtné práce vykonávali s použitím vrtných vozov Boomer H-282, Boomer M2C, Boomer S2, Simba ME 7C, nakladanie kolesovými nakladačmi typu CAT 950, Volvo L 110 G, Volvo L 110 H, prepravníkovými nakladačmi CAT ELPHINSTONE R 1700 G, Wagner ST2G, doprava nákladnými motorovými vozidlami Tatra Force, Tatra 163 Jamal, CAT AD 30, CAT 725, CAT AD 730.

Pri razení horizontálnych banských diel na ložisku mastenca v Gemerskej Polome organizáciou EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma sa na víťanie používal víťací voz ATLAS COPCO typu

RAILDRILL 282 s dvoma vrtacími kladivami ATLAS COPCO 12–38 a taktiež s vrtacím vozom SANDVIK DD 311. Odťažba sa vykonávala kolesovými nakladačmi typu SANDVIC LH41, ATLAS COPCO ST2G a ST3,5, doprava rúbaniny pomocou zásobníkových vozov typu SHUTTLECAR HRST 115C a pomocou samovýšpných vozov typu MUHLHAUSER a lokomotív GIA DHD 20 a GIA DHD 15, Schöma CHL 60. Ukladanie rúbaniny na samoskládku sa vykonávalo kolesovým nakladačom typu CAT 950G.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka sa na vrtné práce využíval vrtný voz typu Boomer 281-1B, na nakladanie rúbaniny lopatový nakladač typu CAT 950K a na odťažbu rúbaniny nákladný automobil typu TATRA 815.

Pri vykonávaní banskej činnosti v bankých dielach Bane Mária v DP Rožňava I a Rožňava III organizácia TRATEC s.r.o. Prešov, na základe zmluvy s organizáciou GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava, vykonávala odvodňovanie bankých diel, sprístupnenie bankých diel, ktoré boli v predchádzajúcom období zatopené, údržbárske práce a rekonštrukciu bankých diel na VI. obzore Bane Mária. Vytvárala tiež podmienky pre dobývanie Ag rúd na Žile Strieborná. Bolo zabezpečované čerpanie bankých vôd zo slepej jamy pod úrovňou VI. obzoru, tak aby hladina vody bola stále minimálne 80 m pod úrovňou VI. obzoru.

Požívali sa trhaviny Danubit 1, DAP, želatinové Ecodanubit, Austrogel, Emulex a Poladyn.

Prehľad razenia dlhých bankých diel podľa jednotlivých organizácií:

- SLOVMAG, a. s. Lubeník	224,3 m,
- SMZ, a.s. Jelšava	326,0 m,
- GE.NE.S, a.s. Hnúšť'a	0 m,
- VSK, s.r.o. Novoveská Huta	0 m,
- Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna Gemerská Hôrka	260,0 m,
- EUROTALC s.r.o., Gemerská Poloma	1 487,5 m.

5.1.1.1.2 Likvidácia vyrúbaných priestorov

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** sa likvidácia vyrúbaných priestorov nevykonávala.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** prebiehala ťažba rúd v bani Rozália Slovenskej bankej spol. s r. o. Hodruša – Hámre, kde v rámci používanej dobývacej metódy „Dovrchné zátinkovanie bez výstuže, krátkymi vrtmi, s odťažbou škrabákovým vrátkom“, spočívala likvidácia bloku z jeho doťaženia a likvidácie niektorých pilierov s bilančným zrudnením a príp. čiastočným podsadením jalovinou. Z vyťaženej jaloviny 30,73 kt bolo 8,298 kt uložených do vydobytých priestorov v podzemí.

V organizácii HBP, a.s., z dôvodu skončenia dobývania v jednotlivých ťažobných úsekoch Handlová a Nováky bolo potrebné pristúpiť k likvidácii vyrúbaných priestorov. Išlo o plánovanú bankú činnosť, ktorá podlieha povoleniu obvodným bankým úradom. Predmetom tejto činnosti bola likvidácia hlavných bankých diel spočívajúca v demontáži a vývoze (strojných, elektrických) zariadení a energetických sietí (kábllov, potrubí). Následne došlo k plieneniu výstroja a výstuže bankých diel. Finálnou fázou bolo uzatváranie bankých diel projektovanými hrádzami a zaplavovanie vyrúbaných priestorov popolčekovou zmesou. Uzatváracie objekty (murované resp. betónové protiprievalové hrádze) boli vybavené príslušnými vývodmi na odvádzanie bankých vôd a plynov z vyrúbaných priestorov, ktoré sú monitorované. Ich kontrola a spôsob evidencie je vykonávaná zamestnancami HBP, a.s. podľa príslušných ustanovení bezpečnostných predpisov pre podzemie.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** sa sledovala likvidácia a zabezpečenie bankých diel, ktoré vykonáva organizácia Rudné bane, š.p., Banská Štiavnica, stredisko Spišská Nová Ves.

- pokračovali práce na terénnych úpravách závalového pásma v oblasti Krížová Rudňany, ktoré boli sústredené na zavážanie závalu pod haldou 5 RP II,
- pokračovali práce na stavbe „Oporný múr pri Slovinskom potoku“, boli vykonávané merania množstva a kvality vypúšťaných bankých vôd v lokalite Slovinky,
- pokračovali práce na odvádzaní bankých vôd zo štólne Alžbeta a vykonali sa terénne úpravy v okolí portálu štólne Alžbeta,

- boli vykonávané prípravné práce v podzemí a na povrchu (oprava a údržba koľaje) potrebné na samotnú likvidáciu likvidácia starého banského diela Rochus obzor, časť Zlatník (v katastrálnom území Poráč),
- boli vykonané práce na zabezpečení niektorých banských prepahlísk v k. ú. Gelnica proti pádu osôb a lesnej zveri (lokalita Perlova dolina),
- boli vykonané práce na zabezpečení banského prepahliska v k.ú. Krompachy proti pádu osôb a lesnej zveri. Zabezpečovacie práce spočívali v zavezení prepahliska zeminou.
- bola vykonávaná pravidelná údržba odkaliska Smolník v k.ú. Smolnícka Huta a Bodnarec v k.ú. Sloviniky a čistenie Rudnianskeho potoka pred vyústením odvodnenia zo štólne Rochus v k.ú. Rudňany.

5.1.1.1.3 Dobývacie metódy

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** sa dobývanie vykonávalo v bani Čáry, v IX. ťažobnom úseku na stenových poruboch č. 109 024-70, 109 026-70, 109 025-10 a 109 026-70A dvojbubnovým kombajnom EDW-150-2L. Ako dobývacia metóda sa používalo stenovanie v lavici na zával. Na zaistenie pracovného priestoru pri dobývaní lignitu sa na bani Čáry používala banská mechanizovaná štítová výstuž BMV M a BMV 1Mi. Priemerná dobývaná výška bola cca 3,2 m.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** bolo dobývanie nerastov vykonávané v organizáciách HBP, a.s. (dobývanie uhlia) a v Slovenskej banskej spol. s r. o. Hodruša – Hámre (dobývanie rúd). Pri dobývaní uhoľných ložísk nedošlo k zmenám a dobývanie prebiehalo v súlade so schválenými POPD. Boli používané dobývacie metódy stenovanie s riadeným závalom v nadstropie s použitím komplexnej mechanizácie, stenovanie v lavici na riadený zával s použitím komplexnej mechanizácie, stenovanie s riadeným závalom v medzistropie s použitím komplexnej mechanizácie.

Pri dobývaní rúd bola používaná dobývacia metóda „Dovrechné zátinkovanie bez výstuže, krátkymi vrtmi, s odťažbou škrabákovým vrátkom“. Na dobývanie strmouložených žilných štruktúr je schválená dobývacia metóda „Dobývanie na skládku“, ktorá sa nepoužívala.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** bolo pri dobývaní ložísk v podzemí v prevádzke celkovo 56 dobývok.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna v DP Gemerská Hôrka sa dobývanie vykonávalo na jednej dobývke - otvorená komora.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava je najpoužívanejšou dobývacou metódou výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 9 dobývkach a na dobývkach, ktoré používali dobývaciu metódu otvorená komora sa vykonávali likvidačné práce na 2 dobývkach.

V organizácii SLOVMAG, a.s. Lubeník sa používala dobývacia metóda medziobzorové dobývanie na zával na 9 dobývkach.

V organizácii VSK, s.r.o. Novoveská Huta je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku, v sledovanom roku tu bola 1 dobývka.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa pre dobývanie magnezitu používala dobývacia metóda medziobzorové dobývanie na zával na 2 dobývkach.

Organizácia EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma na ložisku mastenca v Gemerskej Polome pokračovala v skúšobnej prevádzke dobývacej metódy – „Dobývanie chodbicovaním so zakladaním vydobytých priestorov“. Vydobyté priestory sú vyplnené základkou, ktorá je pripravovaná v semimobilnej betonárke na povrchu a do podzemia sa prepravuje koľajovým remixérom typu KBM 11. Dobývanie bolo vykonané na 32 dobývkach.

Prehľad o priemernom počte a rozmiestnení stenových porubov a dobývok je uvedený v **Prílohách č. 38 a č. 39**.

5.1.1.1.4 Vetrание baní

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** je v prevádzke jedna hlbinná baňa – baňa Čáry. Vetrание tejto bane bolo zabezpečované hlavným ventilátorom typu ARB 1–1400–270° s výkonom 75 kW, ktorý

je umiestnený na povrchu vo ventilátorovni na výdušnom vrte VV 1. Systém vetrania je diagonálny (pričný). Vŕažnými bankskými dielami sú úpadnica U 1 a vrt VJ-1. Výdušným bankským dielom je vrt VV1 o priemere 1 600 mm. Prisávanie je vrtom VV 5.

Vetrание pracovísk v IX. ŤÚ bolo zabezpečené aj zapojením dvoch výpomocných ventilátorov APXE-630, ktoré boli zabudované vo vetracom objekte v chodbe č. 109 108.

Vetrание neprerazených bankských diel bolo realizované separátnym vetraním – fúkacím. Na separátne vetranie sa používali lutnové ventilátory APXE – 400, APXE – 500 a APXE - 630, kovové a flexibilné vetračky (lutne). Utesňovanie spojov sa vykonávalo gumovým tesnením.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** prevádzkujú podzemné diela organizácie HBP, a.s. a Slovenská banká, spol. s r.o. Hodruša Hámre.

HBP, a.s.

Na bani (ŤÚ) Cigel' v 1. vetracej oblasti (stará baňa) nedošlo k zmene vo vedení bankských vetrov. Uzatvorením chodby č. 103-0 sú výdušné vetry v súlade s projektom uzatvárania bane Cigel' odvádzané už iba vetracím vrtom V-1-12. Problémy vo vedení bankských vetrov, spôsobené nárastom aerodynamického odporu vetracích ciest v 1. vetracej oblasti neboli zaznamenané.

Hlavné vŕažné bankské diela: Hlavná štôlna č. 101-0.

Hlavné výdušné bankské diela: vetrací vrt V-1-12.

Na bani (ŤÚ) Handlová sú dve vetracie oblasti: do vetracej oblasti Južná VI. patrí 7. a 12. pole; do vetracej oblasti Nová východná vetracia šachta (NVVŠ) patrí 8. pole.

Hlavné vŕažné bankské diela na bani Handlová sú: štôlna - Nová štôlna, Stará štôlna; jamy - Centrálna jama, Južná V., Východná ŕažná jama a jama Južná VII. (skratové vedenie vetrov).

Hlavné výdušné bankské diela na ŤÚ Handlová sú: jamy – Južná VI., NVVŠ a Hlavná šachta. Samostatné vetracie oddelenie Hlavná šachta sa používa na vetranie hlavného skladu výbušnín v Bazalte.

V priebehu roka bola v bani Handlová vykonaná zásadná zmena v systéme vetrania bane, a to odstavenie hlavného ventilátora na NVVŠ a uzatvorenie Južnej VII. a NVVŠ.

Na bani (ŤÚ) Nováky došlo k dôležitej zmene vo vetraní. Od novembra 2020, kedy došlo k trvalému zastaveniu prevádzky hlavných ventilátorov pri výdušnej H-jame, bol vetrací systém bane Nováky tvorený už len dvomi vetracími oblasťami (vetracia oblasť výdušnej B-jamy a vetracia oblasť výdušnej F-jamy). Tento stav trval len do mája 2021, kedy bol do skúšobnej prevádzky spustený hlavný ventilátor (APXE 630) pod výdušnou C-jamou. Od augusta po výstavbe nového vetracieho objektu na stanici hlavných ventilátorov v bani bol do prevádzky spustený aj druhý ventilátor (APXE 630). Oba uvedené ventilátory v paralelnom režime pracovali až do konca roku 2021 v režime skúšobnej prevádzky. Súčasne prebiehali práce na druhom vetracom objekte a montáži ďalších ventilátorov v súlade s projektom „Hlavná ventilátorová stanica v bani pod výdušnou C-jamou“. Spustením hlavného ventilátora pod C-jamou opäť vznikla tretia vetracia oblasť bane Nováky. Vetrací systém bane je odvtedy tvorený tromi vetracími oblasťami vzájomne prepojenými na vŕažnej strane hlavným Severným trolejovým prekopom a Južnými prekopmi na I. aj II. ŕažobnom horizonte bane Nováky. Vo vetracej oblasti výdušnej F-jamy sa nachádza bývalý 2. ŕažobný úsek (I. horizont) a priestory 6. ŕažobného poľa, revír „Juh“ (II. horizont). Vetrание bolo zabezpečené hlavným ventilátorom ARD 2800 s reguláciou otáčok cez frekvenčný menič. Vo vetracej oblasti výdušnej B-jamy nedošlo k žiadnej zásadnej zmene, okrem postupného znižovania výkonu hlavného ventilátora ARK 2000 v troch etapách resp. k jednému zvýšeniu výkonu. Po plánovanom vypnutí hlavného ventilátora ARD 2800 pri výdušnej H-jame dňa 26.11.2020 prevzal vetranie vypnutej oblasti práve hlavný ventilátor ARK 2000 pri výdušnej B-jame a jeho výkon bol následne primerane zvýšený. Do tejto vetracej oblasti okrem výdušnej B-jamy patrí aj vŕažná A-jama a zároveň aj vŕažná H-jama, ktorá bola pred vykonaním zmeny hlavnou výdušnou jamou vlastnej vetracej oblasti. Výkon oboch hlavných ventilátorov ARK 2000 pri výdušnej B-jame je plynule regulovateľný dvojicou frekvenčných meničov. Vo vetracej oblasti výdušnej C-jamy je naplánované postupné rúbanie štyroch stenových porubov. Príprava a rúbanie porubov bude organizované tak, že vo vetracej oblasti bude vždy len jedno samostatné vetracie oddelenie. V uvedenom vetracom oddelení bude súčasne maximálne vždy len jeden stenový porub a dve pracoviská razenia. Vetrание je zabezpečované dvojicou hlavných ventilátorov APXE 630 so záložnou dvojicou rovnocenných ventilátorov.

Hlavné vŕažné bankské diela: A-jama, S-jama

Ostatné vŕažné bankské diela: H-jama a J-jama.

Hlavné výdušné banské diela: B-jama, F-jama a C-jama.

Slovenská banská, spol. s r.o. Hodruša-Hámre

Vetranie bane Rozália je umelé sacie, zabezpečené prácou hlavného banského ventilátora (ďalej len „HBV“) na XIV. obzore. Neprerazené banské diela sú ovetrávané separátnym vetraním. Vtážené vetry sú privádzané úpadne, z povrchu cez úvodnú štôľňu a vetracie komíny V-KR- I a V- KR-II. Ďalej I. a II. úklonnou jamou na XIV. obzor ako prvou vetvou vtážených vetrov až k úpadnici U-1. Druhá vetva vtážených vetrov je tvorená vetrami prichádzajúcimi z povrchu do podzemia komínom VK – 0 do autotunela a odtiaľ komínom VK – 1 na VIII. obzor, následne cez IX., X., XI. a XII. obzor ku komínu VK-I-XIV. a odtiaľ na XIV. obzor nad úpadnicu U-1. Nad úpadnicou U-1 sa obe vetracie vetvy vtážených vetrov zmiešavajú na krátkom úseku aby sa následne rozdelili na opäť dve samostatné vetracie vetvy. Jedna z nich prechádza ďalej úpadnicou U – 1 na XV. obzor, po XV. obzore a úpadnicami U – 15 a U – 16 na nižšie úrovne na XVII. obzor. Druhá vetva vedie vtážené vetry XIV. obzorom až k HBV a odtiaľ hlavnými výdušnými banskými dielami na povrch. Výdušné vetry zo XVII., XVI. a XV. obzoru sú odsávané pomocnými ventilátormi a privádzané do chodby na XIV. obzore, kde sa spájajú s výdušnými vetrami zo XIV. obzoru vedenými k HBV. Vetranie XVIII. obzoru Západ je zabezpečené cez úpadnicu U-17 a vetranie XVIII. obzoru Východ cez úpadnicu U-18. Výdušné vetry sú vedené cez vetrací komín na XVII. obzor. Razenie XIX. obzoru je vetrané separátnym vetraním cez úpadnicu U-19. Pracovisko v Michal prekope je vetrané priebežným vetracím prúdom a pracovisko prípravy dobývky na Bieber podložnej žile separátnym vetraním. Na základe výsledkov vypracovanej vetracej bilancie bane Rozália je zrejmé, že privádzané množstvo vzduchu na ovetrávanie podzemných pracovísk je dostatočné. Pravidelné meranie banského ovzdušia podľa § 146 ods. 1 a 2 vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb. bolo vykonávané v réžii Slovenskej banskej spol. s r.o., Hodruša-Hámre, vlastnými kalibrovanými meracími prístrojmi rovnakého typu, aké pri meraniach používa HBZS Prievidza. Napájanie hlavných ventilátorov je dvoma prívodnými vedeniami.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** má každá baňa z pohľadu vetrania svoje osobitné špecifiká.

SMZ, a.s. Jelšava - umelé vetranie pracovísk v podzemí je zabezpečené hlavným ventilátorom, ktorý je umiestnený na povrchu. V prevádzke bol ventilátor F-04. Ventilátorom sú ovetrávané horizonty 323, 350 a 390 m n.m., a to pracoviská výstupkového dobývania sektorov D a E, otvorené komory a prešypacia stanica. Čerstvé vetry sú na tieto pracoviská privádzané cez hlavné vtážené banské diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 323, 350 až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané vetracou šachtou na povrch. Podzemným ventilátorom typu FLÄKC WOODS PFSX-335-140-46, umiestnenom na horizonte 306 m n.m., sú ovetrávané pracoviská výstupkového dobývania (sektor J1, J2, S1, S2, S3, S4Z, S4V, S5Z, S5V, S5AZ, S5AV, S6Z, S6AZ, S6V, S7) na horizonte 220 m n.m. Čerstvé vetry sú na tieto pracoviská privádzané cez hlavné vtážené diela a postupne sú vedené cez pracoviská horizontu 220 m n.m., cez systém výdušných komínov na horizont 306 m n.m. až na výdušný horizont 390 m n.m., odkiaľ sú hlavným ventilátorom odvádzané šachtou na povrch.

SLOVMAG, a.s. Lubeník - systém vetrania na bani Lubeník je skoncentrovaný do jedného vetracieho oddelenia napojeného na hlavné výdušné dielo jamy Hlinka, kde sú inštalované aj rezervné ventilátory, stabilne napojené na existujúci vetrací systém. Banské vetry boli vedené vtáženými banskými dielami až na XI. obzor, výdušnými prekopmi na úrovni VII. a IX. obzoru vetracou jamou Hlinka na povrch. V zimnom období je používaný ohrev vtážených vetrov na ohlbní Hlavnej ťažnej jamy.

VSK, s.r.o. Novoveská Huta - pre zaistenie vetrania podzemných pracovísk je vetrací systém spojený cez 0-tý obzor s povrchom štôľňou, ktorou je vedený vtážený prúd a výdušným komínom s dovrchnou chodbou, ústiacou k sacej strane hlavného ventilátora – táto cesta slúži pre vedenie celkového výdušného veterného prúdu. Vetranie 0-tého obzoru je zaistené vtáženým veterným prúdom cez štôľňu. Na I. obzor sú vtážené vetry vedené 1. úpadnou chodbou – výdušný veterný prúd vedie systémom výdušných komínov vo východnej časti ložiska k hlavnému ventilátoru, ku ktorému vedie celkový výdušný prúd. Vtážené vetry na II. obzore sú vedené z 0-tého obzoru 2. úpadnicou a z I. obzoru komínmi. Spojený výdušný veterný prúd je vedený komínmi ku hlavnému ventilátoru. Ovetrávanie III. obzoru nie je zabezpečené z dôvodu zatopenia obzoru.

Gemerská nerudná spoločnosť, a. s. Hnúšť'a - pracoviská v podzemí sa ovetrávali umele pomocou hlavného ventilátora, ktorý je umiestnený v povrchovej ventilátorovni nad vyústením vetracej šachty.

Vŕažné diela sú ústie Nižnej štólne, autotunel Barbora a rampa. Hlavné výdušné dielo je vetracia šachta situovaná v blízkosti autotunela.

Danucem Slovensko a.s. Rohožník, baňa Fortuna v Gemerskej Hôrke – vetranie bane je zabezpečené hlavným ventilátorom typu ALM 1250-420-6/36°-6/30,0 VSZ, umiestneným vo ventilátorovni v podzemí na horizonte 210 m n. m., vo vzdialenosti 185 m od vyústenia výdušnej štólne na povrch, ktorá bola realizovaná, ako druhé otvárkové a únikové banské dielo. Neprerazené banské diela sú ovetrávané separátne pomocou vetračiek a ventilátorov vo vetračkovom ťahu.

EUROTALC s.r.o., štôlna Elisabeth, Gemerská Poloma - Baňa „Elisabeth“ v Gemerskej Polome je vetraná pomocou hlavného banského ventilátora typu AL 16-1100 od firmy Korfmann. Ako hlavné vŕažné banské dielo slúži otvárková štôlna, ako výdušné banské dielo slúži vetrací komín „Werner“. Ventilátorovňa je umiestnená na päte vetracieho komína. Neprerazené banské diela a dobývacie chodby sú ovetrávané separátnym vetračkovým ťahom s priemerom 700 mm.

GEMER-ORR, s.r.o. Bratislava, baňa „Mária“ Rožňava - vetranie banských diel a jednotlivých pracovísk bolo zabezpečované umiestnením 7 ventilátorov v podzemí, z toho 5 ventilátorov typu APXE 630, jeden ventilátor typu APXE 500 a jeden ventilátor typu APXE 400 a separátnym vetračkovým ťahom o celkovej dĺžke 800 m.

MEOPTIS, s.r.o. baňa Bankov – je na základe rozhodnutia HBÚ Banská Štiavnica o povolení výnimky z § 118 ods. 2 vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb. (upustenie od požiadavky umelého vetrania bane) vetranie používaných banských diel vykonávané iba prirodzeným priechodným vetracím prúdom pri dodržiavaní podmienok určených rozhodnutím HBÚ. Tento prirodzený ťah banských vetrov vyhovuje ďalším požiadavkám vyhlášky SBÚ č. 21/1989 Zb.

Na podzemných pracoviskách sa meranie koncentrácie škodlivín vykonáva prístrojmi GAS BADGE PRO, ZMP 04, TESTO 300M, Universal - 66 s použitím detekčných trubičiek na O₂, CO, CO₂ a NO_x, toximetrom TX-11 francúzskej firmy Oldham - TX 11 CO a TX-11 NO, Oldham TX 11- O₂, multifunkčným indikátorom toxických plynov Oldham NX 2100, Oldham MX6, GAS BADGE PRO (CO₂, NO₂), digitálnym detektorom Mx6 i Brid, Testo 300, Testo-33 firmy Testotherm a analytickými pumpami so vzorkovnicami. V organizácii EUROTALC s.r.o., Gemerská Poloma sú koncentrácie plynov merané nepretržite stacionárnymi prístrojmi typu Dräger Polytron 8100/8720 IR a prenosným prístrojom MX6 iBRID. Na meranie ionizačného žiarenia sa používajú prístroje ZMP 04 a RP-23. Rozbory banského ovzdušia boli vykonávané aj dodávateľsky cez HBZS Prievidza.

5.1.1.1.5 Požiarna ochrana a prevencia v podzemí

Požiarna ochrana a prevencia v podzemí má zásadný, až existenčný význam najmä v prípade hlbinných uhoľných baní, kde je jednou zo základných požiadaviek na bezpečnosť práce pri banskej činnosti v podzemí.

Počiatkové štádiá vzniku požiarov v podzemí uhoľných baní sú zapríčinené samotnou oxidáciou uhoľnej hmoty a prejavujú sa tzv. záparami, t.j. zvýšenou teplotou uhoľnej hmoty a vylučovaním vodných pár a oxidov uhlika a ďalších plynov z ohniska zápary. Ich sledovaním a kontrolou sú poverovaní osobitne vyškolení pracovníci ťažobných organizácií.

Požiarna ochrana a prevencia v podzemí má však zásadný význam aj pri činnosti vykonávanej banským spôsobom v podzemí, ale aj pri banskej činnosti v neuhoľných baniach.

Zákon č. 51/1988 Zb. v § 8c ods. písm. e) klasifikuje hasiace prístroje, stabilné hasiace zariadenia, alebo hasiace systémy iné ako stabilné hasiace zariadenia v strojoch, mechanizmoch, technických zariadeniach, elektrickú požiarnu signalizáciu, alebo inú signalizáciu ohlasujúcu požiar, ako elektrickú signalizáciu v strojoch, mechanizmoch, technických zariadeniach, ak sú určené do podzemia, ako vybrané banské zariadenia, čo znamená, že pre ich použitie v podzemí je potrebné splniť osobitné náležitosti.

Orgány hlavného dozoru na prevenciu pred požiarimi v podzemí vydali už v minulosti množstvo opatrení a naďalej jej venujú náležitú pozornosť.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** je jedinou prevádzkovanou hlbinnou baňou *baňa Čáry*, ktorá je zaradená medzi bane neplynújúce.

Základom protipožiarnej prevencie na tejto bani sú vecné prostriedky slúžiace na zdolávanie požiaru. Sú to predovšetkým požiarne vodovod, požiarne voz, hasiace prístroje (práškové P-6 Te v podzemí a snehové S-5 KTe na zabezpečenie lokomotív), piesok a požiarne sklad.

Z výsledkov skúšok na stanovenie výbušnosti a horľavosti lignitového prachu, ktoré vykonal VVUÚ a.s. Ostrava – Radvanice (skúšobný protokol č. A01564-03-01 zo 04.05.2001) vyplýva, že lignitový prach je horľavý, ale nie je výbušný. Kontrolnými meraniami sa táto skutočnosť pravidelne preukazuje.

Zneškodňovanie uhoľného prachu sa vykonáva zmáčaním vodou na rezných orgánoch dobývacích a raziacich kombajnov a na presypoch skrápaním, automaticky. Likvidácia usadeného uhoľného prachu sa vykonáva mechanicky čistením, zvlhčením lignitového prachu výdušnými vetrami o vlhkosti 96 až 100 %.

Zdroje prašnosti (presypy) sú ovetrávané výdušnými vetrami, ktoré lignitový prach zvlhčujú tak, že ho nemožno uviesť do vznosu.

V obvode pôsobnosti OBÚ v **Banskej Bystrici** sú prevádzkované uhoľné a rudne bane.

V uhoľných baniach hrozí nebezpečenstvo vzniku endogénnych požiarov (zápar) a preto sa na zabezpečenie požiarnej ochrany v podzemí používajú prístroje na sledovanie a včasné zistenie vznikajúcej zápar (kontinuálne analyzátory, čidlá metánomernej ústredne a termočlánkové čidlá, ktoré sú umiestnené v miestach predpokladaných zápar).

Na zdolávanie už vzniknutého endogénneho alebo exogénneho požiaru je v banských dielach vedený požiarne vodovod a sú pripravené (rozmiestnené) hasiace prostriedky, najmä prenosné hasiace prístroje. Na uzatváranie požiariska je zriadený rozvod zaplavovacej popolčekovej zmesi a rozvod plynného dusíka na inertizáciu a chladenie požiariska.

Banské požiare sa likvidujú priamym zásahom, v prevažnej miere aj priestorovým uzatváraním požiariska filtračnými hrádzami zaplavovanými popolčekom dopravovaným v centrálnom zaplavovacom systéme.

Medzi preventívne protizáparové opatrenia patrí včasné uzatváranie vyrúbaných priestorov a opustených banských diel, evidencia a vyplňanie nadvýlomov vznikajúcich pri razení banských diel v slojoch náchylných na samovznietenie, budovanie nehorľavej výstuže alebo výstuže so zníženou horľavosťou a budovanie plášťov v chodbách (sádrové, sádrovo-popolčekové). Na tesné uzatváranie vyrúbaných priestorov sa používali hrázde plavené, murované, sádrové a klátikové. Na vyplnenie nadvýlomov sa používali damovacie vrecká a dvojzložková pena ROSCIL.

Na bani (ŤÚ) Handlová má banký požiarne vodovod dĺžku 10 000 m, počet prenosných hasiacich prístrojov (PHP) bol 192 ks.

Na bani (ŤÚ) Nováky má banký požiarne vodovod dĺžku 29 200 m, počet prenosných hasiacich prístrojov (PHP) bol 433 ks.

Na bani (ŤÚ) Cigeľ má banký požiarne vodovod dĺžku 3 200 m, počet prenosných hasiacich prístrojov (PHP) bol 27 ks.

V oblasti **zneškodňovania uhoľného prachu** nedošlo k podstatnejším zmenám. Uhoľný prach sa zneškodňuje poprašovaním inertným vápencovým prachom (výrobca a dodávateľ – CLL, a.s.) alebo zmáčaním vodou z banského požiarneho vodovodu.

Na všetkých baniach (ŤÚ) sa do rozvodu banského požiarneho vodovodu zaraďuje zmiešavač typu DTS-100, ktorý sa plní zmäkčovadlom Slovafo 909 a tiež aj čistič vody a tlakomer. Tieto opatrenia zvyšujú účinnosť skrápania.

Tiež sa vykonáva aj odstraňovanie usadeného prachu (nakladanie do papierových vriec a ich odtransportovanie). Toto sa robí najmä pri presypoch dopravníkov a pri vetracích objektoch.

Intervaly zneškodňovania uhoľného prachu sú určené podľa zaradenia banských diel z hľadiska nebezpečenstva výbuchu uhoľného prachu. Podľa výsledkov rozborov vzoriek usadeného uhoľného prachu sa hodnotila aj správnosť zaradenia týchto priestorov.

Vznik uhoľného prachu pri mechanizovanom dobývaní a razení sa obmedzuje zvýšením účinnosti skrápania na dobývacích a raziacich kombajnoch.

Na odťažbových dopravníkových trasách sa znižuje prašnosť na presypoch a pri drvičoch skrúpacími ružicami typu RK-1 ovládanými obsluhou alebo automatickými súpravami typu MJM 15. Niektoré presypy boli zakrytované, najmä v miestach, kde je veľký objemový prietok vetrov.

Ďalšou preventívnou činnosťou pred endogénnymi požiarimi je aplikácia metódy nástrekových plášťov a následného vyplnenia voľných priestorov za výstužou popolčekovými zmesami v banských dielach razených v uhlí za účelom eliminácie procesu samovznietenia uhoľnej hmoty a zároveň s výrazným efektom na stabilitu používaného banského diela. Uvedená metóda je v bani Nováky aktívne používaná už viac ako 17 rokov a v aktuálnom roku bolo uvedenou technológiou asanovaných 360 metrov banských chodieb

Vzorky polietavého prachu sa odoberajú osobným prachomerom CIP 10, DP 50 so zdrojom podtlaku OAP-3.

Na ochranu proti prenosu výbuchu uhoľného prachu sa v uhoľných baniach budujú protivýbuchové vodné uzávery z korýtok typu VK-4004, 4005 od výrobcu Technoplast Chropyně, plastové korýtka typu B1 od výrobcu CHEMIKA Marek Gajewski a polystyrénové korýtka typu ESP od výrobcu Synthesia a.s., Pardubice – Semtín s objemom vody 40 l. Používajú sa na ochranu vo vŕťažných a výdušných banských dielach, v samostatných vetracích oddeleniach, vo vetracích spojkách medzi vetracími oddeleniami a pod. Podľa umiestnenia v banskom diele sú uzávery sústredené alebo delené.

V jednotlivých baniach sú vybudované len sústredené vodné uzávery v množstve:

- baňa Handlová 10 ks,
- baňa Cigel' 0 ks,
- baňa Nováky 47 ks.

Pretrvávajúcim nedostatkom tohto typu vodných protivýbuchových uzáver je veľká spotreba korýtok z dôvodu ich malej pevnosti, ich celkový nedostatok a problém s budovaním a udržiavaním vodných protivýbuchových uzáver v znížených prierezoch banských diel.

V rudných baniach, prevádzkovaných organizáciami Slovenská banská, spol. s r.o. Hodruša Hámre a ORTAC, s.r.o. bol nasledovný stav:

V Slovenskej banskej, spol. s r. o. boli v súlade s požiadavkou § 172 ods. 2 vyhl. SBÚ č. 21/1989 Zb. po dohode s HBZS, pre prípad potreby, na likvidáciu požiaru stanovené miesta s možnosťou odberu vody [nultý obzor – na ústí štôlne, na nárazisku I. úklonnej jamy, VIII. obzor – pri m. b. č. 6 stará HDŠ (za hrádzou), X. obzor - sever, v ochoznej chodbe, bývalá prečerpávacía stanica, XII. obzor – sever v ochoznej chodbe pri m. b. č. 5, XIV. obzor, sever – voľná hĺbka II. úklonnej jamy, VDŠ, XIV. obzor, juh – Nová Rozália jama a NOŠ, XV. obzor - pomocné čerpacie stanice sú pod úpadnicami U-1 (na XV. obzore), U-15 (na XVI. obzore), a U-16 (na XVII. obzore), hlavná čerpacia stanica je v úpadnici U-6 (12 m pod XV. obzorom)].

Na prípadnú likvidáciu požiaru sú v podzemí rozmiestnené ručné hasiace prístroje nasledovne:

- 5 ks RHP v podzemí (sklad výbušnín, čerpacia stanica, strojovňa ŤS)
- 7 ks RHP je umiestnených v banských dieslových lokomotívach
- 8 ks RHP sú uložené v havarijnom sklade

Spoločnosť ORTAC, s.r.o. zabezpečovala protipožiarnu ochranu banským vodovodom.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** je základom požiarnej prevencie v hlbinných baniach banský požiarly vodovod. Ten zároveň slúži aj ako zdroj technologickej vody potrebnej pre vrtanie v podzemí. Taktiež v podzemí a na povrchu sú na určených miestach zriadené požiarne sklady a požiarne nádrže. Prenosné hasiace prístroje sú rozmiestnené podľa jednotlivých havarijných plánov. Všetky mobilné mechanizmy s naftovými motormi nasadené v podzemí sú vybavené hasiacim zariadením so stabilným rozvodom a prenosnými hasiacimi prístrojmi.

Údaje o počte zápar podľa miesta ich vzniku sú prehľadne uvedené v **Prílohe č. 37**.

5.1.1.1.6 Strojné a elektrické zariadenia používané v podzemí

Strojné zariadenia, ktoré sa používajú pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a zároveň aj efektívnosti výroby.

Stupeň ich spoľahlivosti a dôsledky prípadných porúch a havárií majú zásadný vplyv na bezpečnosť práce a prevádzky pri vykonávaných činnostiach najmä v podzemí a tiež aj priamy dopad na celkovú efektívnosť podnikania v oblasti hlbinej ťažby a využívania nerastov.

Dodržiavanie ustanovení špeciálnych aj všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú bezpečnosť strojných zariadení a elektrických zariadení v podzemí, má pri prevádzke týchto zariadení zásadný význam.

Osobitným technickým zariadením s osobitným významom a vplyvom nielen na BOZP a BP v podzemí, ktoré si vyžaduje osobitnú pozornosť a starostlivosť a ktoré sa nevyskytuje v žiadnych iných povrchových prevádzkach je **ťažné zariadenie**. Je to technické dopravné zariadenie určené na zvislú dopravu zamestnancov, vyťaženej rúbaniny a materiálov potrebných pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom v podzemí, ktorého používanie a požiadavky na bezpečnosť prevádzky a bezpečnosť práce sú upravené osobitnými predpismi (bankskými predpismi).

Prehľad o používaných strojných zariadeniach používaných v podzemí a o počte činných ťažných strojov, ktoré sú základom ťažných zariadení je uvedený v **Prílohách č. 40 a č. 41**.

5.2 Povrchové dobývanie

Povrchové dobývanie nerastov má vzhľadom k tomu, že ide o činnosť v kontakte s horninovým masívom, svoje osobité špecifiká.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** bolo povrchové dobývanie ložísk pevných nerastov vykonávané lomovým spôsobom v etážach, pomocou trhacích prác veľkého rozsahu clonovými a radovými odstreli s doplnkovými trhacími prácami malého rozsahu.

Dobývanie ložísk nespevnených nerastov (štrkov, pieskov, ílov a pod.) sa vykonávalo zemnými strojmi a plávajúcimi ťažobnými zariadeniami. Kultúrna vrstva pôdy (skrývka) sa pred dobývacími prácami deponovala na samostatné skládky a po ukončení dobývania sa využívala prevažne na rekultivačné práce.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** bolo dobývanie nerastných surovín vykonávané prevažne s použitím trhacích prác malého alebo veľkého rozsahu. V hliniskách, íloviskách, štrkoviskách a pieskoviskách pomocou lyžicových rýpadiel. Neboli použité žiadne nové technológie dobývania.

Kultúrna vrstva pôdy (skrývka) bola pred dobývacími prácami deponovaná na osobitné skládky a po ukončení dobývania bola využívaná na rekultivačné práce.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** sa povrchové dobývanie v prevažnej časti vykonáva lomovým spôsobom v ťažobných rezoch v jamových a stenových lomoch rozpojovaním suroviny pomocou trhacích prác veľkého rozsahu (clonové odstrely) aj malého rozsahu s doplnkovým druhotným rozpojením hornín trhacími prácami.

Dobývanie štrkov, pieskov a tehliarskych surovín sa vykonáva pomocou diesel-hydraulických rýpadiel a nakladačov, buldozéro a korčekových rýpadiel.

V organizácii Danucem Slovensko a.s. v DP Čaña sa dobývanie vykonáva pomocou plávajúcich ťažobných zariadení.

Cementárske, keramické a niektoré ostatné nerastné suroviny sú dobývané bežnými rýpadlami a stavebnými strojmi používanými na zemné práce mechanickým rozpojením v ťažobných rezoch alebo lávkach.

Dobývanie stavebných surovín a vápencov sa vykonáva klasickým etážovým spôsobom pomocou clonových a pätných odstrelov a trhacími prácami malého rozsahu pri druhotnom rozpojení.

5.2.1 Strojné a elektrické zariadenia pri povrchovom dobývaní

Pri povrchovom dobývaní používajú ťažobné organizácie väčšinou stroje moderné, s vysokým výkonom a tiež skonštruované a určené na zmýšľané použitie. Ide o rôzne kolesové nakladače, stabilné alebo mobilné drviče, triediče, potom čelné kolesové nakladače, nákladné motorové vozidlá s vyššou nosnosťou, dumpre, rýpadlá, buldozéry, pojazdné ale aj stabilné kompresory, pásové dopravníky, vrtné súpravy a pod.

5.2.2 Úprava a zušľachtovanie nerastov pri povrchovom dobývaní

Povrchovým spôsobom vytŕažené horniny sa v lomových prevádzkach upravovali na úpravárenských linkách, kde sa drvili a triedili na požadované frakcie. Niektoré organizácie investovali do nových triediacich zariadení za účelom rozširovania sortimentu ponúkaných výrobkov. V niektorých prípadoch organizácie využívali vo svojich prevádzkach mobilné a semimobilné úpravárenské linky. V mnohých lomových prevádzkach bola úprava a triedenie suroviny vykonávané na prenajatých mobilných linkách a staré stabilné, veľké úpravárenské linky boli nečinné, resp. dochádza k ich postupnej likvidácii.

V organizácii NAFTA a.s. bol na zberných plynových strediskách organizácie vytŕažený zemný plyn upravovaný pred jeho expedovaním do plynárenskej siete modernizovanou, ale osvedčenou technológiou tak, aby vyhovoval požadovaným parametrom.

Poznámka:

Podrobnejšie informácie o hlbinnom dobývaní, o strojných a elektrických zariadeniach, o zvislej a vodorovnej doprave, odvodňovaní, či úprave nerastov pri hlbinnom dobývaní a ďalšie informácie o povrchovom dobývaní, o strojnom a elektrickom zariadení, o doprave či úprave nerastov pri povrchovom dobývaní, ale aj doplnujúce informácie k iným kapitolám tejto správy nájde záujemca v správach o činnosti, ktoré vypracovali jednotlivé OBÚ SR. Ide o pomerne rozsiahle informácie, ktorých detailnejšie uvádzanie v tejto súhrnnej ročnej správe by nebolo účelné.

Ročné správy o činnosti jednotlivých OBÚ SR budú zverejnené na webovom sídle HBÚ www.hbu.sk.

5.3 Výbušniny

Veľmi dôležitou kompetenciou orgánov štátnej banskej správy je aj ich pôsobnosť v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície. V tejto oblasti sa legislatívne prostredie zmenilo zásadným spôsobom od 01. 06. 2014, odkedy začal platiť zákon č. 58/2014 Z. z., ktorý upravuje práva a povinnosti osôb v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície a zásadným spôsobom oproti pôvodnému právnomu stavu upravil aj pôsobnosť orgánov štátnej správy na úseku výbušnín, výbušných predmetov a munície.

OBÚ v Bratislave pri dozornej činnosti v oblasti výbušnín vykonal celkom 27 kontrol. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie zákona č. 58/2014 Z. z., s poukázaním na súvisiace predpisy, a to na:

- vyhlášku MH SR č. 343/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky prepravy a prenášania výbušnín, výbušných predmetov a munície v priestoroch oprávnenej osoby,
- vyhlášku MH SR č. 344/2014 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti pri prácach s výbušninami, výbušnými predmetmi a muníciou,
- vyhlášku MH SR č. 345/2014 Z. z. o ohňostrojných prácach,
- Nariadenia vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trh,
- vyhlášku MH SR č. 200/2015 Z. z. o trhacích prácach
- vyhlášku MH SR č. 288/2015 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výrobe a spracúvaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, vyhľadávania nevybuchutej munície a podmienky uskladňovania výbušnín, výbušných predmetov a munície.

OBÚ v Bratislave sa zúčastnil v 3 prípadoch overovania odbornej spôsobilosti osôb poverených na výkon školenia a overovania na získanie odbornej spôsobilosti na práce s výbušnami, výbušnými predmetmi a muníciou a vykonal aj 6 preskúšaní osôb pre odbornosť strelmajster pre povrchové dobývanie.

OBÚ v Banskej Bystrici vydal 7 povolení na trvalý odber výbušnín. Pre výkon trhacích práce bolo vydaných 29 povolení, z toho 26 pri činnosti vykonávanej bankským spôsobom a 3 pre ostatnú činnosť. Na ohňostrojné práce bolo vydané jedno povolenie. Výučba strelmajstrov a overovanie odbornej spôsobilosti bolo vykonané v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vrtacie práce Banská Bystrica. Bol zorganizovaný jeden kurz strelmajstrov.

Na základe úspešne vykonaných skúšok bolo vydaných 14 oprávnení strelmajstra. Z toho 7 oprávnení „strelmajster pre povrch“, 5 oprávnení „strelmajster pre podzemie“ a 2 oprávnenia „strelmajster pre osobitné druhy prác – horúce prevádzky“. Bolo vykonaných 30 skúšok, na základe ktorých bolo vykonané predĺženie platnosti oprávnenia strelmajstra.

OBÚ v Košiciach - výbušniny boli skladované celkovo v 44 skladoch výbušnín (32 povrchových, 12 podzemných). V oblasti výroby, používania, skladovania, prepravy a evidencie výbušnín neboli zaznamenané žiadne úrazy a mimoriadne udalosti.

Podľa článku III. bodu B uznesenia Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky č. 238 z 26. novembra 2008 a metodiky na vypracúvanie správy o bezpečnosti Slovenskej republiky vypracoval HBÚ o situácii na úseku výbušnín a pyrotechnických výrobkoch osobitnú „Správu o bezpečnosti Slovenskej republiky“, z ktorej vyplýva, že orgány hlavného dozoru vykonali v oblasti výbušnín, výbušných predmetov a munície spolu 97 inšpekcí. Tieto inšpekcie sú z hľadiska svojho zamerania a rozsahu, v akom sa vykonávajú, vlastne inšpekciami v oblasti BOZP a BP.

Prehľad o činnosti orgánov dozoru v oblasti výbušnín, je uvedený v **Prílohách č. 42 až č. 46**.

5.4 Verejne prístupnené podzemné priestory

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** sa nachádza jaskyňa Driny, v ktorej bola pred zahájením návštevnickej sezóny, v spolupráci so zástupcami Slovenskej správy jaskýň v Liptovskom Mikuláši, vykonaná 1 inšpekcia, pri ktorej neboli zistené nedostatky.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** sú prístupnené verejnosti tieto jaskyne prevádzkované Štátnou ochranou prírody SR, Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš: Demänovská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa Slobody, Harmanecká jaskyňa, Važecká jaskyňa, Bystrianska jaskyňa a Brestovská jaskyňa. V týchto jaskyniach sa nevykonávali práce na sprístupňovaní podzemných priestorov, vykonávali sa len práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave.

Okrem vyššie uvedených jaskýň sú v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici verejnosti prístupnené ešte Malá Stanišovská jaskyňa v Jánskej doline (sprístupnená v dĺžke 410 m z celkovej dĺžky 730 m) a Jaskyňa mŕtvych netopierov v Ďumbierskom vysokohorskom krasi, ktorá je prístupnená tromi exkurznými trasami. Jej dĺžka je 20,1 km a sprístupnené prehliadkové trasy majú dĺžku 1000, 1160 a 750 m. Ani v týchto jaskyniach neboli vykonávané práce ani činnosť na ich sprístupňovaní.

Do 31.12.2021 bolo platné povolenie vydané organizácii Ing. Ivan Kráľ, Liptovský Mikuláš, v Žiarскеj doline na sprístupnenie starého bankského diela na muzeálne účely.

V roku 2018 bolo sprístupnené bankské dielo „Dopravný prekop Špania Dolina – Piesky“ na turistické účely a práce na jeho udržiavaní v bezpečnom stave na roky 2018 – 2038. Povolenie bolo vydané obci Špania Dolina.

V roku 2020 bolo sprístupnené staré bankské dielo „Štôlna Salvátor – Vyšná Boca“ na múzejné a turistické účely. Povolenie bolo vydané Občianskemu združeniu SALVÁTOR – Vyšná Boca s platnosťou do 31.12.2025.

V roku 2020 bolo sprístupnené staré bankské dielo „Pomocná štôlna Zubau“ na turistické účely. Povolenie bolo vydané organizácii Malužinská s.r.o., Malužina s platnosťou do 31.12.2040.

V Banskej Štiavnici je zriadené Bankské múzeum v prírode, v ktorom sú verejnosti prístupnené staré bankské diela v podzemí bývalej šachty Ondrej, na dvoch obzoroch (horizontoch): Bartolomej v hĺbke -

33,5 m a Ján v hĺbke - 41,1 m o celkovej dĺžke cca 1200 m. Sprístupnené banské diela boli vyrazené v 17. - 19. storočí. Banské múzeum prevádzkuje aj Dedičnú štôľňu Glanzenberg. V podzemí Banského múzea bola vykonávaná činnosť zameraná na udržiavanie banských diel využívaných na muzeálne účely v bezpečnom stave (preventívna údržba drevenej výstuže, drevených podláh, revízie a opravy elektro-rozvodov a svietidiel). V povrchovom lome pri areáli šachty Ondrej je vytvorená povrchová expozícia - lom s ukázkou povrchovej ťažby - clonovými a komorovými odstrelmi.

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša-Hámre vykonávala banskú činnosť - zabezpečenie starých banských diel podľa plánu zabezpečenia a likvidácie, ktorá bola povolená rozhodnutím OBÚ v Banskej Bystrici do 31.12.2033 v bani Všetehsvätých a Dedičnej štôľni cisára Františka. Tieto diela sú využívané na muzeálne účely.

Organizácia ORTAC, s.r.o., Kremnica vykonávala sprístupňovanie banských diel pre muzeálne účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave. Vykonávala aj zabezpečenie štôľne Milan, zabezpečenie lomu Šturec a prevádzku banského múzea v štôľni Andrej.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** je sprístupnených 8 jaskýň, a to Belianska jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, jaskyňa Domica a Jasovská jaskyňa. Pri obci Krásnohorské Podhradie je pre verejnosť sprístupnená Krásnohorská jaskyňa a pri obci Lipovce jaskyňa Zlá diera v limitovanom režime. Tieto dve jaskyne prevádzkujú fyzické osoby. Ostatné jaskyne sú prevádzkované a udržiavané Štátnou ochranou prírody SR, Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš. Všetky jaskyne Národného parku Slovenský kras a Dobšinská ľadová jaskyňa sú začlenené do svetového prírodného dedičstva UNESCO. Sprístupnené jaskyne poskytujú možnosť liečenia respiračných chorôb. Belianska jaskyňa je využívaná na liečbu dýchacích ciest počas celoročného obdobia. Vo všetkých v uvedených jaskyniach sa zabezpečoval trvale bezpečný stav vykonávaním bežnej údržby.

Organizácia Mesto Gelnica vykonávala banskú činnosť - udržiavanie starého banského diela - dedičnej štôľne Jozef v Gelnici a sprístupnenie verejnosti v rámci zriadeného banského skanzenu, ako podzemnej múzejnej expozície. Celkovo ide o 350 m banského diela štôľne Jozef v k.ú. Gelnica.

Organizácia Obec Hnilčík vykonávala banskú činnosť – udržiavanie starého banského diela štôľne Ľudmila, v časti Roztoky, v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti, v k.ú. Hnilčík.

Organizácia Tovarišstvo Poráčskeho baníctva o.z. Poráč - Poráčska dolina vykonávala banskú činnosť – udržiavanie štôľne Peter, Pavol a Všetehsvätých v bezpečnom stave a sprístupnenie verejnosti v k.ú. Poráč.

Organizácia Banický cech Slovinky, o.z. Slovinky vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôľne Geburda pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave, v k.ú. Vyšné Slovinky.

Organizácia Občianske združenie Banický cech horného Spiša Poprad v mestskej časti Kvetnica vykonávala sprístupnenie starého banského diela štôľne Strieborná pre iné účely a práce na jej udržiavaní v bezpečnom stave v k.ú. Poprad.

V katastrálnom území Červenica je sprístupnené staré banské dielo – štôľňa Jozef na iné účely a práce na jeho udržiavaní v bezpečnom stave pre organizáciu Slovenské opáľové bane, s.r.o., Prešov.

5.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave:

Riadenie procesu uskladňovania zemného plynu, vtláčanie a ťažba aktívnych zásob z komplexu podzemného zásobníka zemného plynu (ďalej len „PZZP“) Láb sa odvíjalo od technickej kapacity zásobníka pri súčasnom rešpektovaní podmienok, dohodnutých v zmluvách o skladovaní zemného plynu, ktoré má NAFTA a.s., Bratislava a POZAGAS a.s., Malacky uzatvorené so svojimi obchodnými partnermi.

PZZP Láb v chránených územiach Plavecký Štvrtok a Gajary (1. – 3. a 5. stavba a uskladňovací objekt Gajary – bádén - NAFTA a.s., Bratislava)

Objekty PZZP Láb v chránených územiach (ďalej len „CHÚ“) Plavecký Štvrtok a Gajary boli v činnosti. Z dokumentovaného porovnania v časovom úseku vyplýva, že objem vtláčaného plynu bol o 190 mil. m³ vyšší v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Do objektov PZZP Láb v CHÚ Plavecký Štvrtok a v CHÚ Gajary bolo zatlačených celkom 1 282,953 mil. m³ zemného plynu. Maximálny vtláčny výkon dosiahol hodnotu 22,7 mil. m³ za deň (o 3,0 mil. m³ vyšší oproti predchádzajúcemu roku) a maximálny

ťažobný výkon dosiahol hodnotu 31,9 mil. m³ za deň (o 4,2 mil. m³ vyšší oproti predchádzajúcemu roku).

PZZP Láb v CHÚ Kostolište a v CHÚ Plavecký Štvrtok (4. stavba - POZAGAS a.s., Malacky)

Využitie zásobníkových objektov PZZP Láb v CHÚ Kostolište a v CHÚ Plavecký Štvrtok - 4. stavby a výška denných výkonov zodpovedala požiadavkám a.s. POZAGAS, Malacky. Do objektov 4. stavby PZZP Láb bolo zatlačených celkovo 130,170 mil. m³ zemného plynu. Maximálny denný výkon dosiahnutý na 4. stavbe PZZP Láb bol 3,62 mil. m³ za deň počas vŕačnej sezóny a 6,63 mil. m³ za deň počas ŕažobnej sezóny.

PZZP Veľké Kostol'any

Organizácia SaveGas SR, s.r.o., Bratislava na PZZP Veľké Kostol'any predložila projekt otvárkv vhodných ložiskových celkov geologickej štruktúry Nižná pre konverziu na podzemný zásobník zemného plynu. Tento zámer zmeny činnosti na tomto PZZP bol predmetom zisťovacieho konania o vplyvoch tejto zmeny osobitného zásahu na životné prostredie, ktoré ešte nebolo právoplatne ukončené. Pokračovalo územné konanie na PZZP Veľké Kostol'any.

PZZP Golianovo (pôvodne „Čechynce“) (ENGAS spol. s r.o., Nitra)

Na PZZP Golianovo prebiehala konverzia ložiska zemného plynu na PZZP a pokračovalo odŕažovanie potrebných zásob zemného plynu z ložiska v DP Golianovo na potrebný objem budúcej základnej náplne PZZP.

PZZP Križovany nad Dudváhom (J & F spol. s r.o., Križovany nad Dudváhom)

Na PZZP Križovany nad Dudváhom sa pokračovalo v príprave projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie umiestnenia centrálného areálu PZZP a prepojovacieho plynovodu na pripojovací uzol tranzitu vo VPS Špačince a boli vykonané práce na elimináciu úniku plynu zo sond Sereď 5 a Sereď 16.

PZZP Cífer (M.S.C., spol. s r.o., Trnava)

Na PZZP Cífer sa pokračovalo v spracovávaní podkladov k projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutie umiestnenia objektov PZZP a prepojovacieho plynovodu na pripojovací uzol tranzitu vo VPS Špačince. Bol vykonaný odber vzoriek plynu na sonde Cífer 2 na overenie jeho zloženia.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** neboli vykonávané osobitné zásahy do zemskej kôry.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** organizácia NAFTA a.s. spracovávala podklady pre vypracovanie výpočtu zásob a objemu horninových štruktúr ložiska Ptrukša pre účely prípravy konverzie na podzemné uskladňovanie zemného plynu v rámci PZZP Veľké Kapušany a likvidovala vytŕažené banské vody zatláčaním do podzemných priestorov po odŕažení primárnych zdrojov horľavého zemného plynu na sondách Senné 13, Ptrukša 35 a Trhovište 42 v množstve 1 773,76 m³.

5.5.1 Hermetickosť

Hermetickosti, ktorá je súčasťou sledovania bezpečnosti prevádzky PZZP, bola na komplexe PZZP Láb venovaná náležitá pozornosť. Na zásobníkových objektoch PZZP Láb sa sledovala karotážnymi meraniami (26 NAFTA + 16 POZAGAS a plynometrickými meraniami na sondách (14 NAFTA + 115 POZGAS PZZP Láb). Tieto merania boli sústredené najmä do stabilizačného obdobia po ukončení vŕačnej sezóny, kedy sú tlaky v uskladňovacích objektoch najvyššie. Okrem toho sa po ukončení vŕačnej sezóny a v období po ukončení ŕažobnej sezóny vykonával systematický tlakový výskum na všetkých vŕačno – odberových, pozorovacích a kontrolných sondách a tiež na vyústeniach všetkých technických kolón.

Podzemné opravy sond pri ŕažbe ropy boli vykonávané v NAFTA a.s., Bratislava podľa harmonogramu a vypracovaného geologicko-technologického projektu celkovo na 17 sondách. Jednalo sa najmä o deparafináciu stúpačiek, výmenu hlbinného čerpadla, mechanizáciu sondy a umŕtvenie sondy na odstránenie netesnosti na jej ústí.

Podzemné opravy sond pri ŕažbe zemného plynu neboli realizované.

Podzemné opravy sond PZZP Láb v prevádzke organizácie NAFTA a.s., Bratislava boli realizované na 29 sondách a v prevádzke organizácie POZAGAS a.s., Malacky na 4. stavbe PZZP Láb boli realizované celkovo na 6 sondách. Jednalo sa najmä o vystrojenie vŕačno-ťažobných sond komponentmi, ktoré

podporujú ich integritu a bezpečnosť pri ich prevádzke, inštaláciu podpovrchového bezpečnostného ventilu, pakra, nového produkčného kríža, doplnenie medzikružia a prečistenie sond čistiacim roztokom.

5.6 Ostatné činnosti vykonávané bankským spôsobom

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** boli vykonávané „ostatné činnosti vykonávané bankským spôsobom“ týmito subjektmi:

- a) **Vrtná spoločnosť Bratislava s.r.o., Bratislava**, realizovala 15 vrtaných studní s celkovou hĺbkou 898 m a 2 vrty pre tepelné čerpadlo v celkovej dĺžke 140 m a 6 hydrogeologických vrto v celkovej hĺbkou 180 m,
- b) **WELLdrilling, s.r.o., Bratislava**, realizovala 10 vrto v celkovej dĺžke 1 000 m a 11 vrtaných studní o celkovej hĺbke 698 m,
- c) **ECOBIOMG, s.r.o., Budmerice**, realizovala 7 vrtaných studní a vrto s dĺžkou nad 30 m, s celkovou dĺžkou 370 m 1 hydrogeologický vrt s celkovou hĺbkou 100 m,
- d) **INGEO a.s., Žilina**, realizovala 3 inžiniersko-geologické vrty s celkovou hĺbkou 100 m,
- e) **ENVIGEO, a.s., Banská Bystrica**, realizovala 20 hydrogeologických prieskumných vrto s celkovou hĺbkou 675 m,
- f) **GreenGas DPB, a.s., Paskov, ČR, Divízia Slovensko – organizačná zložka**, realizovala vrtanie 16 vrto v celkovej dĺžke 1 627 m,
- g) **Hydrodrilling s.r.o., Kuchyňa**, vykonávala vrtanie 46 geotermálnych vrto v celkovej dĺžke 4 860 m a vrtanie 7 studní nad 30 m o celkovej hĺbke 670 m,
- h) **Vladimír Sprušanský – OÁZA - Vrtanie studní, Radimov**, vykonával vrtné práce, strojné vrtanie studní v počte 3 o celkovej hĺbke 359 m,
- i) **GEP Vrty, s.r.o., Sliač**, vykonávala vrtanie 12 vrto v celkovej dĺžke 1 285 m,
- j) **Hydrostatik s.r.o., Nesluša**, vykonávala vrtanie 1 studne s dĺžkou 130 m, 2 hydrogeologických vrto s celkovou hĺbkou 180 m a 8 vrto v celkovej dĺžke 760 m,
- k) **AMAZON s.r.o., Nána**, vykonávala vrtanie 217 vrto v celkovej dĺžke 21 700 m,
- l) **PlanSan, s.r.o., Zohor**, vykonávala vrtanie 134 vrto v celkovej dĺžke 13 400 m,
- m) **KDS GmbH Gewerbepark 25, Rakúsko**, vykonávala 4 skúšobné vrty s celkovou dĺžkou 400 m,
- n) **Zdenko Bujalko, Horný Ohaj, Vráble**, vykonával vrtanie 1 studne s dĺžkou 40 m,
- o) **Profi Drill s.r.o., Plavecký Štvrtok**, vykonávala vrtanie 1 studne s dĺžkou 30,5 m.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** boli vykonávané „ostatné činnosti vykonávané bankským spôsobom“, a to vrtné práce pre ložiskový prieskum, inžiniersko-geologický prieskum, hydrogeologický prieskum, vrtanie studní a vrtanie vrto v celkovej dĺžke 760 m, týmito subjektmi:

Vrtné práce pre ložiskový prieskum vykonávali organizácie:

- **GEOVRTY – DRILLROCK s.r.o. Žarnovica**, v k. ú. Nová baňa, kde bolo vrtaných 5 jadrových vrto od 140 do 250 metrov,
- **Geops Bolkan Drilling Services Ltd.**, prevádzala vrtné práce z povrchu v k. ú. Vyhne o celkovej dĺžke 2 700 m,
- **ARKONA s.r.o., Košice**, vykonávala ložiskový prieskum na overenie bentonitov v dobývacích priestoroch Lutila I a Bartošova Lehôtka II pre organizáciu REGOS s.r.o., Bratislava o celkovej dĺžke 450 m.

Inžiniersko-geologický prieskum a hydrogeologický prieskum vykonávali organizácie:

- **ENVIGEO a.s., Banská Bystrica**, v k. ú. Budča, Bodorová a Hybe, vrtali sa bezjadrové vrty do 50 metrov,
- **HAGEOS spol. s r.o., Liptovský Hrádok**, v k. ú. Liptovský Mikuláš, Demänovská Dolina, Jasná a Liptovský Ján vrty s celkovou dĺžkou 190 metrov,
- **INGEO a.s., Žilina, v k.ú. Brezno**, vrtanie inklinometrických a hydrogeologických vrtov na cestnom obchvate Brezna II. etapa,
- **GEOVRTY – DRILLROCK s.r.o. Žarnovica**, v k. ú. Krupina, rýchlostná cesta R3 Krupina – obchvat, 37 IG vrtov o celkovej dĺžke 830 metrov a v k. ú. Kysucké Nové Mesto, 75 IG vrtov o celkovej dĺžke 1 600 metrov.

Vítané studne na vodu vykonávali organizácie:

- **GEP Vrty, s.r.o., Sliač**, v k. ú. Krupina, Sásová, Dolná Ždaňa, Breziny, Bacúrov, Jarabá, Brezno, Veľká Lehota, Banská Štiavnica, Revištské Podzámčie, Horné Hámre a Malachov o celkovej dĺžke 1 080 metrov,
- **Vladimír Sprušanský – OÁZA - Vrtanie studní, Radimov**, v k. ú. Jalovec, Kováčová, Selce, Krpáčovo, Šachtičky (Banská Bystrica), Krupina a Bojnice o celkovej dĺžke 610 metrov,
- **AQUAVRT s.r.o. Sliač**, v k. ú. Moštenica, Trenč, Dubové, Malachov, Kordíky, Zvolen, Lupoč a Lovčica–Trubín o celkovej dĺžke 610 metrov,
- **GreenGas DPB a.s., Divízia Slovensko-organizačná zložka**, v k. ú. Hradište a Lubina vykonala vrtanie 2 studní na vodu s celkovou dĺžkou 230 metrov.

Vrtanie vrtov pre tepelné čerpadla vykonávali organizácie:

- **GEP Vrty, s.r.o., Sliač**, v k. ú. Tekovská Breznica a Holiša 12 vrtov (jeden vrt 130 m) celkom 1 560 m,
- **Hydrostatik, s.r.o., Nesluša**, v k. ú. Štiavnička, Kysucké Nové Mesto, Mútne a Banská Bystrica 6 vrtov celkom 820 metrov,
- **GreenGas DPB a.s., Divízia Slovensko-organizačná zložka**, v k. ú. Horné Srnie, Liptovské Sliače, Hradište, Liptovský Trnovec, Lučenec a Podlavice 7 vrtov celkom 910 m,
- **EKOVRT s.r.o., Košice**, v k.ú. Bystrá a Ružomberok 5 vrtov celkom 700 metrov,
- **Hydrodrilling s.r.o., Kuchyňa**, v k. ú. Kopanice (Hodruša – Hámre) a Dohňany 3 vrty celkom 310 metrov.

Razenie a výstavba tunelov:

Tunel Čebrať: 21.06.2021 organizácia OHL ŽS, a.s. nahlásila ukončenie geologickej úlohy (razenie prieskumného diela v tuneli Čebrať). V južnej tunelovej rúre organizácia OHLA ŽS a.s. vyrazila 458 TM (tunel metrov) v plnom profile, čo predstavovalo celkovú dĺžku 3 519, 90 TM. V severnej tunelovej rúre organizácia SLOVENSKÉ TUNELY, a.s. vyrazila 454,30 TM v plnom profile, čo predstavovalo celkovú dĺžku 3 443,70 TM. Trhacie práce vykonávala dodávateľská organizácia MATRIX SLOVAKIA, s.r.o., Spišská Nová Ves.

Tunel Višňové - Dubná Skala: organizácia Skanska SK, a.s., Bratislava začala 08.04.2021 s dostavbou už prerazeného tunela. Boli vykonávané opravné a dokončovacie práce v tuneli, v rozsahu dokončenia primárneho ostenia a sekundárneho ostenia v hlavných tunelových rúrach a priečných prepojeniach, dokončenia sekundárneho ostenia vo vetracom kanáli a práce na ďalších stavebných objektoch.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** boli vykonávané tieto „ostatné činnosti vykonávané bankovým spôsobom“:

Razenie tunela Bikoš vykonávala organizácia **TuCon, a.s., Žilina**, ktorá vyrazila 628,63 m

Geofyzikálne a vrtné práce vykonávali organizácie:

- **ENVIGEO, a.s., Banská Bystrica**, bolo zrealizovaných 5 vrtov v celkovej dĺžke 500 m.

- **GEOVRTY - DRILLROCK, s.r.o., Žarnovica**, bolo zrealizovaných 6 vrtov v celkovej dĺžke 800 m.
- **GTP VAVREK s.r.o., Prešov**, bol zrealizovaný 1 vrt s dĺžkou 40 m.
- **EKOVRT s.r.o., Košice**, bolo zrealizovaných 27 vrtov v celkovej dĺžke 2 815 m.
- **Rhodes Slovakia, s.r.o., Dunajská Streda**, boli zrealizované 2 vrty v celkovej dĺžke 49 m.
- **I N G E O a.s., Žilina**, bolo zrealizovaných 5 vrtov v celkovej dĺžke 500 m.
- **GEP vrty s.r.o., Sliach**, bolo zrealizovaných 9 vrtov v celkovej dĺžke 1 089 m.
- **URANPRES, spol. s r.o., Spišská Nová Ves**, bol zrealizovaný 1 vrt v dĺžke 60 m.

Zoznam všetkých dozorovaných organizácií (právnických a fyzických osôb), im príslušných závodov alebo výrobných stredísk a ich rozdelenie podľa druhu ťaženého nerastu v jednotlivých obvodoch pôsobnosti OBÚ je uvedený v **Prílohe č. 49**.

5.7 Vyhradené technické zariadenia

Vyhradené technické zariadenia (ďalej len „VTZ“) používané pri činnostiach upravených zákonom č. 51/1988 Zb. resp. pri činnostiach podľa zákona č. 58/2014 Z. z. sa vzhľadom na rozsah a miesto ich nasadenia, klasifikujú minimálne ako zariadenia so zvýšenou mierou ohrozenia podľa vyhlášky MPSVR SR č. 508/2009 Z. z. Bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky pri ich používaní upravujú špeciálne banské predpisy a tiež všeobecne záväzné právne predpisy.

Dozriavanie ustanovení špeciálnych aj všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú bezpečnosť technických zariadení všeobecne, má pri ich prevádzke zásadný vplyv na úroveň bezpečnosti, resp. vznik úrazov alebo nebezpečných stavov.

HBÚ má v oblasti technických zariadení kompetenciu povoľovať, resp. schvaľovať na používanie niektoré skupiny technických zariadení, a to dopravníkové pásy a plastické hmoty na ich použitie v podzemí podľa § 8b zákona č. 51/1988 Zb., ďalej technické zariadenia klasifikované ako vybrané banské zariadenia podľa § 8c zákona č. 51/1988 Zb. a technické zariadenia klasifikované ako vybrané zariadenia podľa § 6 a § 7 zákona č. 58/2014 Z. z. Požiadavky pre používanie týchto zariadení určujú priamo tieto osobitné predpisy, prípadne ich doplní HBÚ na základe preskúmania vlastností príslušného zariadenia a podmienok vyplývajúcich z prevádzky, v ktorej budú nasadené.

6 Banská záchranná služba

Banskú záchrannú službu ustanovuje § 7 zákon č. 51/1988 Zb. a zabezpečujú ju banské záchranné stanice. Ich úlohy ustanovuje vyhláška SBÚ č. 69/1988 Zb. o banskej záchrannej službe v organizáciách vykonávajúcich banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom. Banským záchranným staniciam však vyplývajú úlohy aj zo zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Plnenie úloh banskej záchrannej služby pri vykonávaní banskej činnosti v podzemí a činnosti vykonávanej banským spôsobom v podzemí v prípadoch určených HBÚ, zabezpečovali dve hlavné banské záchranné stanice (HBZS)

- Hlavná banská záchranná stanica Malacky, ktorá má sídlo v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave,
- Hlavná banská záchranná stanica, o.z. Prievidza, ktorá má sídlo v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

a závodné banské záchranné stanice (ZBZS).

Havarijná zásahová činnosť s účasťou pohotovosti HBZS Malacky a HBZS Prievidza je prehľadne uvedená v **Prílohe č. 36**.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave** je zriadená **HBZS Malacky**, so sídlom na cvičnom Polygone v Lozorne. Je organizačne začlenená do organizácie NAFTA a.s., Bratislava. Zabezpečuje banskú záchrannú službu v organizáciách, ktoré vykonávajú vrtné a geofyzikálne práce z povrchu s možnosťou

výskytu plynu, ropy alebo vody pod tlakom, ťažbu, úpravu alebo podzemné uskladňovanie kvapalných nerastov a plynov na území Slovenskej republiky.

Do obvodu pôsobnosti HBZS Malacky patrili organizácie NAFTA a.s., Bratislava, POZAGAS a.s., Malacky, ktoré vykonávajú bankú činnosť spojenú s podzemným uskladňovaním zemného plynu a s dobývaním zemného plynu, gazolínu a ropy a ENGAS s.r.o., Nitra, ktorá ťaží zemný plyn v DP Golanovo.

HBZS Malacky metodicky riadi činnosť a kontroluje závodné banké záchranné stanice (ZBZS) NAFTA a.s. Bratislava, a to ZBZS Západ a ZBZS Východ. Na základe objednávok vykonáva HBZS Malacky činnosť pre rôzne organizácie požadujúce služby technika požiarnej ochrany, výkon protiplynovej služby, servis dýchacej a oživovacej techniky alebo školenia zamestnancov v rozsahu činnosti HBZS.

HBZS Malacky mala spolu 51 zásahov z toho 3 havarijné a 48 plánovaných nehavarijných.

Ku koncu roka banký záchranný zbor NAFTA a.s., Bratislava evidoval 84 aktívnych bankých záchránarov, z toho 15 profesionálnych.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave je tiež Spoločná závodná banká záchranná stanica (SZBZS) zriadená na HBP a.s., ŤÚ Čáry, ktorú kontroluje HBZS v Prievidzi. Činnosť SZBZS bola zabezpečená 10 bankými záchránarmi. Na bani Čáry sa nevyskytla mimoriadna udalosť, ktorá by si vyžiadala zásah HBZS v Prievidzi. Boli vykonané 2 revízie ZBZS zo strany HBZS v Prievidzi.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Banskej Bystrici** si organizácie, ktoré sú povinné zabezpečovať bankú záchrannú službu, plnili túto povinnosť dohodou príslušnej organizácie a HBZS Prievidza.

HBZS Prievidza riadi a kontroluje činnosť všetkých funkčných ZBZS na území Slovenska, ktoré sú zriadené v organizáciách dobývajúcich uhlie a magnezit. HBZS dozorovala, riadila a metodicky usmerňovala dve závodné banké záchranné stanice, z toho však ZBZS HBP, a.s. má tri samostatne vedené strediská na úrovni samostatných ZBZS:

ZBZS – HBP, a.s. so strediskami:

- Nováky
- Handlová
- Čáry

ZBZS – SMZ Jelšava.

Banké záchranné zbory SZBZS HBP, a.s. zasahovali:

- na ŤÚ Handlová boli realizované štyri plánované nehavarijné zásahy (z toho tri s použitím lezeckej techniky) a dva havarijné zásahy,
- na ŤÚ Nováky boli realizované dva plánované nehavarijné zásahy s použitím lezeckej techniky a dva havarijné zásahy,
- banký záchranný zbor ZBZS SMZ Jelšava zasahoval deväťkrát pri kontrole ovzdušia po trhacích prácach veľkého rozsahu, resp. likvidácii ochranných pilierov.

Na základe zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií mala HBZS, o. z. Prievidza podpísané dohody o poskytovaní banskej záchrannej služby s organizáciami, ktoré nemajú zriadenú závodnú bankú záchrannú stanicu, ale aj s organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť bankým spôsobom, resp. ich činnosť je v súlade s kontrolnou a výkonnou činnosťou HBZS.

HBZS Prievidza, na základe dohôd, zabezpečovala bankú záchrannú službu pre 19 organizácií v bankom rezorte, aj mimo rezortu baníctva. V obvode OBÚ v Banskej Bystrici to boli napr. organizácie:

- Slovenská banká, spol. s r.o. Hodruša Hámre
- Kremnická banká spoločnosť, s.r.o. Kremnica
- Rudné bane, š. p. Banská Bystrica
- ORTAC, s.r.o. Kremnica
- OHL ŽS a.s., Brno, organizačná zložka Bratislava
- SLOVENSKÉ TUNELY, a.s., Bratislava
- Skanska SK, a.s., Bratislava
- SUBTERRA, a.s., Praha.

Podľa zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov pôsobí HBZS Prievidza aj ako základná zložka v Integrovanom záchrannom systéme (IZS).

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** je zriadená jedna závodná banská záchranná stanica ZBZS Východ organizácie NAFTA a.s. Bratislava pod organizačným vedením a kontrolou HBZS Malacky. ZBZS Východ mala 20 dobrovoľných záchranárov. Predpísané úlohy plnila účasťou na školeniach, spoločných cvičeniach, výcviku a pri plánovaných zásahoch na plynových sondách a zberných plynových strediskách pri ťažbe a úprave horľavého zemného plynu v dobývacích priestoroch Kapušianske Kláčany, Žbince, Pavlovce nad Uhom I, Trebišov a Pozdišovce I.

ZBZS organizácie SMZ, a.s. Jelšava, pod organizačným vedením HBZS Prievidza, mala 17 aktívnych banských záchranárov. Predpísané úlohy plnila účasťou na školeniach, praktických výcvikoch a plánovaných zásahoch v prevádzkach organizácie SMZ, a.s.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Košiciach** HBZS Prievidza zabezpečovala banskú záchrannú službu v organizáciách Slovenské opáľové bane s.r.o., Prešov, GEMER – ORR, s.r.o., VSK, s.r.o. Novoveská Huta, SLOVMAG, a.s. Lubeník, Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšť'a, Danucem Slovensko, a.s. Rohožník, Carmeuse Slovakia, s.r.o. Calmit, s.r.o., Bratislava, MEOPTIS, s.r.o., Bratislava, EUROTALC, s.r.o., METROSTAV a.s., Bratislava a TuCon a.s. Žilina (razenie diaľničného tunela „Diaľnica D1 Prešov-západ – Prešov-juh“ a tunela R4 Bikoš).

7 Baníctvo a životné prostredie

Ochrana životného prostredia pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom je čiastočne zabezpečovaná už pri jej povoľovaní, pretože ku každému povoleniu týchto činností sa vyžaduje vyjadrenie alebo súhlas orgánu ochrany prírody (príslušného okresného úradu, odboru starostlivosti o životné prostredie v sídle kraja, podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov).

Orgány hlavného dozoru však aj počas činnosti organizácií, v rámci svojich kompetencií pri rôznych konaniach vo veciach činností organizácií, vychádzajú z predpisov platných v oblasti životného prostredia a tiež z predpisov s nimi súvisiacich, napr. zákona č. 51/1988 Zb., vyhlášky Slovenského banského úradu č. 89/1988 Zb. o racionálnom využívaní výhradných ložísk, o povoľovaní a ohlasovaní banskej činnosti a ohlasovaní činnosti vykonávanej banským spôsobom v znení neskorších predpisov, zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a pod.

V obvode pôsobnosti **OBÚ v Bratislave:**

OBÚ naďalej sledoval vývoj situácie súvisiacej s prehodnotením území sústavy NATURA 2000 – chránených vtáčích území a území európskeho významu, ktorým sa mal vyriešiť kolízny stav tejto sústavy s inými chránenými záujmami podľa platnej legislatívy SR.

Banské vody čerpané na bani Čáry boli výtlačným potrubím vyvedené na povrch do čistiarne odpadových vôd, odkiaľ boli po mechanickom prečistení vypúšťané do potoka Had'máš.

V rámci aktivít spojených s územným plánovaním OBÚ v Bratislave vydával stanoviská k návrhom územných plánov obcí, k jednotlivým stavbám a stavebným zámerom posudzovaných z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie, ako aj z hľadiska ich vplyvu na obmedzenie dobývania výhradných ložísk a vplyvu na prevádzku podzemných zásobníkov zemného plynu. V niektorých prípadoch bol OBÚ v Bratislave nútený upozorniť spracovateľov návrhov územných plánov obcí na absenciu zakresu určených chránených ložiskových území a chránených území v územnoplánovacej dokumentácii.

Boli určené 2 nové chránené územia pre osobitné zásahy do zemskej kôry (CHÚ Galanta a CHÚ Poľný Kesov), nebol určený žiadny nový DP, nebolo určené žiadne nové CHLÚ a nebola vykonaná žiadna zmena plochy DP, ani zmena plochy CHLÚ. Bola vykonaná zmena oprávnenej organizácie k DP Gbely I. na základe jeho zmluvného prevodu. Nebol zrušený žiadny DP ani CHLÚ.

Odvaly, výsypky a odkaliská: OBÚ evidoval v príslušnej kategórii celkom 8 úložísk odpadov z ťažobnej činnosti, z toho 6 odvalov vzniknutých v súvislosti s výkonom banskej činnosti a 2 odkaliská,

z toho 1 vzniknuté v súvislosti s výkonom banskej činnosti a 1 vzniknuté v súvislosti s výkonom činnosti vykonávanej bankým spôsobom.

Na rekultiváciu pozemkov ovplyvnených bankou činnosťou v DP Gbely III bolo použitých 34 765 t hlušiny. Organizácia NAFTA a.s., Bratislava zabezpečovala monitoring na ploche DP Gbely, kde sú raz ročne odoberané vzorky podzemnej vody z monitorovacích vrtov pre účel sledovania koncentrácie nerozpustných látok a realizovala likvidáciu sond v DP Závod (sondy Závod 77, Závod 79, Závod 89 a Závod 95 povrchové a podpovrchové práce), v Prieskumnom území Bažantnica/Viedenská panva sever (vrt Vysoká 37 povrchové práce) a v CHÚ Plavecký Štvrtok (sondy Láb 42, Láb 71 a Láb 131 podpovrchové a povrchové práce). Po likvidácii sondy Láb 42 o ploche 2 764 m², sondy Láb 71 o ploche 2 495 m², sondy Láb 131 o ploche 3 720 m² a ukončení prác boli pozemky odovzdané vlastníkom, resp. užívateľom. V bani Čáry sa hlbinná banká činnosť pri dobývaní lignitu prejavila na povrchu vytvorením poklesov. Bola realizovaná rekultivácia poľnohospodárskej pôdy v lokalite pri Trstí, na ploche o výmere 3,1683 ha, kde v rámci povolených terénnych úprav bolo uložených 34 765 t hlušiny.

Organizácia Danucem Slovensko a.s., Rohožník zabezpečila čiastočnú technickú rekultiváciu ťažobného priestoru na ložisku nevyhradeného nerastu v k.ú. Podunajské Biskupice na ploche 9,2 ha uložením 130 154 t zemitého materiálu.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici

Bolo evidovaných celkom 39 odvalov. V dobývacích priestoroch sa nachádzalo 28 činných odvalov a 9 činných odvalov bolo mimo dobývacieho priestoru. Celkový plošný záber činných odvalov je 294,32 ha.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici bolo evidovaných celkom 13 odkalísk z toho 7 v dobývacích priestoroch a 6 mimo dobývacích priestorov. OBÚ v Banskej Bystrici eviduje 10 činných odkalísk a 3 nečinné odkaliská.

Rekultiváciu povrchu realizovala organizácia HBP, a.s. v DP Nováky, Handlová a Cigeľ.

Pri postupnom povoľovaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankým spôsobom v jednotlivých lokalitách sa riešili aj otázky súvisiace s poľnohospodárskym a lesným pôdnym fondom. V predkladaných plánoch otvárky, prípravy a dobývania boli riešené aj otázky súvisiace s ochranou vodných zdrojov, životného prostredia a iných verejných záujmov chránených osobitnými predpismi.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach

Bolo evidovaných spolu 42 odvalov zaradených do kategórie B a odkaliská zaradené ako úložiská odpadov z ťažobného priemyslu do kategórií A a B. Pričom v kategórii A boli evidované 3 odkaliská a v kategórii B bolo evidovaných 5 odkalísk. OBÚ v Košiciach eviduje 4 nezaradené odkaliská, na ktorých je uložený odpad z ťažobného priemyslu (tieto úložiská nie sú zaradené do príslušnej kategórie z dôvodu, že ich pôvodca v čase vzniku tejto legislatívnej požiadavky už neexistoval alebo už bol v úpadku).

Rekultivácia plôch dotknutých bankou činnosťou, resp. činnosťou vykonávanou bankým spôsobom:

Organizácia Ing. Anton Bujňák – SVIP, na lokalite Šarišské Michal'any vykonávala technickú úpravu svahov a plochy v rozsahu 1 ha.

Lom Drienovec s.r.o., pri činnosti vykonávanej bankým spôsobom vytvárala záverné steny so sklonom 60°. Plošiny slúžia na zachytávanie vápencov po zvetraní, kde sa časom vytvorí vhodná litosféra pre rast vegetácie.

Organizácia Danucem Slovensko a.s., v DP Čaña, k.ú. Geča pokračovala v rekultivácii parciel č. 474/14, kde sa zre kultivoval cca 1 ha plochy. Na rekultiváciu sa využila technologická skrývka, ktorou sa zavážali vyťažené priestory v ťažobnom jazere. Na vrchnú časť rekultivovanej plochy sa ukladá orníčná vrstva zeminy a v DP Dvorníky sa vykonávali skrývkové práce a plocha 0,02 ha bola rekultivovaná skrývkou a zabezpečením steny proti zosuvu.

Organizácia Carmeuse Slovakia, s.r.o.:

- v DP Gombasek a v DP Včeláre vytvárala záverné steny so sklonom 70° a plánovaným generálnym uhlom 55°. Na bermách budú zachytené uvoľnené zvetralé vápence, ktoré s navezenou humusovou vrstvou časom vytvoria vhodnú litosféru pre rast vegetácie.

➤ v DP Trebejov pokračovali v rekultivácii záverečnej lomovej steny na 3. etáži na západnej hranici DP, kde bol navezený vhodný materiál na vegetáciu a zalesnenie, prebiehala rekultivácia na 5. etáži na severozápadnej strane.

Organizácia EUROVIA – Kameňolomy, s.r.o., na stredisku Dubiná vykonávala rekultiváciu priestorov na pozemkoch s parc. č. KN-E 888, 889 a čiastočne na KN-E 865.

Organizácia LB MINERALS SK, s.r.o., v DP Ťahanovce súčasne s postupom ťažby zahladzovala následky ťažobnej činnosti. Bola vykonaná udržiavacia ochranná rekultivačná činnosť (vyžívanie, ochrana proti škodcom, postrek). V DP Michalany bol v rámci rekultivácie prevážaný skrývkový materiál do vyťaženej časti ložiska.

Organizácia NAFTA a.s., v DP Pavlovce nad Uhom I vykonávala povrchovú likvidáciu, ktorá zostávala z odstránenia panelovej plochy, betónových konštrukcií a ústia sondy.

Ochrana povrchu bola zabezpečovaná nasledovne:

Organizácia Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica vykonávala:

- zabezpečenie bankských diel a likvidácie hlavných bankských diel na lokalite Slovinky a pokračovali práce na stavbe „Oporný múr pri Slovinskom potoku“, uvedená stavba zabezpečuje staré odkaliská a bankské haldy,
- meranie množstva a kvality vypúšťaných bankských vôd v lokalite Slovinky, pokračovali práce na odvádzaní bankských vôd zo štólne a vykonali sa terénne úpravy v okolí portálu,
- v rámci likvidácie starého bankského diela Rochus obzor, časť Zlatník (v k.ú. Poráč) boli vykonávané práce v podzemí,
- práce na zabezpečení niektorých bankských prepادلísk v k.ú. Gelnica – lokalita Perlova dolina, zabezpečovacie práce boli ukončené v 21. týždni 2021,
- práce na zabezpečení prepadliska v k.ú. Krompachy proti pádu osôb a lesnej zveri, pričom práce pozostávali v zavezení prepadliska zeminou a vo vykonaní záverečných terénnych úprav,
- pravidelnú údržbu odkalísk Smolník (k.ú. Smolnícka Huta) a Bodnárec v Slovinkách a čistenie Rudnianskeho potoka pred vyústením odvodnenia zo štólne Rochus v Rudňanoch.

Organizácia MEOPTIS, s.r.o. v DP Košice, na bani Bankov prevádzkovala skládky na povrchu a aj rekultiváciu v DP na uloženie stavebného materiálu. Starostlivosť o skládku je zabezpečená podľa schváleného prevádzkového poriadku a na základe rozhodnutia odboru životného prostredia OÚ Košice.

Organizácia Gemerská nerudná spoločnosť a.s. Hnúšťa vykonávala ročné zameranie nivelačného bodového poľa, v súvislosti s meraním poklesov štátnej cesty III/531 013 Hnúšťa – Polom a taktiež v súvislosti s kontrolou stability ochranného piliera pod cestou zo strany zárezu. Výškovým meraním sa preukázalo, že v súčasnosti nedochádza k výrazným poklesom a pohybom štátnej cesty.

V DP Prešov I - Solivary zabezpečovacie práce už nie sú vykonávané. Pre DP Prešov I – Solivary sú v platnosti nariadené opatrenia, naposledy známemu vlastníčkovi vrtov – organizácii EKOFARMA, s.r.o., Prešov, na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a zariadení lúhovacieho poľa, táto organizácia je v súčasnosti nezastihnuteľná. Boli vykonané prehliadky lúhovacích vrtov so zistením, že z ústí vrtov kvapkala alebo slabo vytekala soľanka do voľného prostredia. Pri následnej prehliadke bolo zistené, že došlo k vykoseniu vysokej trávy a vyklčovaniu kríkov a náletových drevín v severnej časti. V teréne sú jasne viditeľné stopy po vytekaní soľanky vo forme zárezov a soľankových stružiek. Deformácie terénu sú viditeľné voľným okom. Vystrojenie samotných vrtov je v dezolátnom stave (poškodené, skorodované).

Prehľadne sú údaje o odvaloch a odkaliskách uvedené v **Prílohách č. 47 a č. 48.**

V Banskej Štiavnici 19. 04. 2022

Ing. Bohumír Zvrškovec, v.r.
predseda úradu

TABULKOVÁ ČASŤ